Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	udgivet af Thortsen
Titel | Title:	For Skuespilyndere : et Ugeblad.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1; H. 1-13
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : E. M. Cohen, 1807
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

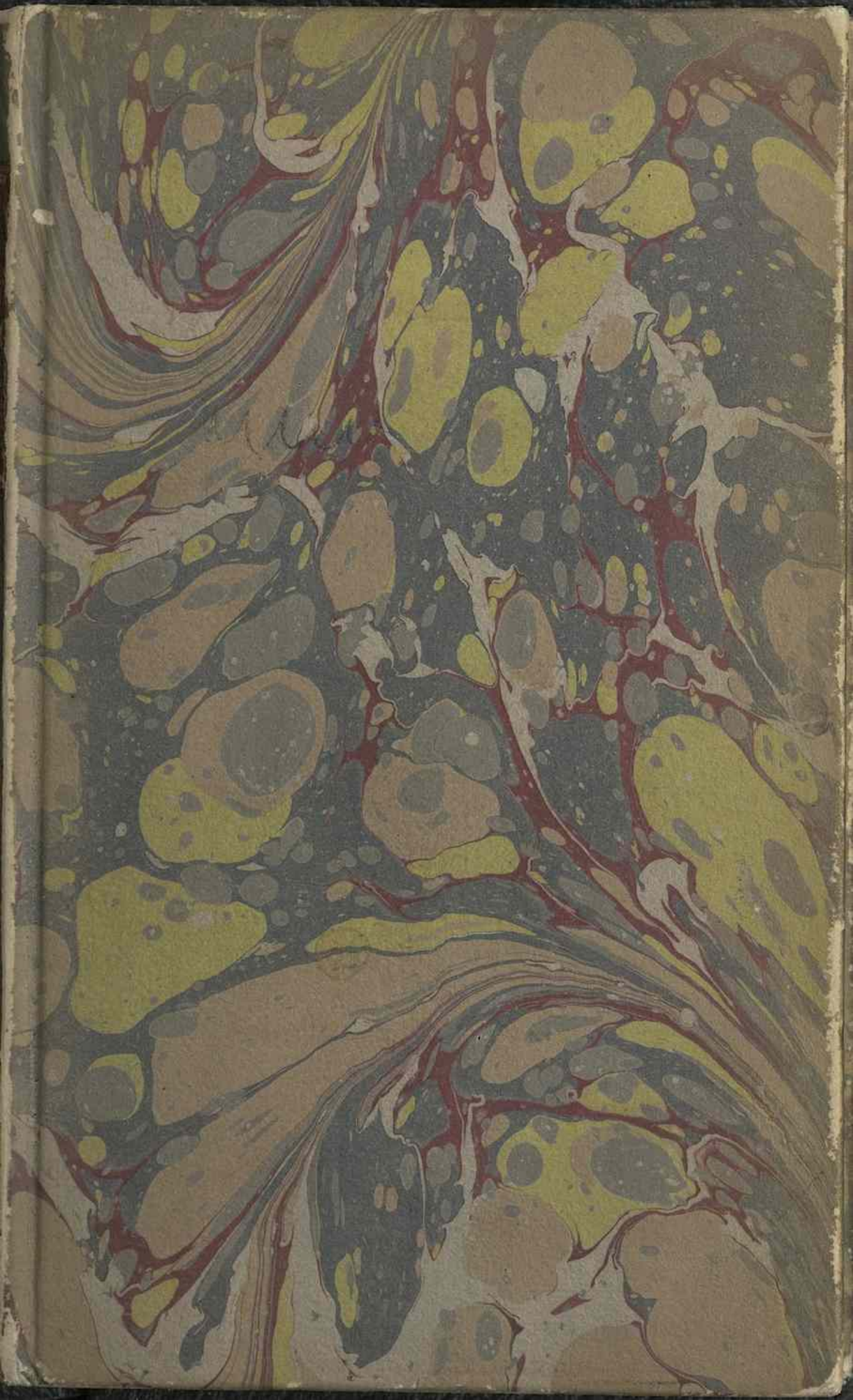

17,-48-8°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

1806-1807

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023646669

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Skuespil

17-48.

Et Ugeblad.

No. 1.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Søndagen den 5 October aabnede den dramatiske Skole sine Forestillinger paa Hoftheatret med en Prolog forfattet af Professor Rahbek; Jfr. Thomsen fremsagde den. Den Frygt, det naturligviis maatte og burde opvække hos en Begynderinde paa saa udmærkende en Maade at vise sig for Publicum foraarsagede, at Prologsigerinden ikke talede saa høit, at Alt tydeligen kunde forstaaes. Med bange Undseelighed traad hun frem; og de enkelte Sætninger, man kunde høre, vare ikke uden en vis Inderlighed. Derefter gaves Manden af Ord, efter Ifflands "der Mann von Wort" af Prof. Rahbek. Om Stykket selv vil Anm. intet sige; det er allerede, som det kom fra Ifflands Haand af erkjendt Værd, og at det har vundet meget ved Prof. Rahbeks forkortende

...ngen nægte. Lessangs Rolle
Hr. Simonsen. Det var første
sang denne Skuespiller betraad Skuepladsen; han
forstod sin Rolle og fremsagde den med Tydelighed
og Følelse. Lethed i Bevægelser, og Frihed i Ar-
menes Brug kan man ikkun fordre af den længesvede
Skuespiller; overhovedet er det bedre ingen Bevæ-
gelser at gjøre, end at gjøre intetbetydende eller end-
og mistydende, som ofte er Tilfældet. Straxt i den
anden, Lessang saa stærk characteriserende Scene vi-
ste Hr. S. sig fra en meget fordeelagtig Side; over-
maade vel traf han den Beskemthed i ikke at kunne
hjælpe, forenet med den indvortes kjæmpende Be-
gjærlighed til gjerne at ville hjelpe. "Mit Hjerte
"lider, jeg kan ikke som jeg vil, jeg maa sige nei,
"vende Øinene bort, og sige nei med blødende Hjer-
"te," sagde Skuespilleren med en rørende Inderlighed.
At Hr. S. i Scenen med Seeland, hvor i øvrigt
Lessangs Varme stak meget af ved Siden af hans
Svigerfaders Jis, i Fortællingen om det unge Men-
neske, siger, "at han med et Slags Skin kan ka-
"stes ind et Sted over Hovedet paa gamle og mere
"fortjente Mænd" er neppe rigtigt, da Dagdrive-
ren derved dog gjøres til en noget fortjent Mand.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I den anden Scene med Fru Les-
tes Hr. S. noget kjølnet, dog "hvo kan
"naar man vil sperge galt?" Han var ing
maadelig, og var han end ikke alle Steder ligegod, v
Skylden nok mere de Andres end hans. I 4 Act
7 Scene udelod Hr. S. i Begyndelsen af en Replik
"her vil jeg finde hende igjen" hvorved det Øvrige
tabte sin Betydning.

Jfr. Busk havde Fru Lessangs Rolle, men
var langt fra at være noget Fru Lessang liigt.
Anm. troer, at den Standsning og Uorden, der
fandt Sted i Fru Lessangs første Scene med Valnau,
maa have givet Anledning til hendes øvrige ikke go-
de Spil; han har ved flere Leiligheder lært at kjende
og beundre Jfr. Busks Talent, og er overbeviist om,
at blot en saadan udvortes Omstændighed maa have
været Aarsag, at det ikke her viste sig i et Lys man
var berettiget til at vente af Fru Versenils Fremstiller-
inde. Den Crisis, den vaagnende Lidenskab for Val-
nau foraarsager, og der er os den bedste Tolk for
Fru Lessangs Handle- og Tænkemaade, var aldeles
ikke tydeligen udtrykt. Accentuationen var ligeledes
meget feilfuld, f. Ex. i 2 Act 1 Scene hvor Fru L.
taler om Julie, "den Pige, han har dannet eft r

...t Hjerte, hun da lagde Vægten paa
og Hjerte, o. m. fl. Adskillige Steder
...redes eller rettere borttoges Meningen aldeles,
...m i 3 Act 5 Scene, hvor Leff. vil tilstaae sin Feil
...g Fruen udbryder "Ikke videre!" blev dette sagt i
en spørgende Tone. Endnu værre var det i 4
Act 7 Scene, hvor Rollen lyder saaledes: "min Følel-
se for Dig vaagnede igjen, Pligtens Stemme gjore
Udslaget", men blev sagt saaledes: "Mængdens
Stemme gjorde Udslaget.

Onkel Lohnau er en gammel Mand, der paa
en Maade gaaer i Barndom, hvilket Ideen med Ed-
derkopperne nokſom beviſer. Han snakker altid, for-
tæller fra den ene til den anden, og med den bedſte
Villie til at bringe alt i Orden, bringer han Alt i
Uorden. Frygt for at gjøre sig ilde lidt, og Frygt-
agtighed i Almindelighed er ogsaa characteriſtiſk hos
ham. Den Følelſe, han maa opvække, maa i det
høieſte være Medlidenhed. Hr. Haach, der skul-
de udføre denne Rolle tog den fra end ganske modsat
og fikkert ganske urigtig Side. Latter var det Maal
han sigtede til; hans smukt decorerede Figur hialp
ham, han naaede det; man loe og applauderede.

Den unge muntre Maring var i H
Hænder; og det var ikke i de bedste. Det l
lette, utvungne, kort alt det elskværdige hos Marin
savnede Hr. Lund aldeles. Til Exempel paa, hvor
godt Hr. Lund forstod sin Rolle vil Anm. blot an-
mærke, hvorledes han i 2 Act 1 Scene, hvor der
tales om Julie; kalder hende "han"! at han paa sam-
me Sted i sin Vrede paa Valnau siger han er "hof-
lig" istedetfor "heftig" o m. dsl. I 1 Act 7 Sce-
ne er han alt for meget Cujon, til at han skulde
turde fordre den bestemte Valnau. Anm. veed ikke
om det var for at forbedre Rollen, eller for at vise
sine Kundskaber i fremmede Sprog, Hr. Lund i 2
Act 1 Scene sagde "jeg cederer Anciennitetet, i
istedetfor "jeg ærer" o. s. v. At Hr. Lund i 3 Act
3 Scene gav sig ud for 45 Aar var vel en blot For-
talelse. Urigtige Accenter, Udeladelser og Omsæt-
telser af Ord og Sætninger vil Anm. aldeles ikke be-
røre; thi af saadanne vrimlede Rollen. Den Pro-
ve paa sin Dandsekonst, Hr. Lund vilde give ved at
valse Onkel Lohnau ud af Stuen var ligesaa uhæl-
dig, som Alt det øvrige.

Hr. Wildt var Seeland. Rollen er saa-
re ubetydelig, og det vilde være meget vanskeligt at

mærkeligt ud af den. Hr. Wildt for-
den ikke; noget mere Varme havde vel væ-
ønske, især i 1 Act 3 Scene, og 2 Act 5 Scene.

Acciseskriver Grellmann: Hr. Bruhn. Det var virkeligen forunderligt, at Lessang i 1 Act 3 Scene gjør nogle Skridt efter ham, for at kalde ham tilbage, da han nødvendigen maatte antage det for en Comedie, Grellmann spillede med ham, og at den der saa stoiende taler om at stille sig selv ved Livet, sikkert ikke har det i Sinde. Hr. Bruhn var i det Hele meget maadelig. I 4 Act 6 Scene kronede han sit Værk. En Snurrighed er det, at Grellm. taler om "Cassation — Selvmord" og derefter "Slaverie"; at der i Rollen staaer en anden Orden behoves neppe at erindres. Endeligen gik han bort og skjulede sit vist ikke smukt decorerede Ansigt.

Vi komme nu til Stykkets første Prydelse, den mesterlige Udførelse af Julies Rolle. Det var Jfr. Bassøe, der som denne Julie aftvang enhver Bifald. Over hele Rollen var udbredt en Uskyld, Godhed, Barnlighed, der forenet med den nyligen udbrudte Kjerlighed til Maring og et let Strøg af Melankolie gjøre os Julie saa ubeskrivelig interressant. Hvo følede ikke med hende, da hun kaldte paa sin Fader?

hvo deeltog ikke i hendes retfærdige Harme, da Frk. Lessang behandlede hende med Uartighed? og hvor er den, der kan sige paa vort Theater at have seet mange Scener, som den, der ender tredie Act, der fra Julies Side udførtes med en Varme og Følelse, der ganske bragde os til at overse Marings og Wallnaus kolde, ufølsomme Spil. Sandelig, det store Talent, det varme Hierte, den naturlige Forstand, Julies Fremstillerinde viste den Aften, berettige til det største Haab om hende, og Anm. er overbeviist om, at Skolens agtværdige Bestyrere ikke vil forbigaae nogen Leilighed til at lade dette Talent endmere udvikle sig.

Appellationsraad Wallnau: Hr. Jordhøi. Den Fasthed og Bestemthed, der i saa høi Grad er characteristisk for Wallnau, og især udgjør Hovedforskjellen imellem hans og Lessangs Tænkemaade, udtrykte Hr. J. ikke tydeligen nok; saaledes i Akts sidste Scene. Hans Scener med Maring og Julie fattedes ogsaa Liv og Styrke, især den der ender tredie Akt.

Jacob og Henriette ere ubetydelige Personer: Hr Tryde var Jacob, Jfr. Knop, Henriette.

Den 12 October: Vor Fritz eller Træ-
ten, Skuespil i een Akt af Kotzebue, frit oversat
af N. T. Bruun. En Bagatel uden Interresse eller
dramatisk Værd. De mange Usandsynligheder ere
saaledes dyngede paa hinanden, at man for at ud-
holde dem, ganske maa tage Fornuften fangen under
Troens Lydighed. De to vigtigste Personer ere
Fru Velsted og Sommer. Den første udfør-
tes af Jfr. Abildgaard, men ikke med det Held,
hvormed hun tilforn har vist sig i samme Rolle.
Hendes Fortvivlelse var tvungen og unaturlig; hen-
des moderlige Kjerlighed uden Inderlighed; Decla-
mationen spendt og kunstlet, og overhoved savnede
man den Varme, der gjerne udbreder sig over enhver
Rolle, man føler og spiller med Lyst. Anm. haa-
ber, at Jfr. Abildgaard ikke vil misforstaae oven-
staaende: hvad han aldrig vilde have savnet hos
mange Andre, fordi han aldrig havde ventet at fin-
de det der, troer han gjerne at kunne savne her,
hvor man med Rette kan vente at finde saa meget.

Sommer: Hr. Wildt. Hr Wildt er i
denne Rolle neppe paa sit rette Sted. Den ind-
vortes Kulde og Mangel af Følelse viste sig overalt,
uagtet Sommer nu og da ved nogle Bevægelser søg-

te at undertrykke sin Rørelse, Forventning, Frygt e. sl. Uagtet Sommer selv siger, at han ikke kan tilbyde Fru Velsted nogen brændende Ungdomskjærlighed, maa han dog nødvendigen føle en levende Interresse for hende, hvilket han endog forsikrer allerede ved deres sidste Møde i Italien at have opdaget hos sig. En saadan Interresse var det imidlertid umuligt at opdage hos den Sommer, vi saae. I næstsidste Scene traf Hr. Wildt en særdeles hældig Tone til den korte Sætning: "naadige Frue! jeg "vilde ønske, at De endnu kunde sige, det var deres "egen Historie, jeg fortalte."

Fosterfaderen Hans blev af Hr. Tryde givet med den til Rollen passende Simpelhed. Noget for langsomt talede han vel, hvilket, om det endog ikke var saa upassende for den gamle Bonde, dog aldeles ikke gjorde noget behageligt Indtryk paa Øret.

Jfr. Hedeberg fordærvede ikke Anes kjedsommelige Rolle, der var falden i hendes Lod.

Tvistens Æble, den lille Fritz var Jfr. A. Borresen. Hun var temmelig hældig i at vise den Raskhed og Munterhed, der besjeler den ufordærvede Dreng; Monologen om Postillionen blev

sagt meget godt, som den største Deel af hvad hun sagde. Monotonie maa hun vogte sig for.

Derefter gaves De Skinsyge, Comedie i 4 Akter, oversat efter Schröders Omarbeidelse af Murphy og Moliere ved Prof. Rahbek. — En Oversættelse af Molieres Stykke skal i forrige Tider meget ofte været givet paa vort Theater. Det har unægtelig vundet meget under Schröders Haand, og de evindelige Misforstaaelser det er sammensat af, sees ikke uden Interresse. Der findes her to skinsyge Par, et gift: Hr. og Mad. Rast, og et forlovet: Schönhoff og Charlotte. Hr. Rast blev af Hr. Jordhoi givet ret godt; for megen Styrke var der vel i Udbrudene af hans Skinsyge, der undertiden overdreves til det alt for pudseerlige. Anm. veed ikke, om det kan være overeenstemmende med Forfatterens Mening at skildre os Rast, som en feig Karl, der ved enhver Leilighed viser sin Frygt for Schönhoff; nogle Steder synes endog ganske at modsige hans Poltronerie. At Hr. Jordhoi var af en modsat Mening, kunde man tydeligen skjönne af de afsidtes Replikker i 2 Akt 9 Scene og 3 Akt 5 Scene.

Mad. Rasi: Jfr. Sannes; her var Jalousien tydeligere og naturligere udtrykt. Jfr. Sannes var hele Rollen igjennem besjelet af en Livelighed, man desværre saa sjelden finder. Noget for hurtig talede Skuespillerinden undertiden, og accentuerede ikke altid rigtigt, f. Ex. i 1 A. 14 Sc.: "da den arme Kone er forbunden til at underkaste "sig hans Grumhed", hvor Vægten, for Modsætnings Skyld, nødvendigen maa falde paa Kone, blev den lagt paa sig; i 1 A. 15 Sc.: "at be"skylde mig for hans Udsvævelser!" lagdes Accenten paa Udsvævelser; hvor det i samme Scene hedder: "de har vel ingen Elskovshandler, ingen "hemmmelige Sammenkomster?" blev ingen accentueret o. s. v.

Vi komme nu til det andet Par: Schønhoff Hr. Simonsen, og Charlotte: Jfr. Olsen. Strax ved sin Indtrædelse viser Schønhoff sin Jalousie, som han siden vedligeholder hele Stykket igjennem. Jalousie maa nødvendigen fødes af Kjerlighed, og Lyst til ene at besidde den elskede Gjenstand; hvor der altsaa findes Skinsyge maa ogsaa forudsættes en temmelig lidenskabelig Kjerlighed. Denne fandtes ikke udtrykt i Hr. Simonsens

Spil, hvorfor de Steder, hvor den tillidsfulde Kjærlighed beherſker Schønhoff, ikke lykkedes saa godt, som de, hvor Skinſygen faaer Overhaand; diſſe gik meget vel, som 2 A. fra 5 til 12 Sc. I ſamme Akts 14 Sc. udelod Hr. Simonſen i Begyndelsesreplikken Ordene: "og ſiden vække ham", hvorved Meningen bortfaldt; i Oplæsningen af Brevet i ſamme Scene ombyttedes Ordene "Uro" og "Tvivl" paa en urigtig Maade.

Ikke mindre brav blev Charlottes Rolle udført af Jfr. Olſen. Her har Skinſygen endnu ikke faaet den Magt, ſom hos de tre foregaaende Perſoner, men dog forvirres Charlotte i 4 A. 3 Sc. af Jalouſie, uagtet alt hvad hun talede imod den i 1 Akt. De mindſt hældige Steder vare de, hvor Charlotte ſkal vredes paa Schønhoff, ſom i 4 A. 4 Sc.; bedre blusſede Vreden op i 4 A. 6 Sc., hvor Synet af den formeente Troloſe endmere opvækker hendes Harme. I Slutningen af den, i øvrigt ſaa ſkjønt ſagde Monolog, der aabner 4 Akt ſtaaer: "for ſiden — efter Brylluppet — blive de "gode Herrer ſaa tykhovede;" Charl. forandrede her Herrer til Ægtemænd, hvilket er en Feil, da de derved antages ogſaa før Brylluppet at være

Ægtemænd. Denne Rolle udførtes i det Hele med meget Held, kun vedligeholdtes Stemmen ikke altid.

Bernau, Charlottes Fader, var Hr. Wildt. Han har ikkun to Scener, og begge disse fordærve Hr. W. ganske. Det var umuligt i ham at opdage en Mand af Cultur og Levemaade. Den rige Kjøbmand Bernau er ikke den halvgale Patriot Harlequin. Forfatteren har sikkert ikke ved ham tænkt sig et Menneske, der skulde opvække Skoggerlatter; hvorfor da de carricaturagtige Fordreielser af Ansigtet, og Gjentagelser af "men" i 1 A. 8 Sc. og 4 A. 12 Sc.? hvorfor den upasselige pudseerlige Maade at sige "det var Djævlen", da Bernau dog der maa begynde at troe Sch. skyldig?

Den ærlige Schaffler blev spilt af Hr. Haach. Han udførte den uden Overdrivelse, og fremstillede ret vel den redelige Gamle, der uden at blande sig i sit Herskabs Anliggender, gjør Alt for at bringe Ro tilbage i Huset.

Jfr. Hedeberg, gav udentvivl Husholdersken, Mad. Asch. noget for ung. Skjøndt noget Plegma nok kan taales hos Mad. Asch., viste hun dog nok for meget i 3 A. 3 Sc., hvor hun maa væ-

re i en piinlig Forlegenhed med at levere Nøglen til Cabinettet, hvor hun har skjult Schønhoff.

Om hendes Veninde Susanne: Jfr. Knop, kan Anm. intet sige, da det, uagtet al Anstrængelse, var umuligt at høre eller forstaae noget af det, hun sagde; man maatte altsaa noies med at see, og udentvivl vandt man derved.

Simon: Hr. Tryde. At Simon er klædt i Liberie er udentvivl en Urigtighed, da Rask, uagtet al sin Skinsyge dog nok ikke vilde falde paa at troe, at en saadan Tjener var Originalen til et i Stene indfattet Portrait, og endnu mindre vilde tiltale ham med Complimenter. Hr. Tryde sagde denne lille Rolle i en meget passende Tone.

Charlottes Pige, Lise var Jfr. Thomsen. Det er behageligt at see, at Jfr. Thomsen ogsaa anvender Flid paa mindre Roller.

Baron Tennas Tjener: Blink, og Peter: Poulsen.

Til Læserne.

Under Titel af "for Skuespilyndere" agtede Hr. Professor Sander engang at udgive paa Hr. Cohens Forlag et Theaterblad, hvis Hensigt var, at tale saavel om Alt, hvad der foregik ved det danske Theater i Særdeleshed, som om Alt, hvad der angik Theatret i Almindelighed. At dette aldeles ikke er nærværende Blads Øiemeed, troer Udg. at burde erklære, da man ellers let af dets Benævnelse kunde ledes til at troe, han arbeidede efter samme Plan. — Skjøndt det ogsaa er Udg. Hensigt at omtale de vigtigste, især nye Stykker, der opføres paa det Kgl. Theater, samt Alt, hvad der ikke vil være Skuespilyndere ukjært at erfare, er det dog for det første Bladets Hovedhensigt, at anmelde og omtale, hvad der foregaaer ved den dramatiske Skole. Da denne Indretning saa meget bør interressere enhver Ven af Skuespillet og dets Forbedring, haaber Udg. at denne Deel af Bladet ikke vil være dets Læsere uvelkommen. — Vel har Hr. Assessor Høst i "Theatret" sagt sin Mening om Skolens Forestillinger, men deels er det, der fandtes, saare lidet og ufuldkomment; deels lader det, som Hr. Assessoren ikke agter at fortsætte Bladet. Hvad Hr. R. T. L.

Gunneruses antikritiske Anmærkninger angaaer, da vil vel ingen anse dem som en Bedømmelse.

Udgiveren.

De paa det Kgl. Theater ere d. 27: De to Grenaderer. D. 28: De forliebte Haandværksfolk. D. 29: Domherren i Milano. D. 30: Krigsretten, nyt Stykke.

I Søndags gaves af den dramatiske Skoles Elever Reversen. Søndagen d. 2 November gives udentvil de to Fædre eller den botaniske Forelæsning — (la lecon de botanique), som det franske Skuespiller Selskab opførte denne Sommer — og den Vægelsindede af Holberg.

Ugentligen udgives herefter et Nommer af dette Blad paa mit Forlag; Prisen bliver 4 Skilling for hvert Nommer; Subscription modtages hos mig boende paa Hjørnet af Laxe- og Nellikegaden No. 318 og 319. Ethvert passende Bidrag modtages med Forneielse.

E. M. Cohen.

For
Skuespilynder.

Et Ugeblad.

No. 2.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Søndagen den 19 October. Harlequin Patriot eller den ægte Patriotisme, Comedie paa Vers af J. Evald.

Hr. Wildt spillede Harlequins vist ikkelette Rolle paa mange Steder meget godt, han traf som oftest den rigtige Mening; Accentuationen var i Almindelighed god; og Hr. W. havde opfyldt Alt, hvad man kunde forlange, dersom man ikke paa flere Steder havde kunnet mærke, at den Færdighed, hvormed han spillede, var blot mekanisk, og den største Deel af hans Spil blot Efterligning. Dog var dette ikke overalt Tilfældet. Blandt de bedre og mere naturlige Scener hører f. Ex. den med Puff og Geert, der gik meget vel. Den Pantomime, hvorved Hr. W. seger at udtrykke sin Flugt i

i 3 Akt, ved Ordene "og Resten gjorde jeg", er uden-tvivl urigtig, da det sikkert er Harlequins Ønske, at faae Lisette og Agnete til at troe, at han kun ved store Anstrængelser og Opfindelser er blevet frie.

Den evindelige Sladdersøster Lisette, der paa sin Vis er ligesaa gal, som hendes Mand, blev af Jfr. Sannes givet med al den Natur og Raskhed, som denne vanskelige Rolle i saa høi Grad fordrer; hendes Scene med Jost var fortræffelig, især, hvor hun taler om sit Giftermaal, og, inderligen glad ved Erindringen, med saa megen Selvtilfredshed siger: "og, som de let kan troe, jeg var "en knøver Brud."

Mesterlig var Jfr. Olsens Agnete. Man betragte blot de tre sidste Scener af første Akt, og føle den Varme, Beskedenhed, Kjærlighed til Leander og Agtelse for sine Forældre, der saa fortræffeligen var udtrykt; og nu Scenen med Leander, hvor hun, uagtet sit Spotterie og paatvungne Kulde, dog ikke ganske kan skjule sin indvortes Harme, og saasnart han er gaaet tilfulde udgyder den. Den, efter Anm. Mening paa det Sted ikke saa aldeles passende, Besværgelsesreplik i 3 Akt, sagde Skuespillerinden, som om Barders Ild virkeligen besvang-

rede hendes Læber. Endnu maa til det fortræffelige Spil lægges Jfr. Olsens overmaade skjønne Versrecitation, der er saa sjelden at finde hos nogen af vore Theaterpersoner, men hvori flere af denne Skoles Elever synes at gjøre god Fremgang.

Den ilsindede, stoiende Jost blev givet af Hr. Jordhøi, der, uagtet han endnu stedse bør regnes blandt de bedre i dette Stykke, dog aldeles ikke spillede hans Jost med den Raskhed og Rigtighed, som han forhen har viist i samme Rolle. Hans Versrecitation er meget god. Hans Armbevægelser ere stundom haarde og uskjønne.

Leander, Hr. Bruhn er en meget ufelsom og kold Elsker. Istedetfor den ængstelige Forundring, der bør vise sig i hans Ansigt ved de første Replikker i 1 A. 6 Sc. "Hvordan?! — min Fader her? og de min Brud i Taarer?" saae man Smiil og Ligegyldighed hos Hr. B. I en simpel spørgende Tone frembragte Leander ogsaa den udtryksfulde Replik "forlader du saa let din Elsker "naar du vil?", da han dog i den bør indslutte baade en høi Grad af Ømhed og tillige en martrende Forventning om Udfaldet paa denne Strid; men

for at finde sligt, maa man rigtig nok forstaae sin Rolle.

Skjøndt der paa enkelte Steder i Hr. Lunds Skriver herskede en vis Slaphed, var der dog unægteligen meget godt i den; saaledes var Monologen i 2 Akt saare brav, som ogsaa Scenen med Harlequin og Leander.

Hr. Haacks Puff var meget god, som overalt den Scene i 2 Akt med Patrioterne var een af dem, der gaves bedst. Monologen i 3 Akt, saavelsom Scenerne med Leander og Jost bleve spillede i sand puffsk Maneer; saaledes var Aagerkarlens Ydmyghed meget vel udtrykt, som ogsaa den comiske Vrede, hvormed han klager over at være skrevet for to rene Mark i Extraskat.

Ikke nær saa brav blev Barberen Geert givet af Hr. Hochbrandt, hos hvem ogsaa hans ulige slettere Versrecitation maa anmærkes. Den tydske Udtale lykkedes ham ret vel.

Jørgen lykkedes Hr. Tryde dennegang meget bedre end nogensinde forhen. Den omstændelige Fortælling i 2 A. 1 Sc. gik overmaade vel, og med den sande uskyldige Dumhedstone sagde han: "til Fader eller Søn, det troer jeg var vel eet."

Rettensbetjenten var Hr. Rungsted der havde omstøbt sine faae versificerede Replikker til ubunden Stil.

Derefter gaves Maleriet eller Kong Pharaos Datter, Lystspil i 2 Optog, med Forandringer oversat efter Kotzebue og Guelden af Hr. Fuldmægtig Bang. Dette Stykke er vel en Ubetydelighed, der ikke kan siges at være af megen Værdie, men som dog har saamange moersomme Situationer og lunefulde Indfald, at det ikke sees uden Fornøielse.

Hr. Jordhøi udførte den jovialske Amtsforvalter Tippels Rolle ret godt. Da Tippel Fader har alle sine Scener med Frisk, Lesbo og Kaps, staaer han altid i Skygge ved Siden af disse tre Originaler. Ved saadanne Leiligheder søge maadelige Skuespillere ofte at hæve deres Rolle, ved at gjøre den enten overdreven comisk eller utidig pathetisk; at Hr. J. ikke gjorde dette fortjener saameget mere Roes, som Rollen adskillige Steder byder Anledning til at falde i det pudseerlige.

Frisk: Hr. Simonsen. Dette Fag synes ikke at være det, hvori Hr. S. lover meest; i det ringeste blev denne Rolle ikke udført med det

Hæld, som Lessangs og Schenhoffs. Den lette Munterhed, der er Frisk egen, var snart twungen, snart overdreven. Det er nødvendigt, at Frisk strax viser, at han, uagtet al sin Letsindighed og Vildskab, dog besidder et godt, ufordærvet Hjerte; thi gjør han ikke det, maa man fordømme hans snilde Finantsoperation som et nedrigt Bedragerie; er man derimod iforveien overbeviist om, at blot Medlidenhed med Conrad forfører ham til dette Skridt, vil man snarere undskylde ham. Dette iagttog Hr. S. ikke; saaledes i 1 A. 4 og 6 Sc., hvor han drev Gjæk med Conrad, og behandlede ham paa en Maade, at man let kunde falde paa, Frisk, uagtet sin Forsikkring, selv havde Lyst til Filippine. 1 A. 9 Sc. hvor Frisk viser sig som Lord Pittel, lykkedes ei heller. Bedre var anden Akt, hvor især Scenen med Lesbo fra Frisks Side gik særdeles godt.

Hr. Lund var Rask. De første og sidste Scener af Akten, hvor Rask viser sig i sin egen Skikkelse, vare ret gode; nogen mere Letbed havde været at ønske; de Scener derimod, hvor Rask viser sig som Maler, vare mindre hældige. I 7 Sc.

de'od Hr L. den Replik, hvori Princessens Yndе omtales.

Conrad: Hr. Bruhn. Stor Bedrøvelse over at skilles fra si: Kjæreste kunde man ikke opdage hos Hr. B; ligesom han heller ikke lod til at føle meget ved sin Fortælling i 2 A. 10 Sc.

Filippine blev af Jfr. Thomsen: givet fortræffeligt. Hun var særdeles heldig i at vise den naive Godmodighed, der overalt lyser frem af Filippines Tale. Med en uimodstaaelig Inderlighed sagde Jfr. Thomsen den Replik, hvor Filippine forsikkrer Conrad sin Troskab og taler om de gode og fromme Forsætter, hun fattede, da hun første Gang var til Alters. Fortællingen om Urtekræmmerens Frierie blev sagt i en meget passende naiv barnlig Tone. Endnu maa anmærkes, at Jfr Thomsen og Hr. Bruhn vare de eneste, der nøiagtigen havde deres Roller inde; det var beklageligt, om den fordærvelige Ustik, ikke at lære sin Rolle, der vel er grandemode paa vort Kongl Theater, ogsaa alle rede skulde have indsneget sig her.

Aagerkarlen Lesbo blev af Hr. Rungsted udført temmelig maadeligt. Lesbo er en stor og udlært Skurk; en saadan paatager sig altid saame-

get mueligt den ærlige Mands Maske, og søger stedse at skjule sin sande Tænkemaade. Derpaa havde Hr. R. slet ingen Hensyn, da hans ivrigste Bestræbelser gik ud paa, saavel ved Ord, som upassende og hæsselige Grimasser, at vise den slette Karl; ogsaa lagde Hr. R. en Dumhed i Rollen, som aldeles ikke er overeenstemmende med den snedige Lesbos Characteer. Overhoved kunde man tydeligen mærke, at det ikke var Hr. R. om at gjøre at give Rollen rigtig, men at han blot ønskede at opvække Latter, vel vidende, at Bifald følger uadskillelig med den, og at man ved Fjællebodstreger letteſt kan blive yndet. Heraf kan man letteligen forklare, hvorfra alle de Udeladelser, Tilsætninger, urigtige Accentuationer o. s. v., der fandtes hos Lesbo, have deres Oprindelse.

Hr. Hancks Kaps var ikke slet. Noget mere Ydmyghed og Kryberie havde ikke skadet.

Hr. Hochbrandt var Marqueuren. I 2 A. 2 S. sagde han den Replik: "saa skal jeg melde Amtsforvalteren, at hans meget gode Ven er her," meget for tidligt, hvorved den kom til at staae paa et ganske upassende Sted.

En stum Opvarter: F. Blink.

Den 26 October: Reversen, Lystspil i 5 Akter af Jünger, oversat af P. D. Faber. — Det er begribeligt, at Jüngers Lystspil ingen Bifald finder eller kan finde hos det Publicum, der blot kan finde Smag i Stykker, som Kotzebues Johanne Montfaucon; imidlertid ere de dog af sand Værd, og have tillige den Fordeel for begyndende Skuespillere, at de ved deres naturligere Characteertegning holde dem fra det svulstige Spil hvortil Kotzebue har forført saamange af vore Skuespillere.

Grev Froborg blev af Hr. Jordhøi givet med en passende jovialsk Godmodighed. Særdeles hældig var den anden Akt, hvor Hr. J. meget rigtigt allerede i 6 Scene lod mærke det Indtryk, Henriette havde gjort paa ham, men hvorfor han dog først gjør sig selv Regnskab i Monologen, der ender 8de Scene. Denne var overmaade god; den Sætning: "og saa længe, man kan dandse, kan man ogsaa —" sagde Hr. J. med for megen Vægt; over enhver saadan Tvetydighed bør man glide let hen. Høist moersom var den Forlegenhed, hvori Froborg er i 2 A. 9 Sc. ved at gjøre Fritz til sin Fortrolige, og som lykkedes Skuespilleren meget vel. I denne Akts 8 Sc. afbrød Froborg Baronen for tid-

ligt med den Replik: "han er ellers kommet ofte her" o. s. v., hvilket, da det egentligen er et Svar paa Slutningen af Baronens Replik: "endnu har jeg "ikke kunnet træffe ham," som Hr. Haack ikke fik Tid at sige, kom noget upassende paa det Sted. Perialogen i Begyndelsen af 4 Akt var noget mat; bedre var Rusen i samme Akts 9 Scene.

Ikke mindre hældig var Hr. Simonsen, der havde Fritzes Rolle. Noget mere frodborgsk varmt Blod havde gjort en god Virkning. Ogsaa her maa den anden Akt anmærkes som den, der lykkedes bedst, særdeles 5 Scene, hvor Hr. Ss Fortælling om det lykkelige Ægteskab, han vil føre med Nannette, blev sagt med en meget passende let Persifflage. Hvorfor Hr. S. i samme Scene, ved at beskrive, hvorledes han vilde være ond, udelod, at han vilde skjende som en Recensent, skjennes ikke. Blandt de mange øvrige gode Steder vil Anm. blot udmærke 4 A. 6 og 7 Sc., som særdeles hældige.

Nannette Edelberg: Jfr. Busk. Nannette har ikke mange Scener, hvori hun er Hovedpersonen, men de enkelte, hun har, gav Jfr. B. med al den hende egne Ynde, Livlighed og Vittighed, der tilligemed en let fruentimmerlig

Forfængelighed, udgjør noget af det meest fremstikkende hos Nannette. I 2 A. 5 Sc. sagde Jfr. B. den Replik: "der bliver intet af, unge Herre," til Fritz, skjøndt det udtrykkeligen staaer foreskrevet at den skal siges afsides. Særdeles vel udtrykte Jfr. B. den Forlegenhed, hun sættes i, ved i 4 A. 6 Sc. at see Fritz, og som snart gaaer over til Fortrydelse, men dog strax ved Synet af Carl og Henriette forvandler sig til den Munterhed, hvormed Jfr. B. saa uefterligneligen sagde: "ligesom jeg var et On"de, man skulde hjælpes af med."

Hr. Haack var Baron Seborg. Ikke ilde traf Hr. H. Overgangen i 1 A. 5 Sc. fra den Frygt, Fritzes Trudsler sætter ham i, til det Overmod, han pludseligen falder i ved hans Bøn om Tilgivelse. Ligeledes udtrykte han i 3 A. 4 Sc. meget godt sin Nysgjærrighed efter at see, hvad den Billet, Henriette leverede ham, kunde indeholde. I 4 A. 2 Sc. var Seborg noget koldsindig ved alle de smukke Ting, Greven siger ham, og som dog nødvendigt, ved den Sandhed, de indeholde, maae ærgre ham, uagtet han seer, Froborg siger dem i en ikke ædruelig Tilstand. I Oplæsningen af Reversen 4 A. 4 Sc., ombyttedes Navnene Froborg og Seborg.

Carl Seborg: Hr. Bruhn. Hverken Sønnens eller Elskerens Følelser vare udtrykte i Hr. Bs. Spil. Accentuationen var ofte urigtig, f. E. i 3 A. 1 Sc., hvor Seborg raader ham at bortføre Nannette, og Carl, forundret over at hans Fader kan raade ham sligt, skal svare: "og det Raad kan "de give mig?" blev Vægten lagt paa mig; i 2 A. 2 Sc. blev sagt: "de maae ikke troe, det er Egen- "nytte," for "de maa ikke troe, det er Egennytte, o. m. dsl. I 4 A. 4 Sc. læste Hr. B. istedetfor: "under hvad Forevending, det maatte være," "under hvad Forventning (!) o. s. v.

Jfr. Abildgaard havde den snedige, maaskee for snedige Henriettes Rolle. De Steder, hvor Henriette søger at narre sin Formynder, vare hældigere end dem med Fritz og Nannette. En saare passende Tone traf Jfr. A. til de Replikker i 1 A. 3 Sc., hvor hun fortæller den fremmede Officiers Uforskammenhed, og den Beskeed, hun havde givet ham; hvilket ikke var Tilfældet med den comiskpathetiske Tone, hvori hun 3 A. 2 Sc. skal tiltale Carl.

Dorthe fremstillede Jfr. Sannes med passende Munterhed og Lethed.

Jfr. Hedeberg havde den mindre betydelige Lisettes Rolle, og viste ret godt den Ligegyldighed, hvormed hun piner Nannetres Nysgjærrighed i 2. A. 2 Sc.

Hr. Lund fattedes som Johan Raskhed og Munterhed. At Hr. L., uagtet Stedet, hvor Handlingen foregaaer, var flyttet fra Kjøbenhavn til Wien, dog sagde, at han havde "forandret tre danske Haver til engelske," var en Feil; ligeledes er det urigtigt, og paa Theatret utaaleligt, at sige Hand og Handværk for Haand og Haandværk.

Grevens Tjener: Blink, gjorde det Konststykke paa eengang at staae i to Stuer.

Til Hr. Assessor J. K. Høst.

Det gjer Udg. meget ondt af No. 4 af Hr. Assessor Høsts Theater at erfare, hvorledes Hr. Assessoren ganske har misforstaaet et maaskee urigtigt valgt Ord. Det har aldrig været Udgs. Hensigt at ville nedsætte Hr. Assessorens Blad; han

føler alt for vel, hvormeget det i enhver Henseende er ophøiet over hans, og det ville overalt være meget uklogt af ham, ved en saadan Bebudelse at vække Forventninger, han saa lidet føler sig istand til at fyldestgjøre. Ved Ordet "ufuldkomment" har Udg. paa dette Sted ikke forstaaet andet end uomstændeligt; og Hr. Assessoren vil selv tilstaae, kun lidet at have udbredt sig over de to første, i No. 1 og 2 af Theatret omtalte, Forestillinger. Udg. haaber, at Hr. Assessoren vil forandre sin fattede Mening, og erkjende den Agtelse, han altid har havt for en Mand af Hr. Assessorens Fortjenester og Kundskaber.

Ved Forestillingen af Reversen hændte det sig, at der saavel i den over Parterret hængende Lysekrone, som i de tre, der oplyse Theatret, var antændt blot smaa Stumper af Lys, hvoraf deels fulgte, at de fleste Lys imod Stykkets Slutning vare udbrændte, deels, at de, der paa Parterret stode under Lysekronen bleve overdryppede af Vox. Man haaber at denne synderlige Oeconomie ikke oftere vil finde Sted. Ligeledes er den høirøstede Commando,

hvorefter disse Lysekroner faae Minutter for Skuespillets Begyndelse tændes, hvilt upassende, og aldeles uovereenstemmende med den Agtelse, det forsamlede Publicum kan gjøre Fordring paa.

Den 31 October opførtes paa det Kongelige Theater, Krigsretten, nyt Skuespil i 5 Akter efter Pelletier Volmeranges ved Hr. N. T. Brunn. Mad. Rosing og Jfr. Astrup, samt de Herrer Schwartz, Foersom og Frydendahl udførte Hovedrollerne. Om dette Stykke i næste Nummer.

I Søndags gaves paa Hoftheatret: de to Fædre, eller den botaniske Forelæsning og den Vægelsindede; paa Søndag er bestemt at gives Fruentimmerhævn og den gode Fader. Af nye Stykker kan med det første ventes opført: Gouverneuren fra Ostindien, Gjeldsbeviset, Sødskenene fra Landet, Lige for Lige, Paschaen i Helsingoer, Sommeren o. fl. a.

Repertoire for November Maaned.

Mandag 3. Ildebranden.
Tirsdag 4. I oprørt Vand er godt at fiske.
Torsdag 6. Elisa Verner.
Fredag 7. Brandskatten, Familien fra America.
Mandag 10. Krigsretten.
Tirsdag 11. Ildebranden.
Torsdag 13. Helena.
Fredag 14. Johanne Montfaucon.
Mandag 17. Daglønneren, En Times Ægteskab.
Tirsdag 18. Hiertets Forvildelse.
Torsdag 20. Ringen No. 1.
Fredag 21. Helena.
Mandag 24. Brandskatten, Operetten.
Tirsdag 25. Strikkepindene.
Torsdag 27. Krigsretten.

Nye Stykker i December.

Den aforudte Concert, Hertugen af Monmouth, Skillerummet.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

№. 3.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 2den November: De to Fædre eller Undervisning i Botaniken efter Emanuel Dupaty oversat af Prof. Rahbek. — Alt i Sommer opførte det franske Skuespillerselskab dette Stykke med udmærket Bifald. Den flydende Dialog, og den utvungne Lethed, der characterisere de bedre franske Lystspil, maae være en behagelig Forandring for os, der ellers dagligen opvartes med enten knudrede tydske Haupt- und Staatsactionen eller med slæbende vandet fransk Pasilar.

Med Sandhed og Smag udførte Hr. Simonsen Forlis's Rolle. Denne er en jovialsk god Mand, der, uagtet sin store Kjærlighed til Planterne, dog ikke har mistet sin Kjærlighed til Menneskene. Hans inderligste Ønske er Lauras og Pros-

pers Hæld, og den Straf, han anvender paa dem, er blot for at vise dem, at de vare gaaede ad den urette Vei. Saaledes viste Skuespilleren ham ogsaa; og ligesom Skjemtet med hans Datter og Prosper lykkedes ham saare vel, saaledes var det ogsaa med den inderligste Følelse og Varme, han sagde de alvorlige Replikker i anden Akt. I 1 A. 4 Sc. udelod Hr. S. den Replik: "min Datter hø-"rer ham, o. s. v." og i samme Akts 10 Sc. disse Ord i Enden af en Replik: "jeg har endog allerede "lagt Mærke til —" hvorved Prospers Svar: "Hvad?! har de opdaget . . ." kom uden Anledning.

I Jfr. Abildgaards Laura var Flid umiskjændelig. At Jfr. A. ikke vandt meget Bifald har formodentligen sin Oprindelse deraf, at den franske Kunstnerinde, der for ikke længe siden med saa megen Hæld viste sig som Laura, endnu overalt er i friskt Minde. Blandt de for Jfr. A. mere hældige Scener høre 1 A. 15 og 16, hvor Jalousien meget godt udtryktes. Ikke saa godt lykkedes Scenerne i anden Akt. Hvorfor Jfr. A. lagde det stærke Tryk paa Ordet mig i den Sætning: "har man "sagt mig," begribes ikke. I 1 A. 15 Sc. "at

"jeg foretrækker dem for ham," lagdes ingen Accent paa dem; i 2 A. 6 Sc. blev den Replik: "min Fader har ikke befalet mig at see paa dem," sagt for tidligt, og siden gjentaget.

Dorval: Hr. Jordhei. Den faderlige Ømhed for sin længe savnede Søn traf Hr. J. hældigere end den lette Epicureisme og naturlige Munterhed, som vi strax maae opdage hos Dorval, men hvoraf denne var tvungen og hiin overdreves. I 1 A. 14 Sc. viste Hr. J. heller ikke Hidsighed og Vrede nok, ligesom han gav hele 2 A. 12 Sc. paa en udentvivl ganske urigtig Maade.

Med Lethed og Ynde gav Jfr. Busk den unge Prosper. Skjøndt den Bebreidelse, at Rollen toges for ung, vel ikke er aldeles ugrundet, ligger det dog i Tingenes Natur, at det allerede maa være et ungt Fruentimmer vanskeligt at fremstille et jevnaarigt Mandfolk, men næsten umuligt at fremstille et ældre, uden at falde i det comiske. Jfr. Bs Paaklædning bidrog overhoved meget til hendes yngre Udseende, og hævede tillige formeget hendes for et Mandfolk for skjønne Figur. Uagtet den Flid og det Held, hvormed det Hele udførtes, indløb dog nogle Smaaurigtigheder; f. Ex. i 1 A.

7 Sc., hvor der staaer: "og naar de blot ikke elske uden een," og Vægten maa falde paa elske, da det modsættes at være coquette, blev Accenten lagt paa een. I 1 A. 10 Sc. skal Prosper være virkeligen rørt ved den Replik: "o, min Herre! vær "vis paa, han vil blive rørt . . ."; dette iagttog Jfr. B. ikke. Hvor Gravmand i 2 A. 12 Sc. vil demonstrere, at det maatte være Forlis, Prosper havde meent ved den, han elskede over alt i Verden, afbrød Jfr. B. ham for tidligt, hvorved blev udeladt Enden af Gravmands Raisonnement. I den sidste Replik i 1 A. 14 Sc. lagdes ingen Accent paa min, ved Ordene: "jeg veed ogsaa at tage min "Beslutning". Den Replik i 2 A. 8 Sc,: "o! at "det maatte lykkes mig at gribe og bevare denne "Mine!" sagdes til Laura, uagtet der baade af Forfatteren er befalet, at den skal siges afsides, og Rimeligheden siger, at Laura, naar hun hørte dette, maatte mærke, det var hendes Portrait, han tegnede, og altsaa ikke vilde forundres ved siden at opdage det. En slem Misforstaaelse af Meningen var det, naar Jfr. B. i 2 A. 15 Sc. sagde: "men saamegen Ynde gjør mig uundskyldelig" for "gjør mig undskyldelig."

Gravmand blev af Hr. Tryde fremstillet med megen Hæld. Han traf saare godt Tossen, der ærgrer sig over, at være anseet for det, og derfor er hjerteligen glad ved at kunne drille Prosper og Laura; saaledes 1 A. 6—9—12 Sc. og 2 A. 7 og 15 Sc. At Hr. T. i 2 A. 7 Sc. sagde: "min Herre," istedetfor "Frøken" var en blot Fortalelse.

Derefter gaves den Vægelsindede af Holberg. Dette er maaskee det af Holbergs Stykker, hvis Værd har været meest angrebet. Det har fra sin første Forestilling 1722, hvor det dog forskjønnedes ved en Mad. Montaigus mesterlige Spil, aldrig vundet det almindelige Bifald, som de fleste andre af denne Digters Lystspil. Den dramatiske Journals meget ufordeelagtige, saavelsom Mallets maaskee for overdreven fordeelagtige Dom over den Vægelsindede vil være bekjendt af Anmærkningerne i 6 Bind af den nye Udgave af Holbergs Værker. Uden at ville opkaste sig til Dommer i en saadan Sag, er det Anm. individuelle Mening, at dette holbergske Stykke staaer langt over mange andre af hans mere yndede og udskregne Comedier, men at det ved sin skarpe Characteertegning i Begyndelsen støder. Med megen Bifald modtoges i Tyskland

Schinks Jeannette Helmberg, der dog intet andet er end en Omarbeidelse af Holbergs Vægelsindede, som Schink endog paa mange Steder har fulgt ordret. Udgiveren af Holbergs Værker yttrer i Anmærkningerne til dette Stykke i 6te Bind, at han troer, det endnu vilde behage, naar Lucretia af en talentfuld Skuespillerinde vistes som et ungt letsindigt Fruentimmer, hos hvem en saadan Characteer er begribeligere og mere undskyldelig end hos et ældre; men Erfaring viser, han har feilet: thi netop, som han forlanger, udførtes Lucretias Rolle af Jfr. Olsen, men uden at Stykket høstede det lovede Bifald. De mange Overgange, hvorpaa denne vanskelige Rolle er saa rig, bleve iagttagne og udførte med den muligste Reiagtighed og Natur; saaledes var Overgangen fra det muntre Humeur til det bedrøvede i 2 A. 7 Sc. noget af det bedste, Anm. veed nogensinde at have seet; ligeledes var Overgangen saare skjøn fra den Glæde, hun først føler over Petroniusses Brev, og til den Forbittrelse, hvormed hun tilsidst erklærer det for at være taget af Else Skoleholders Magasiner og kaster det paa Gulvet. I 2 A. 8 Sc. fik Apicius ikke det Ørefigen, der siden saa meget harmer ham.

Magister Petronius blev givet af Hr. Jordhoi. Hr. J. viste aldeles ikke Pedanten, der har alle Lommer og Leddikker fulde af Philosophie, og forfeilede ganske Personens Characteer. Den af Professor Rahbek forfattede Sang, hvoraf Hr. J, som Petronius i 2 A. 17 Sc. sangden første Strophe, findes aftrykt i dette Nummer.

Helena var Jfr. Abildgaard og Leonore, Jfr. Thomsen; begge Roller ere temmelig ubetydelige, og Skuespillerinderne vidste ikke at give dem Interresse. Det vil overhoved være umuligt, at vente en fuldkommen god Foreſtilling af noget holbergſk Stykke, saalænge den Fordom herſker, at de holbergske Elskere og Elskerinder ere de slette ſte Roller. 2 A. 3 Sc. lykkedes Jfr. A. temmelig vel.

Eraſte blev af Hr. Bruhn spilt temmelig maadeligt. Udentvivl har Forfatteren ved Eraſt foreſtilt sig et Menneske, der ved Tanken har lært at indsee Dumbeden af de indførte Skikke, og i hvem der tillige findes Spire til Melankolie ja maaskee til Menneskefjendskab. Af alt dette viste Hr. B. aldeles intet. Monologen, der aabner anden Akt blev

sagt paa en Maade, der aldeles ikke tjente til at krydre denne rigtignok vel tørre Moral. De sidste Replikker i 2 A. 6 Sc., der ere satte for at udtrykke Erasts Harme, fremførte Hr. B. i en lav Skjænderitone, der er ligesaa upassende for et Menneske af Erasts Tænkemaade Opdragelse, som for den Forfatning, han det Øieblik er i; og saaledes tog Hr. B. hele Stykket igjennem feil af en Rolle, det vel er ubegribeligt, man har betroet i hans Hænder.

Temmelig uhældig var ogsaa Hr. Simonsens Apicius. Ogsaa her mislykkedes Monologen i 2 A. 2 Sc. Til de bedre Steder, hvoraf Rollen unægteligen havde nogle, hører 2 A. 3 Sc. med Helena og 2 A. 14 Sc. med Christopher; derimod var Scenen med Lucretia i 2 A. 8 Sc. temmelig maadelig. Noget mere Umage for at trække sig ud af Fægtningen i 3 A. 3 Sc. havde ikke været upassende for Cujonen.

Hendrik: Hr. Tryde. Meget godt skildte Hr. T. sig ved denne Rolle, der dog vist ikke kan regnes til de lette. At Skuespilleren tilfulde forstod sin Rolle, viser den meget rigtige Maneer, hvori han spillede sin Hendrik; han gjorde ham nemlig hverken

til Arv, Troels eller den snedige Hendrik i Maskeraden, honette Ambittion e. s., men lod ham staae imellem disse alle. Særdeles hældig var Raisonnementet med Petronius i 1 A. 6 Sc. om Lucretias mange Sjele, saavelsom Monologen i 1 A. 5 S. Skjøndt Anm. ikke har anmærket nogen af de Udeladelser, der hyppigen fandt Sted, da han kunde formode, at de med Villie vare udelukkede, troer han dog ikke, at dette kan være Tilfældet med følgende Sætning, som Hr. T. udelod, men som dog nødvendig hører med til Lignelsen: "men om jeg sagde, "at min Herre hverken kunde skrive eller læse i en Bog o. s. v." til Punktummets Ende. Ligesaalidet indsees hvorfor Apicius udelod den Deel af sin Monolog 2 A. 2 Sc., hvori Almanakker og deres Nytte afhandles.

Christopher var Hr. Haack. Scenen med Apicius 2 A. 4 Sc., var hældigst; den lange Replik i 3 A. 3 Sc. blev sagt i en alt for prækende Tone, og som Mediateur eller Opmand paatog Hr. H. sig en temmelig upassende Mine og Tone.

Hr. Wildts Espen var ikke uhældig; saaledes var 3 A. 2 Sc. ikke slet; i 3 A. 4 S. sammensmeltede Hr. W. de to Replikker: "saa maae de

"være hinanden meget lige" og "men hvem af dem "hedder Lucretia?," hvorved Hendrik mistede en Replik.

Jfr. Hedeberg var den ubetydelige Pernille; noget mere Raskhed havde været passende.

Hr. Hochbrandt havde som Lakeien i 2 A. 11 Sc. to Replikker, hvoraf den ene sagdes ganske uforstaaelig, og den anden aldeles udelodes.

Hr Lund var den Musikant, som taler.

Det Kongelige Theater.

Den 31 October: Krigsretten. Det umaadelige Bifald, dette Stykke høstede, er meget begribeligt for enhver, der kjender vort stemmende Publicums Aand og Smag; man skulde næsten troe, at Kotzebue var det Maal, der svævede Krigsrettens Forfatter for Øinene, da han skrev sit Stykke; thi her findes Scener, hvor en Skuespiller kan finde Leilighed til at sloie, sauge Luften med Armene, udstede krampagtige Brøl, og rise fiere slige yndede Gebærder; her findes Steder, der ikke rore, men

ryske, eller, for at bruge et shakspearsk Udtryk, harve Sjelen, Retterstedscener, som gode Forfattere vel for længe siden have forkastet som høist upassende, men som Nutidens Smag og Nutidens Digtere med Magt ville paatvinge Theatret igjen.

Hr. Luzincourt, Gouverneur paa en amerikansk Øe: Hr Frydendahl. Neppe hører denne Rolle til Hr. Fs gode, ligesaa lidet, som dette Fag synes at være det, hvori Hr. F. arbeider med meest Held. I 2 A. har Gouverneuren nogle temmelig lange Replikker, hvis Kjedsommelighed ikke formindskedes ved de mange Pauser, den noget for høirøstede Soufleur forgjæves gjorde sig Umage for at udfylde. Hvad der lykkedes Hr. F. bedst var 5 A. 5 Sc. hvor det virkeligen lod, som om Skuespilleren følede, hvad han sagde.

Oberst Laureval var Hr. Foersom. Ogsaa i denne Rolle kan man anmærke hos Hr. F., at der i hans Spil hersker en vis unaturlig Spænding, der bliver saare ubehagelig, naar Lidenskaber skal opflamme Skuespilleren, saaledes i 2 A. 8 og 10 Sc.

Laureval Fader, under Navn af Edmond: Hr. Schwartz. Med Sandhed og Vær-

dighed gav Hr. S. denne Rolle; i Scenerne i 3 A., hvor han staaer for Retten, talede Uskyld og Roligheed af hvert hans Ord, hver hans Mine; kun den Tanke, at være anseet for Landsforrædder, smertede ham. Ogsaa i den afskyelige Rædselsscene i 5 A. 8 Sc. var Hr. S. fortræffelig. Undertiden lyste vel megen Ungdom og Styrke frem hos Edmond.

Mad. Rosing fremstillede Fru Lossanges mesterligen. Tydeligen malede Angerens Qvaler sig i hvert Træk, hver Bevægelse, hvert Ord, da hun i 2 A. 5 Sc. hører Rosalides Fortælling. Med hvilke klare Farver viste Kunstnerinden ikke sin indvortes Kamp i 2 A. 2 Sc.; dog hvo kan følge en Mad. Rosings Spor?

"Opmærksom Taushed er de største Mestres Ære.—"

Jfr. Astrup var Rosalide. Rollen udførtes med den Flid, man er vant til at see hos Jfr. A.; om Characteren imidlertid var rigtigen truffen, vover Anm ikke at afgjøre, da han er overbeviist om. Skuespillerinden ikke uden Grunde gjorde Rosalide til en Heltinde.

La Pierre: Hr. Kruse.
La Fleur: — Heinsvig.
Charles: — Rind.

Hr. Lindgreen var Bergamin. Skjøndt denne Rolle ikke er nogen af dem, Hr. L. jevnligst eller hældigst spiller, saae man dog ogsaa her, at den sande Kunstner ingen Steder kan være slet.

En Foureer: Hr. Rungsted.

En Adjudant: — Eenholm.

Hvorfor Hr. Olsen i 5 A. udelod den Replik: "Ge været paa Skulderen," der skulde siges "med "største Kraft," skjønnes ikke.

Det vil maaskee ikke være Læserne uinteressant at lære at kjende noget af Schinks Omarbeidelse af den Vægelsindede; til Prøve findes her en Oversættelse af de første Scener. Handlingen foregaaer i Wien, og Stykkets Heltinde, Jeannette Helmberg, er, ligesom Holbergs Lucretia Modehandlerske. Stykket aabnes af Joseph, Boddrengen, der koger Chocolade, og begynder:

Skal jeg nu lave Chocoladen færdig eller skal jeg lade det være? jeg veed min Tro ikke, hvad jeg skal gjøre; thi laver jeg den nu færdig, og mit Herskab har ingen Lyst til at drikke den, saa kaster hun mig den i Øinene, og laver jeg den ikke færdig, og min Frue har just Lyst til den, saa vanker der Øresigen. I begge Tilfælde staaer jeg arme Djævel ilde i det; det er dog ret Skade for hende! naar hun vil, er hun et saa herligt, klogt, smukt, allerkjæreste Fruentimmer, og naar hun vil, saa er hun igjen ret en Belial, en endorsk Hex, en Megære,

Xantippe, en — gode Gud! der troer' jeg, hun kommer — Uf, det er kun Jette.

Jette, Stuepigen, og Joseph.

Jos. Du skal nok hente Chocoladen?

Jet. Chocoladen? til ham?

Jos. Jh nu! til vor allerkjereste Frue; for ti Minutter var hun jo her i Boden og bestilte den.

Jet. Ha, ha, ha! er det muligt? og nu er hun nylig gaaet til Sengs.

Jos. Til Sengs? Klokken elleve? hvor tit mon hun vil gaae til Sengs idag?

Jet. Det er ikke godt at vide; nu er det netop den tredie Gang siden Klokken fire imorges. Jeg skal vække hende til Middag; hun vil ingen Frokost spise idag.

Jos. Naa! det er et Mønster paa en vægelsindet Kone. Klokken fire om Morgenen kommer hun fra Bal, klæder sig af, og gaaer til Sengs; sover en Times Tid; staaer op, sætter sig til Klaveret, og klimprer en Sonate af Mozart; lukker Klaveret til, og jeg og Jette maae spille Tarok med hende. Medens vi spille bliver hun atter søvnig, kaster sig paa Sengen og sover igjen. Klokken halv syv farer hun atter i Klæderne, lader Perlerne paa Rosenkrandsen glide igjennem sine nysselige Fingre, fodrer sin Papagøie, og læser i Blumauers Æneide. Klokken otte kommer hun ud til mig i Boden, hjælper mig at rydde op, sætter sig bag Bordet og broderer, kaster Rammen bort, løber ind i Contoi-

ret, bringer en Pakke Breve ud, og dicterer mig et Svar til en af hendes Correspondenter. Brevet er færdig, jeg forsegler det og faaer et Ørefigen, fordi hun ikke har befalet, at jeg skulde forsegle det. Siden klapper hun mig paa Kinden, giver mig en Krone, "jeg maatte ikke tage det ilde op, hun havde ikke meent det saa ilde;" bestiller Chocolade, gaaer og lægger sig til Sengs. Lad nu noget Christenmenneske forklare mig det om han kan.

Jet. Hm; det er let at forklare: hun har en Skrue los.

Jos. Fanden heller; undertiden kan hun jo tale som en Bog og føre sig op som en Philosoph; men hun er et Fruentimmer; see det er Nøglen til hendes besynderlige Characteer.

Jet. Jy! hvor du er klog.

(Fortsættes).

Sang for Petronius

(i Holbergs Vægelsindede 2 A. 17 Sc.)

Nu tie alle Fugle,
Og kun Athenes Ugle
Opløfter end sin Røst;
Den Nattens Stilhed bryde,
Hsitidelig den lyde
Til min Tilbedtes Lyst!

I Nattens Sangerinde
Hun en Afbildning finde
Af Visdoms ægte Søn,
Der ei for Bifald qvæder,
Men har i sig sin Hæder,
Og er sin egen Løn.

Dog nei! ak nei! at vinde
Et Smil af sin Gudinde,
Det er ham meer endnu;
Nu tie alle Fugle
Kun ei Gudindens Ugle,
Med Gunst, den hører du!

Fredagen den 7 Novbr. gaves paa det kongelige Theater: **Brandskatten**, Comedie i 1 Akt af Kotzebue oversat af Hr. J. Wille. Herom i næste Nummer.

I Søndags gaves paa Hoftheatret: **den gode Fader** og **Fruentimmerhevn**. Søndagen den 16 Novbr. er bestemt at gives: **Gouverneuren fra Ostindien**.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 4.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos C. M. Cohen.

Den 9 November: Den gode Fader, Comedie i een Akt af Florian, oversat af O. J. Samsøe. — Florians gode Fader er egentligen en Fortsættelse af samme Forfatters huuslige Lykke og to Sedler; kun at Navnet Lubin er forvandlet til Mondor. Denne Mondor er det, efter hvem Stykket er kaldet den gode Fader, skjøndt den kjellingagtige gamle Mand, der ganske overlader sin Datter til sin egen Raadighed, vist ikke fortjener dette Navn. Hr. Jordhei fremstillede ham ikke uden Hæld; noget overdreven var vel den Godmodighed, han viste, da den ofte udartede til det comiske, hvoraf Hr. J. overalt gav Rollen et noget for stærkt Anstrøg. Hvor Cleante i 17 Sc. fortæller sit Levnetsløb, viste Hr. J. ikke spændt For-

ventning nok, da Fortællingens Begyndelse dog strax maa opvække den Formodning hos ham, at hans formeente Secretair maaskee er hans Velgjørers Søn, der har retmæssig Krav paa hans hele Formue. Naar Hr. J. i 2 Sc. siger: "det er saa "forfærdeligt, at elske hinanden, og saa døe den "ene efter den anden", er dette urigtigt; thi det bør hedde: den ene efter den anden; da Mondor her ikke beklager, at man skal døe, men at man ikke kan døe paa eengang. Det characteristiske Beviis paa Forlegenhed, efter lang Grunden at dictere et Comma, udelod Hr. J.

Risida har den mindste Deel i Handlingen. Denne Rolle var i Jfr. Busks Hænder. Den Naturlighed og Barnlighed, der ene kan give nogen Interresse for Risida, var ikke, i det ringeste ikke tydeligen nok, udtrykt i Jfr. Bs Spil. Den Forlegenhed, Risida er i, ved at aabenbare sin Kjærlighed til Cleante i 7 Sc. var ikke naturlig, og det gjentagne: "jeg elsker — jeg elsker" forfeilede sin Virkning; derimod blev den Replik, hvor hun beder om Cleantes Afskeed, sagt med passende Fynd og Styrke; særdeles lykkedes Slutningen: "skaf "Cleante bort fra mig, jeg beder dem; — giv mig Tid

"og jeg skal ægte Marquis d' Orville." Accentuationen var ikke overalt fuldkommen; f. Ex. i 7 Sc., hvor ham ikke blev accentueret i Sætningen: "jeg "elsker kun ham" o. s. vdl.

Cleante: Hr. Lund. Skjøndt Hr. L. unægteligen ved denne Forestilling gav sin Cleante mindre slet end han tilforn har givet den, staaer der dog endnu meget tilbage, inden den kan siges at være god. En Hovedfeil er den fuldkomne Mangel af Følelse, der viste sig hele Stykket igjennem; saaledes strax i Expositionsscenen, hvor han, ved at fortælle sin Forfatning og sine ikke behagelige Udsigter, bør, om ikke komme i Lidenskab, saa dog vise, at han virkeligen føler det trykkende i sin Forfatning; saaledes i 6 Sc., hvor Hr. L. aldeles ikke udtrykte den spændte Begjærlighed efter at erfare, hvilke de Beviser vare, der kunde forsikkre ham Nisidas Gjenkjærlighed. Et tydeligt Beviis paa Cleantes Følesloshed var den Maade, hvorpaa han i 8 Sc. frembragte det Udraab: "o Himmel!" da han hører, at den Pige, han elsker, skal ægte en anden. Det er Skade, at Hr. L. ikke veed at behandle sit af Naturen meget behagelige Organ, men saa ofte falder i den afskyeligste Monotonie. Accentuationen

f

var ogsaa meget feilfuld; f. Ex. i 4 Sc., ved Oplæsningen af Versene, lagdes ingen Vægt paa Ordet jeg i den Sætning:

"o! hvis jeg seer min Risida, som Fader —;"

ligeledes i 16 Sc., hvor Hr. L. gled let hen over Ordet du, i de Sætninger: "Du kjender mit "Hjerte;" "du kan være hende borgen," "du er den "eneste i Verden" o. s. v. I 17 Sc. blev overspunget Begyndelsen af den Replik: "Hvordan? min "Herre!" o. s. v., og i samme Scene forandrede Hr. L. Ordet "Fordeel" til "Erfaring;" af hvad Aarsag begribes ikke.

Overmaade heldig var Jfr. Thomsens Nerine. Den muntre, skjemtefulde Pige viste sig overalt paa en for Nerine passende Maade. Fortræffeligen udtrykte Skuespillerinden den Forlegenhed hun nødvendigen maa falde i, ved i 8 Sc. at høre Mondors Forslag om at ægte Cleante, men hvoraf hun snart reiser sig, for at svare i Cleantes Sted, og derved forebygge en nærmere Undersegelse om dennes Tilstand, som Mondor ikke mere forundres over, da Nerine siger ham "det er Kjerlighed, Glæde — "den stakkels Karl ventede ikke at faae mig saa ha"stig." I 1 Sc. ved Ordene: "og forskaf dem

"ved deres gode Opførsel den Post igjen" o. s. v. iagttog Jfr. T. ikke, at Nerine siger dette for at parodiere Cleante, der kort tilforn har sagt, han havde intet at stole paa, uden sin gode Opførsel. Naar Nerine i 17 Sc. troer, at Mondor nok vil tilgive "de Forseelser, der begaaes af Kjerlighed" har hun Ret; men naar hun med Jfr. T. siger: "de "Forbrydelser, der begaaes af Kjerlighed", torde det maaskee blive et Spørgsmaal.

Derefter Fruentimmerhevn, Skuespil, i 3 Akter af Dupaty, oversat af N. T. Bruun. — Et temmelig maadeligt Stykke, uden nogen indvortes Værd. Det Bifald, som det imidlertid stedse har mødt, maa udentvivl tilskrives den Livelighed, hvormed saavel det Hele i Almindelighed, som de fleste enkelte Partier i Særdeleshed, udføres.

Pryden Lucretia fremstillede Jfr. Olsen paa en særdeles tilfredsstillende Maade. Den Correcthed, Fiinhed og Studering, som Jfr. O. viste i denne Rolle, ere sikkert ikke almindelige; saaledes blev den første Scene, Lucretia har med Fru Ver-

seuil i Mandsdragt givet med al den Raffhed og Nøiagtighed, som de mange Nuancer, der finde Sted i denne Scene, saa uundgaaeligen fordrer; overmaade hældig var den Umage, Lucretia i denne Scene gjør sig, for ved Skingrunde at bedrage sig selv, for saaledes at kunne give efter for den formeente Lindors Begjæringer. Meget naturligt udtrykte Jfr. O. i 2 Akt den Forlegenhed, hvori Lucretia nødvendigen maa blive sat, først ved at see sin Tante, Søster, og de øvrige Damer træde ind, og dernæst ved at see Lindors Kjole og Hat opdaget. Et saare hældigt Træk var det af Jfr. O., hvor Fru Verseuil i Slutningen af 3 Akt fortæller, hvad der er foregaaet imellem Lindor og Lucretia, og derved ogsaa omtaler Brevet, som Lucretia har stukket i sit Livbaand, hun da med Haanden søger at skjule Brevet, og netop derved viser Ringen, hun har modtaget, og som Fru Verseuil ellers ikke saa let kunde have viist de øvrige Tilstædeværende ved Ordene: "og den er der." Den Angest, hvori Lucretia undertiden befinder sig, blev ikke overalt, udtrykt stærk eller tydelig nok; f. Ex. i 2 Akt, hvor Lindor fortæller at Stigen er borte; i 3 Akt hvor de øvrige Damer banke paa Dørrene o. fl. St.

Fru Verseuil: Jfr. Busk. Heller ikke her lod Jfr. B. savne Prever paa sit Talent. Den Fru Verseuil egne Munterhed og Overgivenhed viste Skuespillerinden paa sin vante behagelige Maade. Ogsaa som Lindor fyldestgjorte Jfr. B. enhver retmæssig Fordring. Paa en særdeles hældig Maade, og i en meget passende Tone sagde Jfr. B. de Replikker i 2 Akt, hvor hun, skjøndt i Fruentimmerklæder, dog vedbliver at vise al Lindors Fremfusenhed, hvilket er et saare passende Middel til at sætte Lucretia i den yderste Forlegenhed, og saaledes tage en liden Hævn over hende; ligeledes i 3 Akt, hvor hun som Lindor synes at glemme sin Forfatning, og raaber høit om Hjælp for den besvimende Lucretia; besværger hende om hendes Tilgivelse; forsikrer hendevig Kjærlighed, o. s. v.

Ret vel fremstillede Jfr. Sannes den gamle Grantante Fru Duportail, skjøndt Skuespillerinden undertiden glemte sine 60 Aar, hvormed hendes ungdommelige Ansigt heller ikke fuldkomment stemmede. Til de bedste Steder høre de, hvor Fru Duportail udtrykker sin Glæde over Lucretia, som hun har opdraget.

Elise: Jfr. Bassøe. Allerede tilforn har Anm. omtalt denne unge Skuespillerindes Talent for Skuepladsen, der ved en Veiledning, som den, nærværende Plateskoles Elever nyde, sikkerligen vil blive meget fortrinligt. Med det samme Hæld, hvormed hun viste sig, som Julie i Manden af Ord, gav hun ogsaa den barnlige, fjortenaarige Elise. Hendes Glæde ved den Tanke, at være ene med Germeuil, og hendes overvættes Fryd ved at opdage, at Brevet indeholdt en Kjærlighedserklæring, udtryktes med samme Natur og Styrke, som hendes Frygt for Lucretia og Grantanten. Jfr. Bs Stillinger vare ikke altid skjønne, hvilket imidlertid hos Elise vel kan undskyldes.

Lucretias ældre Søster, Fru Saint Elme var Jfr. Ahrends, hvis fordeelagtige Figur og gode Anstand ikke ganske kunde udsone den Kulde, hvormed hun gav sin Rolle. Fru St. Elme maa være et letsindigt, vittigt Fruentimmer, som egentligen vil rive Masken af Lucretia, blot for at befries for at høre hendes Bebreidelser og Moraliseren; kort, hun omtrent gives paa den Maade, hvorpaa Jfr. Abildgaard tilforn har fremstilt hende. Aldeles ikke saaledes viste Jfr. Ahr. hende; Munterheden, Le-

sindighéden og den fine Forstand feilede ganske; heller ikke lod Skuespillerinden til at være fast i sin Rolles Memorering; i det ringeste bleve flere Replikker gjentagne.

Fru Gercour var Jfr. Abildgaard, der med megen Betydning sagde den Replik: "for de "Lectioner, Mandfolkene give os, ere alt for farli- "ge;" og Fru Dormon, Jfr. Knop.

Victorine var Jfr. Thomsen, hos hvem maa anmærkes, at hun i den første Scene med Elise gav sin Rolle et Anstrog af Soubrettevittighed, som hun siden ikke kunde eller burde vedligeholde i Sce- nerne i 2 Akt.

Det Kongelige Theater.

Fredagen den 7 November opførtes Brand- skatten, Comedie i een Akt af A. v. Kotzebue, oversat af J. Wille. — En af de sædvanlige kotze- buiske Bagateller, hvis eneste Fortrin bestaaer deri, at de vise at være af en Forfatter, der i lang Tid har arbeidet for Theatret, og derfor veed at und-

gaae mange af de Skjær, hvorpaa mindre vante Theaterdigtere saa ofte strande. Af Kotzebues Smaastykker er iøvrigt nærværende maaskee eet af dem, der sees med meest Interresse.

Major v. Thurneck blev af Hr. Foersom givet med megen Flid og ikke uden Held. Meget passende var den alvorlige, stadige Tone, hvori Hr. F. talede med Klippfisch i 2 Sc., ligesom Overgangen til Vrede, da han erfarer, at Marie skal forbindes med Marder, lykkedes meget vel. Scenen med Marie blev fra begge Sider givet fortræffeligt; kun at der for Hr. F. indløb nogle Sammenblandinger af forskjellige Replikker.

Borgemester Klippfisch: Hr Rungsted. Uagtet al Hr. Rs umiskjændelige Flid, herskede der dog i hele Rollen en upassende Slaphed. Krybet for Thurneck lykkedes meget vel, hvilket ikke var Tilfældet med 4 Sc., hvor han foreskriver Marie, hvorledes hun skal opføre sig imod den Fremmede for at naae sit Maal.

Jfr. Rosing gav Marie med en ubeskrivelig Tækkelighed og Ynde. Sjette Scene med Thurneck fremstillede Jfr. R. paa en hende fuldkommen værdig Maade. Den undertrykte Kummer, hvormed Ma-

rie svarer paa Majorens første Spørgsmaal; den Forvirring, hvori hun kommer, da Thurneck taler om hendes Franz; den Maade, hvorpaa hun hører Fortællingen om hans Død, og endeligen Bestyrtelsen og Glæden ved atter og saa uventet at see og favne ham, det Hele blev udført med al den Natur og Følelse, man kan vente af en Kunstnerinde, som Jfr. N., der allerede ved saa mange Prøver har viist, hvad hun er, og hvad hun vil vorde.

Marder: Hr. Lindgreen. Saare vel traf Hr. L. den nedrige Marders Characteer. Den Ondskabsfuldhed, hvormed han sætter Klippfisch Kniven paa Struben, ved at igjentage for ham alle de Skurkestreger, hvortil han selv har forledt ham, og som han nu truer at aabenbare, var mesterligen udtrykt, ligesom den Angest, hvori Gutmann igjen sætter ham ved Fortællingen om Kasserne med de dobbelte Bunde. Noget for comisk var vel den høimodige Maade, hvorpaa Marder afstaaer Marie og lover at betale den halve Brandskat.

Hr. Kruse var Gutmann, og fremstillede meget godt den ærlige, aabne, brave Mand, der saa inderligen glædes ved at finde sin Ungdomsven ufor-

andret; ligeledes var 16 St. med Marder saare brav.

Jeannette Helmberg.

(Fortsat).

Jos. Ja, der findes mange Ting i Himmelen og paa Jorden, hvorom en Stuepige ikke drømmer. Philosophien, mit smukke Barn —

Jet. Philosophien? — hvad har du med Philosophien at bestille?

Jos. Har jeg da ikke gaaet i den latinske Skole, og tjener jeg ikke hos vor Frue? den, hun ikke kan gjøre til Philosoph, han bliver det ikke i sin hele Levetid. Betragt hende kun engang, indvendig og udvendig, hvor du vil, og sig mig saae, som noget Menneske, uden en Philosoph kan blive klog paa hende; giv Agt; jeg vil give dig et Skilderie af Fruen, som hun staaer og gaaer her i Livet. Et Qvarteer er hun den personificerede Menneskekjærlighed og Barmhjertighed; det andet Qvarteer idel Kiv og Trætte. Nu er hun andægtig som en Bedeføster, og ivrig som Pater Fast;*) strax derpaa

*) En bekjendt Kjætter- og Oplysningshader i Wien.

flygtig som et Verdensbarn og Fritænker som Voltaire. Et Øieblik eenfoldig som et Lam, og uden Falskhed, som en Due, Øieblikket derpaa snedig som en Ræv, og listig som en Erjesuit. Snart er hun stum som en Fisk, snart snakker hun som en Papegoie; snart er hun karrig til Overdrivelse; snart kaster hun Pengene ud af Vinduet. Om Formiddagen seer hun ud som Uskyldigheden selv, og om Eftermiddagen har hun alle en Flanes Lader; hun gaaer ud med en Mine lystig som en af Scarrons Farcer, og kommer tilbage sorgmodig, som en af Youngs Natretanker. — Naa Jette! hvorledes vil du rime alt det sammen.

Jet. Jeg? gjør det selv, og giv Prøver paa din Philosophie, klygtige Herr Joseph.

Jos. Strax mit Barn; seer du, Philosophien lærer mig, at Mennesket bestaaer af et Legeme og en Sjel.

Jet. (spottende): Der lærer din Philosophie dig ret noget nyt.

Jos. Lad mig tale ud, Jomfru Næsviis; det Nye kommer bag efter. Mennesket bestaaer altsaa af eet Legeme og een Sjel; nemlig du og jeg og

andre christne Mennesker; men hvad Fruen angaaer, da bestaaer hun af eet Legeme og lad mig see (tæller paa Fingrene), andægtig og fritænkersk, to; eenfoldig og listig, fire; stum og sladderagtig, sex; karrig og ædel, otte; naiv og kokett, ti; lystig og sorgmodig, tolv; rigtigt, af eet Legeme og tolv Sjele. Seer du, det har jeg udstuderet ved Hjælp af Philosophien. Disse tolv Sjele ligge nu bestandig i Haarene paa hinanden og blive vexelviis Mester over hinanden; naar f. Ex. den Pater Fastiske Sjel slaaer den voltairiske til Jorden, saa beder Fruen Rosenkrandse, men spænder den voltairiske Been for den Pater Fastiske, saa er Fruen en ugudelig Fritænker; har Duessjelen Jesuitsjelen i Nakken, saa er hun eenfoldig og uden Falskhed; men saaer Jesuitsjelen Bugt med Duessjelen, saa er hun som en Jesuit skal være; og saaledes ogsaa med de andre otte Sjele. Det naragtigste er, naar undertiden to Sjele regjere paa eengang, som naar hun for Exempel leer og græder paa eengang, og altsaa —

Jet. Stille! der kommer just Damen med de tolv Sjele ind af Døren.

(Fortsættes).

Ikke det, at Hr. Gunnerus i No. 18 af Sædernes Skilderie har angrebet mine Bedømmelser over Elevernes Spil, og lovet fremdeles at ville angribe dem, har bragt mig til at skrive disse Linier; thi hvad dem angaaer, da kan enhver, der kjender noget mere til Skuespilkunstens første Grunde og Regler end Hr. Gunnerus, domme imellem os. Ikke heller er det for at berøre det Grove og Pøbelagtige i Hr. Gunneruses Adfærd og Udtryk; men blot for at gjendrive nogle af de aabenbare Usandheder, han har vovet at fremlægge for Publicum. — Angaaende Overfaldet i Longangene, da kan jeg med Vidner bevise, at jeg hverken har havt nogen Deel i det, ei heller har overvældet Hr. Gunnerus med Uartigheder; tvertimod var det Hr. Gunnerus der væltede sig ind paa mig, hvorved jeg blev indviklet i en Samtale, der maaskee har bragt nogle, der ei havde været tilstæde fra Begyndelsen, paa den Tanke, at jeg var deelagtig i Overfaldet. — At jeg paa hans Værelse har lovet ham Prygl, tilfalder det Hr. Gunnerus at bevise, da de Tilstædeværende skulle vidne, at jeg blot forbeholdt mig personlig Tiltale til ham, og at Hr. Gunnerus herved har forstaaet Prygl, deri har ingen uden han selv Skyld. — Skjøndt der i Fortællingen om vor første Samtale kunde være meget at forandre og berigtige, troer jeg dog, at enhver, endog efter Hr. Gunneruses Fremstilling af den, letteligen vil kunne skjønne, hvo der angreb, og hvo der blot nødtvungen forsvarede sig. — Hvad i øvrigt mine personlige Forhold angaaer, da troer jeg ikke at skylde nogen,

og allermindst en Hr. Gunnerus Regnskab for dem. — Mere har jeg ikke at tilføie, da jeg er overbeviist om, at enhver i Publicum allerede for længe siden har sat den Pris paa Hr. Gunneruses Opførsel, som den fortjener.

Thortsen.

Den tilforn paaankede Mangel af Lysning fandt atter Sted i Søndags. Anm. kan ikke troe, at Maskinmesteren, der besørger Lysningen, er underrettet om denne skammelig Uorden, som neppe noget andet Publicum end det kjøbenhavnske vilde taale; thi var han det, vilde han sikkert søge at forebygge flere saadanne Klager, der vist ikke kunne regnes ham til Ære.

I Søndags gaves paa Hoftheatret Gouverneuren fra Indien. Søndagen den 23 er bestemt at gives Abracadabra og Maleriet.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 5.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 16 November: Gouverneuren fra Indien, Skuespil i 5 Akter, efter Jüngers Verstand und Leichtsinn af P. D. Faber. — Unægteligen bør dette Stykke regnes blandt de bedste, Jünger har skrevet; det bærer et umiskjendeligt Præg af hans Genie, men kan henregnes til den Klasse af Skuespil, som kun kan behage et udvalgt, af Nutidens Smag og Tone ikke bedaaret Publicum. Det henhører eller grændser i det ringeste nær til den saakaldte finere Comedie, som man i de senere Tider reent har forjaget fra vort Theater; og desto besynderligere maa man finde det uventede Bifald, dette Stykke høstede. Oversættelsen er temmelig maadelig, og meget rig paa lave, i et Stykke, som dette, ganske upassende Udtryk; imidlertid vare ved Op-

forelsen de fleste af dem forandrede, ligesom adskillige mindre morende og temmelig slæbende Scener vare meget forkortede.

Baron Olbys Rolle var i Hr. Simonsens Hænder, og var der saare vel. Olby elsker sin Kone af sit hele Hjerte; han har alt længe seet, at hun henrives af Daarligheder, at hun tilsidst i deres Hvirvel vil glemme ham; at bringe hende tilbage til sig, førend hun var aldeles tabt, har allerede længe været hans Ønske; for at see det opfyldt har han forsøgt mange Midler, men forgiæves, saa der nu kun staaer tilbage at bruge Strænghed og Mandens Myndighed, og herfra hindrer hans stærke Kjærlighed ham, da han frygter at bedrøve sin Kone; prøver han end stundom derpaa, formildes han dog strax ved et kjærligt Ord, og først da Stormbek oppuster Flammen, vover han at vise Strænghed, om den endog kun er forstilt. Saaledes ogsaa Hr. S. I Scenerne i de første Akter saae man den kjærlige Ægtefælle, der forgiæves gjør sig Umage for at vise Alvorlighed og Strænghed, og da han i 1 Akts 8 Sc. endeligen bryder igjennem og siger sin Kone et alvorligt Ord, strax maae begive sig bort, for ikke at vise, hvad

det har kostet ham. Derimod var Hr. S. i 4 A., hvor han vil søge at følge Stormbeks Raad, den fornærmede Ægtemand, der ved alvorlig Strænghed vil og maa holde sin Hustru tilbage fra at ødelægge sig og ham, og da han i 4 A. 14 Sc. seer hvor liden Virkning hans første Samtale har gjort, nødes til i 5 Akt, uagtet han ikke kan dølge, hvad det koster hans Hjerte, at anvende et haardt Middel, ved at sende sin Kone bort, og tale om formelig Skilsmisse, hvis dette endda ikke skulde frugte, Af Flid og Eftertanke fandtes der overalt umiskjendelige Spor i Hr. Ss Rolle, der er den anden af denne Art, Hr. S. med saa megen Held har udført. Ønskeligt var det, at Hr. S. vilde anvende noget mere Omsorg paa sine Stillinger og Bevægelser.

Overmaade vel blev Baronessen givet af Jfr. Busk. Hun udtrykte saare godt Baroneſſens Characteer; denne besidder et godt og følende Hjerte, men har ved Opdragelse, Selskab og andre tilfældige Omstændigheder faaet en særdeles Grad af Letsindighed; denne er det, hun følger og derved forstyrrer sin huuslige Ro; dog hviler den Maade hvorpaa Baronessen omgaaes sin Mand, hvis Raad

og Befalinger hun aldrig vil følge, ogsaa paa Grundsætninger, som hun neie holder over; dette sidste viste Jfr. B. ikke, men lod ene Lune og Letsindighed styre hvert Fjed. Blandt det saare meget Gode og Fortræffelige, der fandtes i Jfr. Bs Spil hele Stykket igiennem, vil Anm. blot anmærke Scenerne i 5 Akt, der bleve givne med en Følelse, som meddelte sig til enhver; saaledes sagde Skuespillerinden den Replik i 5 A. 6 Sc.: "som jeg før har be-"sidder? før? altsaa ikke længere?" med et Udtryk, der tydeligen viste, hun selv følede, hvad hun sagde; og derpaa Overgangen til det vemodigblide Spørgsmaal: "er du endnu her gode Vilhelmine?", der saa godt sagde, hvor stærkt det foregaaende havde rystet, og hvor dybt, det havde nedtrykt hende. — Monologen i 4 A. 5 Sc. begyndte Jfr. B. med de Ord, hvormed Monologen i samme Akts 10 Sc. begynder: "nødes til at høre saadanne Ord, o. s. v.," hvilke her kom aldeles uden Grund. At Jfr B. i 1 A. 9 Sc. begyndte sin Replik, førend Baronen var borte, var heller ikke saa ganske rigtigt.

Vilhelmine: Jfr. Thomsen. Med Flid, men uden Held. Den gode, blide Pige viste Jfr. T. meget godt, men af den tænkende, rai-

sonnerende Vilhelmine var der intet Spor i Jfr. Ts Spil. Dog lykkedes enkelte Steder ret vel; f. Ex. 3 A. 6 Sc. med Forst, hvor især de Replikker om Kurven, som Vilhelmine opdagede i Forsts Ansigtstræk, bleve sagt med en saare passende Vittighed og Munterhed. Scenerne med Lemberg derimod vare uden Kraft og lignede for meget Filippines, dog vare disse hældigere end de med Olby og Baronessen, der for det meste bestaae af Raisonnement, og i saadanne Scener er det netop Jfr. T. er mindst hældig.

Hr. Lund var eller skulde være Lieutenant von Lemberg. Med den største Kulde og Plegma gav Hr. L. denne hidsige opbrusende Yngling, der elsker Vilhelmine med den meest brændende Lidenskab, og fortæres af en rasende Skinsyge. Det maatte vække enhvers Forundring, at høre Vilh. i 3 A. 7 Sc. sige: "sat dem; de er ude af dem selv," og Lemberg svare: "jeg bliver rasende, jeg vil ta"ge afsted som en Afsindig," thi af alt dette var det umuligt at opdage noget hos Hr. L., hos hvem ikke en Mine forandrede sig, men som ganske ligegyldig hørte Vilhelmines Replikker, og derpaa, naar Ra-

den kom til ham, fremsagde, hvad han havde lært. Accentuationen var ikke saa feilfuld som sædvanlig.

Ikke særdeles heldig var Hr. Jordhois Stormbek. Den egne Art af Jovialitet, som er characteristisk for Stormbek, viste sig, om ogsaa noget kunstlet, dog temmelig tydelig og rigtig i Hr. Js Spil; derimod saae man i ham ikke Manden, der ved idelige Omtumlen i Verden og mangehaande Erfaringer har lært at kjende Menneskene og deres Skrøbelighed, og derfor har brudt igjennem alle Modens Bolværker; thi Hr. J. fremstillede det forunderlige i Stormbeks Adfærd, som en aldeles Mangel paa Opdragelse, hvilket sikkert er urigtigt, da Olby vel neppe havde indrømmet ham Plads i sit Huus, dersom han i ham havde fundet et Hverdagsmenneske uden Cultur, som blot ved sine Rigdomme kunde troe sig berettiget til de mange og mangehaande Friheder, Stormbek virkeligen tager sig. — Jevrigt var der mange meget gode Steder i Hr. Js. Spil; f. Ex. Scenerne med Forst: 2 A. 6 Sc.; 3 A. 3 og 4 Sc.; 4 A. 8 Sc. Naar Hr. J. i 2 A. 5 Sc. siger: "vil du eengang see ad, Sen?" for "vil du engang see ad, Sen?" er det i en dobbelt Henseende besynderligt. At Skuespille

en i 2 A. 9 Sc. sagde; "eller jeg flytter min "Sjæl! ud paa Stedet," istedetfor: "eller jeg pakker min Sjel ud paa Stedet, var en ilde Feiltagelse, thi Vilhelmine kunde vist ikke have meget at indvende imod at han flyttede ud.

Hr. Haack var Forst, som han fremstillede paa en temmelig urigtig Maade. Han manglede ganske det lette Vindspillervæsen, som er Skjelmen Forst egen; ligesom han var aldeles blottet for den fine raffinerede Tone, som dog Forst, der arrangeret alle parties de plaisirs, og netop derfor taales, vist maa besidde i en udmærket høi Grad. Forst er intet stupid Menneske; han forstaaer meget vel alle de Grovheder, der siges ham, men "lang "Erfaring har lært ham, at han befinder sig bedre "ved at lade som han ikke forstaaer nogen af de "Sottiser, man siger ham, siden det Slags Folk "overalt ikke staaer sig godt ved at lade det komme "til Forklaring;" uagtet dette udtrykkeligen er lagt Vilhelmine i Munden, iagttog Hr. H. det dog ikke, men gjorde Forst til det Faarehoved, Vilhelmine nægter ham at være. Et af de stetteste Steder var 4 A. 7 Sc. med Baronessen, hvor Hr. H. ganske forlod Forsts Characteer. Paa adskillige Steder

udelod Hr. H. enkelte Sætninger; heller ikke accentuerede han altid rigtigt; f. Ex. i 3 A. 5 Sc., hvor Hr. H. sagde: "hvem der bliver rig ved Processer, hans Pengeposer revne just ikke," istedetfor det burde hedde: "hvem der bliver rig ved Processer o. s. v."

Hanne: Jfr. Bassoe. Rasktheden og Munterheden vare godt udtrykte; derimod var den Soubrettesnedighed, som Hanne viser, saavel ved Finantsoperationen i 4 Akt, som ved den Maade, hvorpaa hun taler Baroneſſen efter Munden, ikke saa tydelig tegnet. 2 A. 10 Sc. med Thomas var meget hældig. Saavel i 1 A. 1 Sc. som i 4 A. 11 Sc. bleve adskillige Sætninger glemte.

Adolph var Hr. Wildt, der, som denne gamle, ærlige Tjener, sagde sine faae Replikker ret vel.

De tvende smaae Scener, Thomas har i Enden af anden Akt, sagde Hr. Rungsted i en passende suurmulende Tone; og meget godt drillede han i 2 A. 10 Sc. Hannes spændte Nysgjerrighed.

Jeannette Helmberg.

(Fortsat).

Jeannette Helm. (i en hvid meget smagfuld Klædning. De Forrige.

Jeann. Joseph! hent mig en Fiacre (Joseph gaaer, rystende med Hovedet) jeg vil kjøre ud; du skal med Jette. Naa, hvorfor seer du saaledes paa mig?

Jet. Jeg kan ikke begribe, hvordan de saaledes paa eengang er kommet op af Sengen og har faaet den deilige Klædning paa.

Jeann. Jeg har slet ikke været til Sengs. Jeg fik Lyst at spise til Middag i Prater; hurtig var jeg i Klæderne, og saasnart Fiacren kommer, kjøre vi afsted.

Jet. Men, kjære Frue, i det slette Veir.

Jeann. (ærgerlig): Ja vist, forskrækkelig slet! det er, som om Solen havde forsvoret at skinne ostere. Ikke en eneste Straale i over otte Dage. — Men det kan jeg just godt lide. Vi ville kjøre ud, og være glade trods Regn og Skyer.

Jet. Men den smukke hvide Kjole; den vil blive fordærvet i Bund og Grund.

Jeann. Du har Ret: jeg vil tage en anden paa. Kom ind med og hjælp mig.

Jet. Gjerne; naar der blot var nogen anden i Boden. — Joseph er løbet efter Fiacren.

Jeann. Det er ogsaa sandt. Jeg vil slet ikke kiøre ud; jeg vil blive hjemme.

Jet. Det er herlig. Vi havde dog ingen Fornøielse havt.

Jeann. (sætter sig bag Bordet, og støtter Hovedet paa Haanden; meget melankolsk). Vist; Glæden er en Blomst, der kun sjelden voxer i Livets Dal; kun faae see den blomstre, og endnu færre bryde den af.

Jet (affides): Nu har den melankolske Sjæl Herredømmet.

Jeann. (som forhen): Hvor er vel Veien til den? dersom ikke Poeterne (springer pludseligen op) ha, ha, ha!

Jet. (affides): Der har vi det, den muntre Sjel har faaet Bugt med den melankolske.

Jeann. Aa; hielp mig at lee, Jette.

Jet. Hjertelig gjerne, naar Fruen først vil sige mig hvorover.

Jeann. Kjender du Herr von Rickstædter?

Jet. Er det den himmelhøie Poet med Rottephysiognomiet, de lange Arme og de tynde Been, der er nær ved at lorgnere sig Øinene ud af Hovedet naar han gaaer forbi nogen?

Jeann. Just ham; ha, ha, ha!

Jet. Jeg tør vedde paa, at den Beenrad er forelsket i dem.

Jeann. Netop. Forelsket, forskrækkelig forelsket! der, læs (leer og giver hende et Stykke Papiir).

Jet. Herre Jesus, Vers! (læser):

Da paa det sidste Bal jeg saae
Din hele, store Ynde,
For dine Fødder strax jeg laae,
Og stammed' ud min Brynde.
Dit ynderige Øiepar
Med Hud og Haar alt opbrændt har
Mig arme Digtervæsen.

Jeann. Ha, ha, ha! Har du nogensinde hørt saa galt? Øine, som stikke Ild i Haar.

Det Kongelige Theater.

Den 20 November opførtes Helena, Syngestykke i 3 Akter af Bouilly, oversat til Mehuls Musik af R. T. Brunn. — Skjøndt det aldeles ikke henhører til Udg. Plan at omtale Syngestykker, da disse ligge saalangt udenfor Grændserne af det, hvorom han troer at turde have nogen Mening, kan han dog ikke nægte sig den Glæde at nævne Jfr. Rosings mesterlige Udførelse af Helenas Partie. Mesterligt kan det med Sandhed kaldes; thi alt, hvad Genie og Flid, Natur og Kunst i søsterlig Forening kunne udrette, var her samlet til et fuldkomment Heelt. Ikke kan Anm., hvor høit han end ønskede det, vise det skjønne i hver enkelt, nok saa ubetydelig Deel; opmærksomt at betragte enkelte Træk var umuligt; thi uimodstaaeligen reves man bort med det Hele, og hvor klart end dette svæver for ham, er det ham dog umuligt at udtrykke dette nequeo monstrare et sentio tantum — heller ikke var det Hensigten af disse Ord; de ere blot satte for at opmuntre enhver, der kan tænke og føle, til ikke at berøve sig en saa sjelden Nydelse, som den, Helena vil yde ham. Den syn-

lige Lunkenhed, hvormed denne Rolle imidlertid modtoges, viser tydeligen, at mange ere af en Mening, modsat nærværende; intet har Anm. at sige dem, der kunde være det af Overbeviisning; men Skjændsel over de Niddinger, der blændet af Partiaand, søge at omtaage denne Stjerne, fordi den ved sit klarere Skin fordunkler hine smaa Punkter, der kun i et fuldkomment Mørke kunne bemærkes, men strax maae forsvinde, naar et sandt Lys bryder igjennem Natten og udstyder sine funklende Straaler.

Nogle dramaturgiske Anmærkninger og Meninger

(efter Schinck.)

Naar man ikke sætter et Stykkes Værdie i Characterens Rigtighed og Sandhed, i de forekommende Begivenheders velordnede Gang, i Dialogens Fiinhed og Naturlighed; naar man kun finder de Stykker skjønne, der ere proppede fuld af Handling, hvor Situationerne ere malede med fingertykke Far-

ver, og hvori et heelt Regimente Personer træde frem: saa er det vel i denne Punkt enhver tilladt at have sin egen Smag, men sikkerlig er denne ikke den fineste eller rigtigste.

Ikke kunne larmende, stoiende, med prunkende Tirader og brammende Sentenser opfyldte Stykker antages som tilstrækkelig Borgen for den dramatiske Digters Fuldkommenhed. Intet er lettere at gjøre end saadant; det kan Fuskeren ogsaa. Ligesaalidet er det ved at skrige, sauge Luften, tumle frem og tilbage, falde og styrte, at en Skuespiller skal give Beviis paa sit Talent; disse Kunster forstaaer selv den elendigste Gøgler.

Der gives kun een sand Maneer i Kunsten; det er Naturens Maneer. Det Drama, som meest nærmer sig denne Maneer, som bedst bringer til at glemme Digter og Skuespiller, er det fortræffeligere; det have saa sin Oprindelse fra hvem det vil,

fra Græker eller Romer, fra Franskmanden eller Englænderen, fra Italieneren eller den Tydske.

Om det russiske Theater.

Indtil Begyndelsen af det forrige Aarhundrede havde Russerne kun meget indskrænkede Begreber om Theaterforlystelser. Hvad der hos dem gjældte derfor, var blot et meningsløst Sammensurium af Helgenlegender og Harlekinader. Disse aandelige Farcer bleve opførte i Klosterne og kaldtes Sacra; de bleve ikkun forestillede ved overordentlige Heitideligheder, og blot Czaren og hans Hof vare Tilskuere.

Peter, den Store, denne sande Skaber af en nye Verden i hans Stater, som fremkaldte Lys, hvor der tilforn var Nat, dannede Mennesker af sine Undersaatter, og beredte et Opholdssted for Industrie, Videnskaber og Kunster, forjog disse barbariske Skuespil, og, uagtet han ikke gav sine Russer noget sandt Skuespil, saa var det dog skuespil-

lignende Høitideligheder, Maskerader, Optog og deslige, ved hvilke han i Forening med Musik og Digtekunst, som han selv høit agtede, efterhaanden gav sit Folk Smag paa theatralske Fornøielser.

I Keiserinde Annas Regjeringstid begyndte det virkelige Skuespils Epoke. Hun forskrev en italiensk Opera Buffa, hvortil ogsaa gaves Balletter.

(Fortsættelsen følger)

Impromptu

ved et Kaspelskuespil *).

Hvad mig i dette Skuespil meest amuserer,
Er at der ene Kasperl tit den anden applauderer.

I Søndags gaves paa Hoftheatret: Maleriet og Abrakadabra. Søndagen den 30 November gives Gjeldsbeviset og den botaniske Underviisning.

---

*) Kasperl er den komiske Person i Farcerne paa et Forstædstheater i Wien.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 6.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 23 November: Maleriet eller Kong Pharaos Datter. Dette Sykke er allerede tilforn omtalt. — Hr. Simonsens Frist var dennegang noget hældigere end ved første Foreskilling; dog var 1 A. 9 Sc., skjøndt den unægteligen gaves bedre end forhen, endnu langt fra, hvad den kunde og burde være. At Hr. S. i 2 A. 11 Sc. sagde den Replik: "lad kun være min gode Ven, o. s. v." til Lesbo var en Urigtighed. — Jfr. Thomsens Filippine var som sidst overmaade brav. — Hr. Rungsted havde dennegang aflagt nogle af sine Unoder, og var undertiden temmelig hældig; dog var Accentuationen ofte urigtig, og ikke engang de Ord, der i Rollen vare udmærkede, erholdt altid den vedbørlige Vægt. Ogsaa Hr. R. siger Handværk

for Haandværk, ligesom Hr. Simonsen bod for bod; det er besynderligt, at Skolens Bestyrere, der dog unægteligen kjende Modersmaalet, ikke forebygge, at Sproget saa ilde medhandles. Hr. Haacks Kaps var fortræffelig.

Derefter gaves Huusspøgelset eller Abrakadabra, Comedie i 3 Akter af Baron Holberg. — Ligesaa priisværdig den Umage er, som den dramatiske Skoles Bestyrere give sig for at bringe vor uopnaaelige Holbergs Mesterværker tilbage paa Skuepladsen, ligesaa forunderlig er den Kulde, hvormed man modtager disse den danske dramatiske Litteraturs første Prydelser. Naar Abrakadabra, der er saa rig paa sande holbergske Vittigheder, ingen Bifald vinder, maa enten vor Smag være saare fordærvet, eller Holberg maa have Ret, naar han i et af sine Epistler siger: " — thi jeg raader ikke at "fremstille flere Stykker af samme Natur, siden at "Actricerne ere de stærkeste Magneter, som trække "unge Mennesker til sig, og holde Skuepladsen ved"lige;" thi at den maadelige Forestilling skulde have givet Anledning til det Mishag, man yttrede over det, er utroligt; til saadanne Forestillinger ser man vant. — Anden Akts femte Scene, hvor den Uri-

mellighed møder, at Jeronimus, skjønt Scenen er paa Gaden, beseer Huset indeni, var forandret saaledes, at Jeronimus gik ind i Huset, og medens han besaae det, sagde Leonard den Replik: "min Kone vil endeligen o. s. v.," hvorpaa Jeronimus, naar han kommer tilbage, taler om hvad han har seet, istedetfor om hvad han seer.

Hr. Wildt var Arv; meget rigtigt iagttog Hr. W., at Arv i dette Stykke ikke kan henregnes blandt de øvrige holbergske Arver; her er han en simpel Bondekarl "med ingen Kneb og tyndt Begreb." Den sjellandske Dialect, Skuespilleren brugte, vilde ikke flyde overalt, men afvexlede undertiden med en bedre og renere Mundart; i 1 A. 2 Sc. sagde Hr. W.: "naar du ved din Udenlandsreise finder dit Huus i saadan Forvirrelse" istedetfor "naar du ved din Hjemkomst o. s. v." og det gav ingen Mening.

Hendrik: Hr. Lund. Hr. L. mangler den Rasthed og det naturlige Anlæg og Lyst til Intrigue, som udmærker Hendrik. Den første Akt spillede Hr. L. imidlertid i en temmelig correct Maneer, og man kunde dog i den finde noget af Hendrik, som uagtet det var svagt, dog var rigtigt;

men den største Deel af de tvende sidste Akter gav Hr. L. meget maadeligt, og ikke engang den første Regel, at kunne sin Rolle, havde han fulgt, endskjøndt Holbergs Stykker netop ere de, som fordre en fuldkommen god Memorering. Iblandt de taaleligere Steder i de to sidste Akter, maa udentviol henregnes Plaidoieen i 3 A. 9 Sc. 3 A. 1 Sc., hvor Hendrik viser sig som Spøgelse, gik aldeles ikke godt, hvori dog ogsaa den ligesaa urimelige som tunge Maskine, Hr. L. maatte slæbe paa, havde nogen Deel. Den yderst moersomme Scene, 2 A. 6 Sc. imellem de Gamle tabte, ved Hr. Ls. Mangel paa Letheed og ved hans Uvidenhed i sin Rolle, sin hele Interresse.

Ridefogden Jesper blev ikke ilde fremstilt af Hr Rungsted. Noget mere Ærgerlighed over Hendriks Maade at omgaaes ham, og Leanders Ligegyldighed ved hans Beretning havde været passende.

Hr. Hochbrandts Jødedialect som Ephraim var meget god. Besynderlig er den Vedtægt paa vort Theater, at spille alle Jøderoller som Carricaturer og, hvor Rollen paa nogen Maade tillader det, som Skjelmer. Ephraim kunde for Exempel

meget gjerne fremstilles uden al Carricaturtegning. thi intet kan dog være rimeligere end at han vil have sine Penge betalte tilbage, da han dog vel kan mærke, de just ikke staae saa meget sikkre i Leanders Hænder. Hr. H. fulgte naturligviis den antagne Skik, og Ephraim blev et fuldkomment Sidestykke til de fleste Jederoller paa det Kongelige Theater.

Hr. Haack, var Jeronimus. Holbergs gamle Mænd ere i senere Tider stedse blevne ilde mishandlede, og Hr. Hs. Jeronimus tjente ikke til at give Haab om i Fremtiden at see dem bedre givne. Fordi en Mand som Jeronimus i vore Dage vilde være en naragtig Person, var han det dog ingenlunde paa den Tid, hvori Stykket spiller. Det har neppe været Holbergs Hensigt i ham at skildre et Menneske, skikket til at opvække alles Latter, men han tegnede sin Jeronimus saaledes, som Folk af Middelstanden vare i hans Tidsalder. En Skuespiller, der vil give Holbergs gamle Mænd rigtigt, maa derfor aldeles ikke gjøre sig Umage for at saae dem comiske, men maa tvertimod søge at skildre de fleste af dem som Mænd, der kunne gjøre retmæssig Fordring paa Agtelse. Hr. H. afveeg ikke fra den gamle Slendrian, men bestittede sig troligen paa at

vise Jeronimus saa naragtig som muligt. I 3 A. 1 Sc. rørede Skuespilleren ikke Frygt nok. Rollen havde Hr. H. ikke vel inde, og hans Forsøg paa at forbedre og supplere Holberg mislykkedes aldeles.

Hr. Bruhns Leander var langt fra at kunne kaldes god. Hos Leander maae Letsindigheden og Munterheden være forenet med en Slags bon ton; han maa ikke være nogen gemeen Svirebroder, men et Menneske, der i et godt Laug ikke tæller hvormange Glas han drikker. Dette viste Hr. B. ikke: undertiden savnede man Manden af Opdragelse, undertiden den lystige bonvivant. Angeren i 3 A. 9 Sc. var aldeles ikke udtrykt.

Octavius var Hr. Simonsen, der meget hældig fremstillede Yuglingen, som, tidlig Herre over en stor Formue, er kommet paa Afveie, men dog har bevaret sit Hjerte ufordærvet. Overmaade god var 2 A. 2 Sc., hvor Octavius er overstadig drukken; i Særdeleshed bleve de Replikker, han har at sige efter at være falden omkuld, fremførte paa en ligesaa naturlig som latterlig Maade.

Leonard: Hr. Jordhøi. Hr. J. lagde aldeles ingen Characteer i denne Rolle og gav den

paa ingen Maade saaledes, som man kunde vente og med Rette fordre. Den Taabelighed, Hr. J. lagde i Rollen, var her paa et ganske urigtigt Sted, ligesom Skuespilleren overhoved ikke lod til at være meget fortrolig med hvad Holberg havde villet, at Leonard skulde være og sige. I 3 A. 4 Sc. spurgde Leonard: "hvad vil han sige med sine nagelfaste Sager?" hvilket var et underligt Spørgsmaal, da Jeronimus dengang endnu ikke havde talt om nagelfaste Sager.

En Lakei: F. Blink. Ret godt sagde denne unge Skuespiller sine Replikker, og den næsvise Tone, hvori han fremførte dem, var temmelig passende. At Jeronimus kalder ham "ung Karl", er vel noget for meget.

Om det russiske Theater.

(Fortsat).

Efter denne Opera buffa fulgde, da Elisabeth sad paa den russiske Trone, et fransk Skuespillerselskab, og efter dette den alvorlige Opera i

det italienske Sprog, der afvexlede med det franske Skuespil og Opera buffa i tre ugentlige Forestillinger. Ogsaa det egentlige russiske Nationaltheater opkom under Elisabeths Regjering, og paa samme Tid bleve de første russiske Tragedier skrevne. Sujettet til dem var taget af den russiske Historie, og deres Forfatter heed Rumarokow. Han blev holdt for en stor Versifikateur og en meget indsigtsfuld Jagttager af Kunstens Regler. Nu fremkom ogsaa Lystspil i Landets Sprog, hvilke dog for det meste kun vare Oversættelser af franske, danske og tydske Stykker; dog vandt disse ingensinde almindeligt Bifald, nogle Nationalfarcer undtagne, som Russerne ikke kunde see sig mæt paa.

Den italienske Opera havde et saare fortræffeligt Orchester. De berømteste Kapelmestere bestyrede det; Galuppi, med Tilnavnet Buranelli, og Tragetta stode i Spidsen for det, med en aarlig Løn af 3500 Rubler. Chorene vare godt og stærkt besatte, og alle Sangerne forskrevne fra Ukraine, hvor Musikken meest og hældigst dyrkedes.

Dog erholdt den theatralske Kunst i Rusland først sin fuldkomne Glands ved Catharina den anden. Hun lod, paa sin Bekostning, Ratio-

nalskuespillere reise til Frankrig og England, opmuntrede Nationens Digtere paa en hende værdig Maade, og berigede den fædrelandske Skueplads med egne Producter. Ogsaa det tydske Skuespil tog hun i Varetægt, og bærede det ofte med sin Nærværelse og sit Bifald.

I den Tilstand, Catharina forlod Theatervæsenet er det, paa ubetydelige Forandringer nær, forblevet under Paul og Alexander; kun at Skuespil i det tydske Sprog ere blevne almindeligere, hvorimod den italienske Opera er sjunken.

Scener af Tryllesen.

(Ideen til disse Scener er tagen af "Luzians neueste Reisen, oder wahrhafte Geschichten".)

(Handlingen foregaaer paa en af Planeterne.)

(En aaben Plads hvorpaa staaer en stor Bageroven, omringet af utallige Bagere, som ælte umaadelige Masser af Deig, skyde dem ind i Ovnen og tage dem ud. Insulanerne have et ganske særegent Physiognomie; de see ud

som Mennesker, der ruge over store Planer; de ere mere end begeistrede. De ælte med stor Iver, og med Hænder og Fødder. Paa eengang lader en Jordbeboer sig tilsyne iblandt dem; han er kommet derhen ved Hjælp af en Luftballon; han seer den uhyre Ovn, den Mængde Bagere, og vover omsider omsider at tale til en af dem.)

Den Fremmede. Hvad bage I der?

En Bager. Nye Mennesker.

Den Frem. Et ligesaa nyt som driftigt Foretagende; og hvilke underlige Ting I arbeide imellem hinanden: Fyrstehoveder og Philosophsjele; Prælatmaver og Digterhjerner; Hertuger og Strandæsler; Ministre og Kandestøbere; Generaler og Skrøddere; Magistratspersoner og Bryggere. Det vil i Sandhed blive nye Mennesker, ifald der kan komme noget ud af det Hele. — Men hvad skulle disse Mennesker due til?

En Bager. De skulle skabe en nye Verden, hvor den ene er ligesaa meget, som den anden, hverken mere eller mindre —

Den Frem. Det vil blive vanskeligt. Seer kun hvor Purpurkapperne stride med Bondeklæderne, Biskopshuerne med Læstdragerkitlerne, Or-

densbaandene med Skræddermaalene, Adelsdiplomerne med Skjødskindene; og hvorledes de aldeles ikke ville blande sig sammen, hvor meget I ogsaa stampe om i dem.

Bageren. Lad os kun sørge derfor. Seer du denne Suurdeig, kaldet Menneskehedens Rettigheder; naar den bliver æltet i Massen, skal Du see Underværker.

Den Frem. Forunderligt! Deigen bliver virkeligt blødere. Hvad seer I efter?

Bageren. For at hæve sig tilbørligt, maa der Ild under Deigen. Aa, vær saa god at hente mig den Bunke af Rousseaus Skrift over Menneskenes Ligbed, som der ligger; med den vil jeg gjøre Ild, derpaa ælte det endnu engang igjennem, og saa i Ovnen med det.

Den Fremm. Det gaaer jo forteræffeligen; men hvad nu mere?

Bageren. Jeg maa jo først danne Figurer af Deigen. Seer du, der bliver den ene som den anden; forsvunden er Forskiæl imellem Stænderne. (Figurerne sættes ind i Ovnen; efter nogen Tid træde nogle hundrede Mænd med kjækt Udvortes frem; de gaae Arm i Arm, men synes dog ikke at troe hinanden ret.

Nogle af dem begynde selv at bage, andre undersøge det bagte, veie det, sammenligne det med en vis Model o. s. v.)

Den Fremm. Hvem er det?

Bageren. Det er den nye Menneskeslægts Repræsentanter.

Een af Figurerne (til een af Bagerne): Paa denne Figur duer Hovedet ikke. Der er ikke Rousseau nok i det. Passer paa, at der kommer mere Lyst til Lighed i eders nye Skabninger. Hvor mange nye Mennesker er der færdige?

En Bager. Sex Millioner.

Figuren. I ere meget dovne. Dersom I torstede mere efter det nye Lys, som snart skal oplyse vor hele Planet, og overstrømme selv de længst bortliggende Himmellegemers Beboere med overflødig Glands, da vilde I ile at fuldende dette udødelige Værk.

Bageren. Men betænk, at fem og tyve Millioner Insulanere skulle ombages; betænk, hvor dybt Fordommene ere rodfæstede hos de fleste. Til at ælte alt det bort, er den Tid, I have bestemt, for kort.

Figuren. Men vi ville og vi maae snart see Frugterne af vor nye Menneskeplantning. Det maa ikke vare fire Aar, førend vor Lære er alle levende Væsners Lære. Derfor have vi givet eder andre Medarbeidere: Pottemagere. Et tilstrækkeligt Antal af dem omformer en Deel af de endnu uforandrede Insulanere paa Pottemagerskiven. Paa den Maade vil det gaae hurtigere.

(Nogle af Pottemagerne omformede Insulanere træde frem).

Figuren. Godt; herligt; sande Mesterstykker! men hvor ere Hovederne.

En Pottemager. Dem sætte vi siden paa.

Figuren. Et snurrigt Indfald. Hvortil skulle vi bruge dem i den Tilstand?

Pottemageren. Lad dem selv sige eder det. Heida! tael een af Eder.

En Figur uden Hoved. Ha! vi ere uden Lænker. Ingen Hofslugt trykker os mere, vi aande frie Luft. Ingen Ceremoniel fængsler længere vore Hænder og Fødder; vi kunne bruge dem som vi ville. Hvo kan forbyde os at gaae med Fød-

derne naar vi ville? Frihed er os medfød. Den hele Verden er vores, hvad vi see, vores, hvad en anden har mere end vi, vores. Hvorfor skal han have mere end vi? er han mere? Man skal tage det fra ham; det er usmædelige Menneskerettigheder; at nægte os dem er Despotisme, skjændigt Tyranni. Bort med Tyrannerne! i Stovet med Monarkerne! — O! jeg bønfalder eder, Repræsentanter for den nye Menneskeslægt! sender mig ud i den vide Verden, at vor Lykssalighed kan vorde alles Lykssalighed; at intet Steds een skal være mere end den andtn; intet Sted en Tjener, overalt kun Herrer; intet Sted een rig, overalt den ene lige saa rig som den anden.

Nogle dramaturgiske Anmærkninger og Meninger.

(Fortsat.)

Den dramatiske Digters sande Kunst er en uoverdreven, naturlig Behandling af de menneskelige

lidenskaber og Sæder, en larmfri Udvikling af det menneskelige Hjerte, en fiin Maade at vække Følelsen, der ikke bringer Munden til at gabe, men sniger sig mildt og derfor desto dybere ind i Sjelen; der, som Harmonikaens Toner, fængsler og dybt gjennemtrænger Sjelen, og ikke som Skraldet af Paukere og Trompetter blot ryster Trommehinden. Skuespillerens sande Kunst er denne finere Henaanden af Menneskeheden, uden Brøl eller Fordreielser, dette Malerie af Lidenskaberne indtil de meest fine og skjulte Lineamenter, som rører og danner Hjertet, og ikke alene sætter Sandserne i Bevægelse.

De Medlidenheds Følelser, som skulle opvækkes i Sørgespillet, maae saa meget som muligt, gjøres til en behagelig Smerte for Tilskueren; det vil sige, den Person, som sætter vor Medlidenhed i Virksomhed, maa enten ikke segne under sine Lidelser, eller dersom den segner, maa det ikke være Uskyldige der lide, og ikke Undertrykkelse og Tyranni, der knuser dem.

De Besværligheder, hvormed Helten eller Heltinden i et Drama have at kjæmpe, for at tilfredsstille deres Lidenskaber eller opnaae deres Hensigter, udgjøre Skuespillets egentlige Interesse. Jo større disse Besværligheder ere, jo mere spænde de vor Deeltagelse. Alle Heltens Kræfter sættes derved i Virksomhed, og netop saaledes formeres den herskende Affekt.

Over Mad. Y., efter en Foreſtilling af Ariadne.

Du siger, Y i Brandes Duodrame
Gi'er Ariadne saare slet;
Og du har Ret.
Dog, tro mig, gode Ven! Madame
Er ikke i hvert Duodrame
Saa slet.

Forrige Søndag opførtes af den dramatiske Skole: **Manden af Ord.** Søndagen den 7 December gives **Gjeldsbeviset.**

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 7.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 30 November opførtes Manden af Ord. — Den første Forestilling af dette Stykke er tilforn omtalt i dette Blads første Nommer; og har Anm. troet der at burde og med Føie at kunne yttre sin Tilfredshed med Hr. Simonsens Lessang; ikke kan han det denne Gang; thi var end Hr. S. ikke slet eller maadelig, var han dog uendeligen langt under hvad han har viist, han kunde være. Den dybe Følelse, hvormed Lessang bør fremføre Alt, og som viser, at han længe fortæres af en dybtnagende Kummer, traf Hr. S. aldeles ikke; han talede som et Menneske, hvem der var gaaet en Ubetydelighed imod, og af den Aarsag for Øieblikket var noget mismodig, men ikke som en Mand, der i Maaneder, ja maaskee i Aar har baaret paa den

meest smertelige og trykkende Byrde. — "Jeg har "meent det godt, ærligt i Verden, med det Hele og "med enhver, jeg har havt at gjøre med! og hvad "har jeg udrettet? hvor har jeg stiftet Gavn? hvor "har jeg fremmet Hæld? Det Gode, jeg vilde ha"ve gjort, seer jeg ingensteds; den Fortræd, jeg "mod min Villie har voldt, seer og føler jeg over"alt," siger Lessang i 1 A. 3 Sc.; men hvorledes bør Lessang sige det? bør ikke hvert Ord gjenlyde i hans Inderste, og der vække de pinligste Erindringer, hvert Ord gjennemtrænge ham, qvæle hans Røst og lokke Taarer i haus Øine? Hr. S. behandlede denne Replik anderledes; med et Slags inderlig Harme spurgde han: "og hvad har jeg ud"rettet? hvor o. s. v." og sagde det Hele, som om det blot var hans Hensigt, at dreie Samtalen bort fra det Punkt, Seeland havde ført den hen paa, hvilket neppe er det Rigtige. Overhoved herskede der en sienspnlig Kulde i Hr. Ss. Spil, der maatte være saa meget mere paafaldende, da han for faae Uger siden gav netop samme Rolle med en Følelse og Rigtighed, der berettigede til at vente noget bedre en det, han denne Gang viste. Ligesom ved første Forestilling sagde Hr. S. i 1 A. 9 Sc.: "at

"røve mig mine sidste Dages Trøst" for "at røve "mig mine Dages sidste Trøst; hvilket er heel forskjelligt.

Fru Lessang blev ved denne Forestilling givet saaledes som man kunde vente det af Jfr. Busk, og viste hun, at Anm. havde Ret, da han tilskrev blot tilfældige Omstændigheder den mindre Grad af Hæld, hvormed hun første Gang gav denne Rolle. Enkelte Steder kunde man imidlertid endnu ønske forandrede; f. Ex. i 2 A. 3 Sc. hvor det saare betydningsfulde Spørgsmaal: "kunde? eller vilde? Les- "sang!" blev sagt uden al Betydning; ligeledes i 2 A. 6 Sc., hvor Skuespillerinden ogsaa denne Gang sagde: "hvad er det for et Ord, der vil over dine "Læber," istedetfor: "hvad er det for et Ord, der "ikke vil over dine Læber; troer Jfr. B. maaskee, der ikke gives saadanne Ord? Accentuationen var endnu temmelig feilfuld.

Hr. Haacks Lohnau var overmaade brav, og blev omtrent givet saaledes, som Anm. i No. 1 af dette Blad har ønsket det; det vilde være ham en usigelig smigrende Opmuntring, dersom han kunde troe, at hans Ytringer havde havt nogen Deel i denne Lohnaus Forandring.

Om Hr. Lunds Maring gjælder endnu paa meget lidet nær, det samme, som Anm. forhen har yttret. Endnu var Skuespilleren netop det modsatte af hvad Maring skulde være; endnu kaldtes Julie i 2 A. 1 Sc. "han"; endnu fortalte Lessang i 1 A. 6 Sc. "snurrige Ting;" o. s. v. Udfordringsscenen i 2 A. 6 Sc. gik om muligt endnu slettere end ved den første Forestilling, og Skuespilleren udstødte et høit, meget ildelydende, pibende "Ah" som det Høflighedstegn, Forfatteren har paalagt Maring at give Valnau "umærket." I Slutningen af 3 A. 3 Sc. seer Hr. L. ikke engang paa Julie, uagtet han taler meget, om Elskovsguder og Taarer, han opdager i hendes Øine.

Den elskværdige Julies elskværdige Fremstillerinde, vandt ogsaa denne Gang fortjent Bifald.

Hr. Jordhøi havde ved denne Forestilling rigtigen givet Valnau mere Styrke og Fasthed.

Jfr. Knop kom som Henriette i 3 A. 6 Sc. ind forend Fru Lessang havde ringet, og forundrede sig dog over at der var ringet. Det var ønskeligt at Jfr. K. vilde anstrænge sit Bryst saa meget, at man kunde høre, hvad hun sagde.

Jevrigt var Hr. Wildt som forhen Seeland; Hr. Bruhn Grellmann, og Hr. Tryde Jacob.

Den Kongl. dramatiske Skole.

I Aaret 1804 stiftedes den kongelige dramatiske Skole, bestaaende af unge Elever fra Dandse- og Syngeskolen under Bestyrelse og Anviisning af Hr. Instructeur Rosing, der var ene Lærer indtil den 1ste September 1805, da Hr. Professor Rahbek fandtes villig at tage Deel i Bestyrelsen og Underviisningen, der bestod i Declamationsøvelser med, for det meste selvvalgte, poetiske og prosaiske, deels dramatiske deels andre Smaastykker, hvortil i Begyndelsen under hans Veiledning anvendtes to Timer tre Dage om Ugen, og to Dage under Hr. Rosing. Ved den udmærkede Flid og Lærelyst, han hos alle Eleverne, næsten uden al Undtagelse, og hos nogle i en saare udmærket Grad fandt, blev Prof. Rahbek bragt til at give sin Underviisning dagligen, som den endnu fortsættes. Paa samme Tid blev Hr. Ahrensberg antaget, at give Ele-

verne Underviisning i det franske Sprog, som to Timer daglig fortsættes saaledes, at een Afdeling tilbringer den ene Time hos ham, imedens den anden sysselsætter sig med Declamationsøvelser, og omvendt.

Tiden nærmede sig nu, at Skolen, der var foroget med adskillige meest mandlige Subjecter, skulde aflægge offentlige Prøver paa sin Fremgang; og blev det den da allernaadigst tilladt at give fire Forestillinger paa Hoftheatret, og opførtes da 1) en Prolog, Den gode Fader og Fruentimmerhævn, 2) Sødskendekjærlighed og Harlequin Patriot. 3) Vor Fritz og Fruentimmerhævn. 4) Fruentimmerhævn, Harlequin Patriot og Evalds Minde, en Epilog.

Indtægterne af disse fire Forestillinger bleve siden ved en kongelig allernaadigst Resolution skjænkede Skolens Elever og fordeelt imellem dem med Hensyn til deres Flid og Fremgang.

Den paafølgende Sommer fortsattes Declamationsøvelserne daglig under Prof. Rahbek, og læstes i dette Tidsrum de fleste og bedste af vor dramatiske Litteraturs, saavel originale som oversatte, Arbeider, deels heelt, deels stykkevis. Med October d. A. begyndte Skolen, i følge kongelig aller-

naadigst Resolution at give egentlige Forestillinger paa Hoftheatret; disse og deres Prøver bestyres fornemmelig af Hr. Instructeur Rosing, imedens Prof. Rahbek med dem, der ikke ved Smykkerne sysselsættes, fortsætter de almindelige Declamationsøvelser. Den franske Underviisning vedvarer ligeledes. I Sang gives Eleverne Underviisning af Hr. Zinck den yngre, Jfr. Busk undtagen, der nyder Underviisning af Hr. Concertmestet Dupuys. De ikke til Balletcorpset henhørende er det Hr. Berg overdraget at underviise i Dands.

Elevernes Antal beløber sig ialt til 25; 11 qvindelige og 14 mandlige Subjecter. De første ere: Jfr. Abildgaard, Ahrends, Bassøe, Busk, Borresen, Hedeberg, Knop, Krabbe, Olsen, Sannes, Thomsen; de sidste: Dhr. Bruhn, Haack, Hochbrandt, Jordhøi, Lund, Rungsted, Schjern, Simonsen, Tryde, Wildt, samt Drengene Blink, Cetti, Knudsen og Poulsen.

Det Kongelige Theater.

Torsdagen den 4 December: Ægtefolkene fra Landet og Lagerha, et pantomimisk Sorgespil, blandet med Sang. — Denne Ballet hæver endnu stedse sin Rang, og finder endnu samme Bifald, som altid, og det med Rette. Den er componeret i Aaret 1800 af vor fortjente Balletmester Vincenzo Galleoti, og den fortræffelige Musik, vor utrættelige, saalidet paaskjønnede Concertmester Schall har sat til den, er Compositionen fuldkommen værdig. Versene, der vist ikke give Musiken noget efter, ere forfattede af Justitsraad Pram. Uagtet al den Flid, Jfr. Tarbesse anvender, føler man dog her saa smerteligen Savnet af vor uforglemmelige Mad. Bjørn. Denne sande Kunstnerinde forstod at give Balletten Interesse, endog for den i Dandsekonstens Indre uindviede; hun indskrænkede sig ikke blot til Føddernes Bevægelse, men var Mester af den meest udtryksfulde Mimik; hos hende var hvert Led en Tunge, der talede heit til Hjertet; kjendeligen tegnedes Raserie, Sorg, Smerte, enhver Lidenskab i hendes Ansigt, der ikke, som det er hos den Lagertha, vi

nu see, var ubevægeligt, som Ansigtet paa en Marmorbuste. Man erindre sig blot Mad. Bjern som Calypso, Dido, Semiramis; man see dem nu givne og man vil dybt føle, hvilket Klenodie, Terpsichore for tidligt tabte i hende — Hr. Bournonville giver Regner med al den ham egne Takkelighed og Lethed; derimod synes han at mangle Dannerkongens Kraft. — Hr. Dahlen er Hother; han begynder efterhaanden at tabe sin Lethed, og derved sin Brugbarhed for Dandsen. — Den omme, kjærlige Thora fortryller os endnu mere end at fremstilles af vor yndede Mad. Schall. Med ligesaa megen Finhed som Natur udtrykte denne Kunstnerinde de forskjellige Lidenskaber, hvoraf hun beherskes, som Kjærlighed, Sorg, Skræk, o. s. v. Mesterligt var det Sted, hvor Thora med den høieste Forbittrelse over den krigerske Lagerthas Forsøg paa at dræbe sine Børn, river dem til sig og beskjærmer dem for Moderens Raserie; ligeledes var Dødsscenen skjøn og rørende. — Hr. Poulsen dandser den svenske Høvding med Styrke og Raskhed; derimod synes han, ligesaa lidet som Hr. Bournonville at have gjort stærke Fremskridt i Fægtekunsten. — De smaae Partier, adskillige yngre Dandserin-

der have, vise tydeligen hvilken lys Fremtid, der venter vore Balletter; Anm. vil ikke tale om Jfr. Borresen, — nu Solodandserinde — hvis umiskjendelige Værd Publicum allerede længe har erkjendt og paaskjønnet, men blot nævne Jfr. Lauerwald, denne Galleotis værdige Eleve, Jfr. Didrichsen, Olsen, Rønne, der alle have aflagt saa utvetydige Prøver paa deres Talent og Fremgang, og give det sikkre Haab, at ogsaa vort Dandseperſonale herefter vil kunne undvære Fremmede.

En Prøve af det nyere italienske Theater.

Paa et Theater i Venedig blev, for ikke mange Aar siden, opført en Farce, hvori en Stammende var Hovedperſonen, og denne hans lyde Hovedindindholdet af Handlingen. I en af Scenerne har denne Stammende en Hiſtorie at fortælle, som meget interresſerer Harlekin; men netop, da han kommer til det vigtigſte af den, og Harlekins Opmærkſomhed er meeſt spændt, kommer han heiſt uhældi-

gen til at stamme i et Ord af en sex til syv Stavelser. Forgjæves stræber han at drage det ulykkelige Ord frem; det bliver siddende i Struben, uagtet han Snese Gange begynder forfra. Til største Ærgrelse for sin utaalmodige Tilhører er han halstarrig nok til ikke at ville bruge noget andet Ord end netop det, og vil heller qvæles med det i Halsen end vige fra sit Forsæt. Harlekin opramser ham vel et Dusin eenstydende Ord, men han forkaster dem alle med Foragt, og bliver standhaftig ved sit frugtesløse Forsøg. Han anstrænger alle sine Kræfter, for at forløses med det forulykkede Ord; endeligen kommer det op, men — Ulykke over Ulykke — bagvendt! Nu bliver den Stammende ganske fra sig selv. Han spiler Munden op, ryster og holder Aanden tilbage; nu staaer han der med svulnet Ansigt og Øine, der true at springe ud af Hovedet. Harlekin knapper Vesten op paa ham, løser hans Halsbind, vifter ham i Ansigtet med sin Hat, og holder ham lugtende under Næsen. Alt forgjæves. Endeligen fatter Harlekin en Beslutning, og i den største Angst for at Fortælleren endnu skulde opgive Aanden over dette usalige Ord, støder han den med Døden allerede kjæmpende med den knyttede Næve

for Maven, og nu flyver Ordet lykkeligen ud af hans Mund, saa høit, at ogsaa den fjærneste Deel af de Tilstædeværende maatte kunne høre det.

Tryllesen.

(Fortsat.)

Pottem. Det kan være nok. I seer, Herr Repræsentant, hvad han nu allerede siger uden Hoved, hvorledes vil han ikke komme til at tale med Hoved?

Figuren med Hoved. I Sandhed! du er en Tusindkunstner. En Frihedsprædikant som han der, kan overalt gjerne undvære Hovedet; saaledes er han netop bedst skikket til Folketaler. Lad ham gaae ud i den vide Verden, og han omvender hele Menneskeslægten; kun maa han ofte bruge Ordet Lighed; det har en uendelig Virkning; det lyder behageligt, og Pøbelen forbinder intet Begreb med det; men da nu en Prædikant uden Hoved falder for meget i Øinene, saa sæt noget paa ham, som seer omtrent saaledes ud.

Pottem. Det skal skee, Insulanerrepræsentant.

(En stor Klynge Mennesker paa høie Stylter komme ind og blande sig imellem de Forrige.)

Den Frem. Hvem er det?

Pottem. Vore Bønder.

Den Frem. Hvorfor gaae de saa høit, og det med en Lethed, som om de gik paa medfødte Fødder.

Pottem. Hvad lærer Bonden lettere, end at gaae høit? see engang Guldepauletterne paa deres Vadmelskofter.

Den Frem. Hvad betyde de?

Pottm. Det er Officierene i Landsbyen. Fogden er Major, Amtmanden Oberst og Præsten Commandant.

Den Frem. Og hvem ere de smaae Figurer, som løbe imellem deres Been.

Pottm. Ha, ha, ha! det er vore forrige Adelsmænd, vore Hertuger, Grever og Baroner.

Den Frem. Hvor skal jeg finde Ord til at udtrykke min Beundring? —

Pottem. Nu er det den Tid, Raadet samles; vil du følge med, saa kom.

I Anledning af Hr. Gunnerusses Antikritik.

(See Sædernes Skilderie No. 22.)

Forfatteren af Sædernes Skilderie har i det sidstudkomne Nummer af dette Blad paa en egen Maade gjort sig Umage for at bestride den Mening, jeg i No. 5 af nærværende Blad har fremsat om Jfr. Rosings Spil i Helena; vel tilstaaer han ikke at have seet det, men han troer dog "at kjende saameget til Jfr. Rosings "Talent, Flid og Kunst," at han gjerne kan finde mine Yttringer angaaende denne Rolle urigtige.

Hvad Hr. Gunnerus finder meest anstødeligt ved min Bedømmelse, synes at være det, at den er skrevet paa Prosa! og paa denne kraftfulde Indvending har jeg intet at svare; dog vil jeg bede Hr. Gunnerus erindre, deels at det neppe vilde være rigtigt at skrive en poetisk Bedømmelse, deels at det ikke er enhver, der har Kjækhed nok til at fremlægge sine Rimerier for Publicum. Antikritikeren anmærker Pag. 173, at han "er meget "villig til at troe, hvad jeg har sagt," naar han forener det fordeelagtige Begreb, han har om Jfr. Rosings Talent, med de Domme, andre Kjendere have fældet over hendes Spil; men uagtet han

troer, det er sandt, troer han dog ogsaa det er overdrevent o: ikke sandt! hvorledes dette lader sig forene er mig ubegribeligt. I øvrigt maa jeg ogsaa paa dette Sted ved Ordet "fuldkommen" erindre, at jeg har talt blot om Jfr. Rosings Helena, ikke om Jfr. Rosing. "Dog — siger han — den"ne roesværdige (?) Beprosing — til dette Ord synes Hr. Gunnerus at have stor Kjærlighed "— gaaer endnu an." — At mine øvrige Ord ere Hr. Gunnerus "en omtaaget Gaade" er saare begribeligt, da han den Aften Helena gaves, ikke var tilstæde, og altsaa ikke kunde høre og see de Riddinger, "der hyredeaf andre, eller af Venskab for dem, "der maaskee vare betagne med Jalousie, vilde søge "at nedsætte Jfr. Rosings Spil," ikke ved Allarm, men deels ved selv at nægte hende det fortjente Bifald, deels ved at søge at overtale andre til at gjøre det, og omtale Kunstnerinden paa en uværdig Maade; det er ubodelig Skade, at Hr. Gunnerus ikke var i Parterret den Aften, for selv heltemodigen at kunne kaste disse paa Døren. Nu bryder Hr. Gunnerus med al Magt løs, og spørger: "hvorledes kan en Sjerne "omtaages? (!) Riddingerne kunne dog ikke være

"saa mange, at de kunne omtaage hele Horizonten, "over hvilken Stjernen eller Lyset udskyder sine funk- "lende Straaler; hvorledes en Stjerne og et saa straa- "lende Lys kan omtaages, veed jeg ikke; mig sy- "nes, at et Par Stjerneskud fra Stjernen, og en "Straale fra Lyset ganske maatte slaae alle Riddin- "ger omkuld." — Alle disse mange Ord kunde Hr. Gunnerus have sparet, dersom han havde lagt Mærke til det lille Ord "søge;" som "søge at om- "taage" har jeg sagt, ikke "som omtaage;" og at man ikke altid opnaaer, hvad man søger at opnaae, derpaa er Hr. Gunnerus og hans Blad selv de bedste Beviser. — Næste Gang, Hr. Gunnerus, naar de maa finde for godt at skrive en Antikritik, da bør de rigtigt gjøre det med mere Sammenhæng.

I Søndags gaves paa Hoftheatret Gjeldsbeviset; Søndagen den 14 December er bestemt at opføres Paschaen fra Suresne og De Skinsyge.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 8.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Søndagen 7 December opførtes Gjeldsbeviset, Skuespil i 4 Akter af Jünger oversat af Hr. G. T. Bang. — Et af Jüngers meget gode Lystspil, fuldt af Lune, Vittighed og Munterhed; vel finder man ikke der høitravende Characterer, hjerteangribende Situationer og stöiende Endescener, men derfor finder man ogsaa, hvad man i vore Modeskuespil saa ofte savner, Natur; Mennesker, som de gives i den virkelige Verden, lette Situationer, Eenhed i Tonen i Characterene, kort et ordentligt Lystspil, noget, som paa vor Skueplads Dag fra Dag bliver sjeldnere. Endog den almindelige Indvending imod Jünger, at Charactererne i hans Stykker ikke ere nok udtegnede, gjælder her mindre end ved andre Leiligheder; derimod viser hans Menne-

skekundskab, hans træffende, uudtømmelige Vittighed sig her ligesaa klart, som overalt hos denne Lystspildigter.

Hr. Simonsen var som Hr. von Brandt meget hældig, og viste hvorledes man ogsaa kan lægge Interresse i de saa kaldte tørre Roller; han var ganske den gode Fader, der mere er sit Barns Ven end Herre; den Munterhed, Skuespilleren lagde i Rollen, var meget passende, skjøndt det maaskee var den, der var Aarsag i, at Hr. S. ikke erindrede, han skulde være nær de halvhundrede Aar, men som oftest gjorde Hr. v. Brandt til en Mand henimod de tredive, hvilket dog udentvivl er noget vel ungt for den, der var over fem og tive Aar, da han giftede sig, og nu har en syttenaarig Datter; dette Misgreb er imidlertid saare begribeligt og tilgiveligt; og overhoved maa man heller see Hr. v. B. yngre, naar han dertil interresserer, end i sin sande Alder, naar han dertil kjeder. Særdeles gode vare de Scener, Hr. v. B. har med Caroline, hvor ikke allene Forfatterens Ord, men ogsaa Skuespillerens Tone, Mine og Gebærder tydeligen viste, hvor levende han tog Deel i Alt hvad der angik Caroline. En ilde Vane er det, Hr. S. har, bestan-

digen at slæbe den ene Fod hen til den anden, som ved et Menuetpas; iovrigt aflægger denne Skuespiller efterhaanden adskillige af sine uskjønne Bevægelser og Stillinger.

Den aabne, gode, elskværdige, saa ubeskrivelig interressante Caroline gav Jfr. Bassøe med al den Fyrighed, Blidhed og Naivitet, som Rollen fordrer *). Særdeles hældigt traf Skuespillerinden den barnlige Aabenhed, Caroline stedse viser imod sin Fader; her var ingen Kunst at opdage; Naturen fremlyste i hvert Blik, hver Bevæ-

*) Anm. kunde være fristet til at anvende hvad en anden Kunstdommer, der hader overdreven Roes, i Anledning af Jfr. Busk's Spil som Prosper, har sagt: "hvo saae hende og be-"undrede hende ikke;" dog vil han vel vogte sig derfor; thi det som Alle beundrer, maa være fuldkommen; og hvorledes skulde han turde vove at sige, at en Rolle, givet af en Begynderinde var fuldkommen, da det ikke engang findes tilladt at sige det om en Rolle, givet af en Kunstnerinde, som ikke alene lover at blive meget for Skuepladsen, men som fikkerligen allerede er det; sandt nok hiin Kunstdommer kalder overalt i sine Bedømmelser Jfr. Busk snart Begynderinde, snart Kunstnerinde; dog det er Friheder man vel selv kan tage sig selv, men ingenlunde tillade andre.

gelse, hvert Ord, hvori hendes hele Hjerte saa fuldeligen udgjød sig; saaledes f. Ex. 2 A. 2 og især 3 Sc., hvor Jfr. B. med ligesaa rene og bestemte, som yndige og sande Træk tegnede Caroline; man erindre blot den Maade, hvorpaa Caroline fortalte sin sidste Samtale med Meidling, hvorledes den vaagnende jomfruelige Blyfærdighed saa fortræffeligen blandede sig med hendes Aabenhjertighed og Følelse af Uskyld, og man vil med Anm. sande, at Jfr. B. opfyldte enhver retmæssig Fordring, ja vel endog gjorde mere, end man bestemt kunde forlange af en saa ung Begynderinde.

Jfr. Ahrends var Fru von Sternau. Jfr. Ahrends er den af Skolens voxne Elever, der sjeldnest har havt Leilighed til at vise sig paa Theatret; blot i een Rolle (Fru Saint Elme i Fruentimmerhavn) har man seet hende, og den berettigede ikke til store Forventninger; desto mere kjærkommen var den Flid, Skuespillerinden, ikke overalt uden Held, anvendte paa Frue Sternau; og viste Jfr. A. end ikke det fem og fyrgetyveaarige Fruentimmer, gav hun dog den gifteſyge Enkes Coquetterie med temmelig Natur. Heldigst var den Scene i 3 Act, hvor Fr. St. fidder med Fritz paa Græsbæn-

ken; og i en særdeles passende Tone frembragde Jfr. A. den Replik: "de har ingen ommere Veninde end "mig." Forbittrelsen over Carolines Giftermaal var slet ikke at opdage, ligesom 2 A. 4 Sc. med v. Brandt og Caroline heller ikke lykkedes aldeles.

Hr. Jordhøis v. Meidling var en ikke vel sammenrørt Blanding af Leonard og Dorval.

Fritz von Meidling Hr. Lund. Skjendt Hr. L. visseligen er langt fra at give denne Rolle fuldkommen rigtig, giver han den dog saaledes, at den unægteligen bør regnes iblandt dem, Hr. L. spiller med meest Held d: uden at begaae de groveste Forbrydelser imod sund Fornuft; vel sandt, al Liv, Raskhed og Letsindighed var forsvundet fra Meidling, men der blev dog en Mand tilbage, som i det ringeste ikke var ubehagelig. Rollen havde Hr. L. ikke vel inde, særdeles var han i 4 A. saa svag, at kun faae Replikker bleve sagde uden at endevendes og gjentages.

Hr. Wildt, hvem Josef var betroet, tilfredsstillede end ikke de billigste Fordringer. Den Lethed, Snedighed og Vittighed, der er saa fremstikkende hos Joseph, manglede Hr. W. aldeles. Den eensformige, langsomme, stærk accentuerende

Tone, hvormed denne Skuespiller giver alle sine Roller uden Forskjel, er i høieste Grad upassende til den raske, flinke Josef, der glider let hen over Alt, og ganske overlader sig til sin Vittighed og Lune. Hr. W. er saaledes den anden af Skolens Elever, der har gjort et uheldigt Forsøg i et Fag, hvortil især Hr. W. synes at have saa lidet Anlæg. Meget roesværdig er iøvrigt den Nøiagtighed, hvormed Hr. W. stedse lærer sine Roller, hvilket vi desværre saa ofte see vore Skuespillere forsømme.

En ikke let og kun lidet taknemmelig Rolle er Hr. von Ahlbach; Hr. Bruhn skulde udføre den, og neppe kunde den komme i Hænderne paa nogen, der var mindre skikket til at spille en Rolle af det Slags. Naar Stykket næste Gang opføres skal Anm. standhaftig følge Hr. B. paa alle Vildspor og Afveie; denne Gang formaaede han det ikke.

Hr. Rungsted var Krippach, der er saa tyk, "at man kunde slide et Par splinternye Saaler "op ved at gaae rundt omkring ham. "Hr. R. sagde sine Replikker ikke ilde, men derimod søgte han, ikke fornøiet med sin Udstopning, at blive endnu tykkere ved at sætte Maven frem, og bøie Ryggen indad, aa han derved fik omtrent Figur som Maanen i før-

ste Qvarteer, hvor den bageste Concavitet svarer til den forreste Convexitet.

Hr. Haack gav Strohberg, den vindtørre Agerkarl, meget godt; overhoved lader det, som denne Skuespiller har meget Anlæg til Roller af det Slags; i det ringeste har han som Puff, Kaps og Strohberg viist sig meget hældigt, og sikkert bedre end f. Ex. som Forst.

Det Kongelige Theater.

(Følgende Bidrag er blevet Anm. tilsendt.)

P. M.

Behag at undskylde min Driftighed Hr. Udgiver at jeg forulejliger Dem med disse faae Linier, De vil vel engang imellem trække paa Smilebaandet, men min Mening er god, og denne Omstændighed allene fortjener vist nok at nedenstaaende vil blive læst — forkastet — eller finde Deres ærede Bifald.

Tingen, der her vil blive afhandlet er Den Stundesløse af Holberg, et af de Stykker hvor-

om der allerede er sagt saa meget, og hvorom der neppe (og i Særdeleshed af mig) nu kan siges noget Nyt; altsaa bliver Forestillingen deraf det eneste som jeg kan, tør og vil omtale. Vielgeschrei blev givet af Hr. Olsen; hvo som har seet afdøde Ahrends spille Stundesløse, han savner vist nok denne ved at see Hr. O Hr. Olsen tog (efter min Formening) ikke Rollen geskæftig nok, hans Foredrag var meget for langsomt, og Hukommelsen slog ham stundom Fejl; saaledes i 2 A. 1 Sc. hvor han dicterer Brevet, var han nær ved at springe en heel Replik over, saa der slet ingen Sammenhæng havde blevet i det, ligeledes blev adskilligt sprunget over i 2 A. 2 Sc, dog det kan undskyldes, allerhelst da Stykket blev givet istedet for et andet og Personalet ikke har havt Tid til at igiennemstudere deres Roller.

Pernille blev spillet af Jfr. Solver og jeg troer upaaklageligt; i Særdeleshed maae man virkelig yde hende Tak, fordi hun gled over Tvetydighederne, og ikke lig de andre accentuerede dem. Een Ting maae jeg dog anmærke, nemlig hendes Klædedragt, hvilken slet ikke var smagfuld, thi efter min Formening er Pernille ej en af de simpleste Tjenestepiger, med hvilke hun dog denne Aften havde

en frapant Lighed, tillige troer jeg det fuldkommen galt at see enkelte af Skuespillerne klædte fra Begyndelsen af det 18 Aarhundrede og andre igjen efter Nutidens Maade; der er ingen Tvivl om, at det sidste er galt og forstyrrer Illusionen, da Holbergs Mening var at skildre sin Tids Skikke, og alsaa ved Fremstillelsen af en saadan Skildring, hører Nutidens Klædedragt ligesaalidet hiemme, som om Cæsar i Octavia vilde spille sin Rolle i en sjællandsk Bondedragt. Indsenderen haaber at Vedkommende sikkert vil tage denne Ting ad notam.

Leonora var Mad. Foersom; hun har kun lidet at sige, og Fremsigelsen svarede fuldkomment til Rollens Størrelse; ogsaa hun var klædt a la mode.

Magdelone var Mad. Petersen i passende Klædedragt efter Tiden; jeg kan neppe overtale mig til at sige noget om hende, da jeg har seet vores uopnaaelige Jfr. Winther. Mad. Petersen har en Stemme, som er meget passende for Dorcas i Cumberlands Jøde, men heller ikke andensteds; den er fuldkommen jødisk og særdeles stødende for Øret, ja ofte heel uforstaaelig, — men hvor at Mad. Petersen kan overtale sig til det ækle Smadske-

rie med Hr. Kruse i 2 A. 8 Sc. er mig virkelig uforstaaeligt, og jeg haaber at Hr. Kruse og Mad. Petersen vil forskaane Velanstændigheden for oftere at redme i denne Anledning.

Leander: Hr. Schønberg. Det er mig i Sandhed ubegribeligt hvad Begreb Hr. S. gjør sig om denne Rolle: en Pedants; han taler saa hurtig, at Tilskuerne neppe kan følge ham, hvilket er det modsatte af hvad han burde gjøre; hvorfor han brugte det moderne plurale, Bene da han talte om sig selv, er mig virkeligt lige saa mørkt som i mine Tanker urigtigt; iøvrigt kunde han sin Rolle, men var først klædt efter det 19 og siden efter det 18 Aarhundredes Smag.

Erich Madsen blev givet saa temmelig dog taalelig.

Peter Erichsen var Hr. Kruse, hans Spil var nok noget med det rigtigste af det hele, ovennævnte Smadskerie undtagen. Hr. K. kan være forsikkret om, at Sæderne, da Holberg skrev sin Stundesløse ikke vare saa fordærvede, som de nu ere; følgelig henhører det paaankede ikke til Rollen.

Oldfux: Hr. Knudsen. Denne Rolle er Hr. Ks. Debut, og er vistnok da blevet spilt min-

dre slet end ved denne Foreskilling som omtales. Hr. K. har vant sig til en styg Overdrivelses Vane, som han kun meget sielden svigter; et talende Beviis derpaa er hans Oldfux, hvori han maa ansee det Almindelige, for Folk af en meget ringe Fatteevne da han bestandig naar den skal enten fremsige en Vittighed eller Tvetydighed saa forskrækkelig accentuerer den; hans Tydsker var det bedste, og man kan virkelig ikke noksom berømme denne Kunstners Flid, Kundskab med sin Rolle, Paapassenhed og sieldne Tienstiver, da han saalænge Indsenderen kan erindre, aldrig har svigtet Publikums Forventning ved pludselig at blive syg; derfor fortjener han den største Høiagtelse, som den der ivrig opfylder sit Kald, og hvilken vistnok ingen Retsindig nægter ham.

*** *** ***

Anm. har ikke troet at burde nægte Ovenstaaende Plads, skiønt han er langt fra overalt at være af samme Mening som Indsenderen. — Ganske enig er Anm. med Indsenderen, naar han siger, at Hr. Olsen som Vielgeschrei ikke kunde erstatte vor tabte

ber røbe Leander, hvilket Hr. S. saa meget lettere kunde have gjort, da Hr. Olsen begik den Feil at vende sig bort fra ham og Leonore. — Unægteligen var Hr. Knudsens Tydsker overmaade heldig, og at hans Scener som Oldfux i 1 A. ikke lykkedes saa ganske, er vel ogsaa sandt, derimod kunde Anm. ikke høre, at Hr. K. "saa forskrækkeligt accentuerede" enhver Vittighed eller Tvetydighed; at Hr. K. iøvrigt fortjener enhvers Agt, vil Anm. gjerne troe, men at han skulde fortjene den paa Grund af sin gode Helbred synes forunderligt.

Paa Vaudevilletheatret i Paris spilles i denne Tid med rasende Tilløb et til Tidernes Omstændighed sig passende Stykke, med Titel la Colonne de Rosback. I en af de forreste Loger sidder hvergang sex Invalider, hvilke altid af Publicum modtages med et gjentaget Bravo. Da en Skuespiller den 19 Novb. traadte frem paa Scenen som Adjudant og forkyndte, at Keiseren vilde skjænke Invaliderne den store Fredriks Skjærf, Kaarde og Ordensorden, kunde een af disse Invalider ei holde Taarene tilbage; dette blev bemærket af Parterret; alles Øine vendte sig til den Loge, hvori han sad; Huset gjenlød af Klap og Adjutantens Arie maatte gjentages. Den lød saaledes:

Je les porte aux Invalides
Aux amis de la valeur,

A ces guerriers intrepides,
Tous vieillis aux champs d'honneur,
Consoles dans leur retraite,
Par un present si flatteur,
Ils oublieront leur défaite
Et béniront leur vengeur.

(Jeg bringer dem til Invaliderne, til Kjækhedens Venner, til hine uforfærdede Krigere, der alle ere ældede paa Ærens Marker; trøstet i deres Eensomhed ved en saa smigrende Gave skulle de glemme deres Tab og signe deres Hevner.)

Theater Repertoire.

Fredag 19 Eugenie.
Mandag 22 Bagtalelsens Skole.
Torsdag 23 Spradebassen, En Times Ægteskab.
Løverdag 27 Skillerummet, Dito.
Mandag 29 Strikkepindene.
Tirsdag 30 Eropolis.

1807 Januarii.

Fredag 2 Helena.
Løverdag 3 Krigsretten, (for Torsdags Abon. f. 1ste).

Mandag 5 Skillerummet, En Times Ægteskab.
Tirsdag 6 Strikkepindene.
Torsdag 8 Den værdige Fader.
Fredag 9 Hertugen af Monmouth
Mandag 12 Skumlerne.
Tirsdag 13 Krigsretten.
Torsdag 15 Ponce de Leon.
Fredag 16 Indianerne i England.
Mandag 19 Hertugen af Monmouth.
Tirsdag 20 Helena.
Torsdag 22 De sex Mile.
Fredag 23 Skillerummet, En Times Ægteskab.
Mandag 26 Brandskatten, Califfen i Bagdad.
Tirsdag 27 Hertugen af Monmouth.
Fredag 30 Gyrithe.
Løverdag 32 Dito.

Nye Stykker i Februarii.

De Halstarrige, Frieren fra Landet, og Don Juan.

Søndagen den 14 December opførtes: De Skinsyge og Paschaen i Suresne; Søndagen den 21 December er bestemt at gives: Lige for Lige, og den botaniske Underviisning.

Trykfeil.

Forrige No. P. 105 L. 8 staaer Hother l. Heroth.

For Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 9.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Søndagen den 14de December opførtes De Skinsyge. — Ogsaa denne anden Foreſtilling af dette Stykke vandt ſamme Bifald, ſom den første (denne er omtalt i No. 1. af dette Blad.) — Den Anmærkning, Anm. forhen har gjort, at det ſyntes ham ſkadeligt for den Intereſſe, vi bør føle for Raſt, naar han viſte ſig feig, maa han herved tage tilbage, da Mænd, der have ſeet Schröder, der paa en Maade er Stykkets Forfatter, ſelv ſpille Raſt, forſikkre, at ogſaa denne fremſtillede ham ſom en Cujon. Uagtet dette er tilſtrækkeligen til at bevise, at Skuespilleren ikke feiler ved at lade Poltronerie ſee hos Raſt, troer Anm. dog, at denne Skygge i Raſts Malerie er fra Forfatterens Side urigtigt anbragt, da Tilſkuerens Intereſſe ſik-

kert vilde være større for den kjække uforfærdede Mand, der martredes af fortærende Jalousie, end for den bange feige Usling, der frygter den, han holder for sin Kones Elskede, og ikke besidder Mod nok til at fordre ham til Ansvar, ja ikke engang tør nægte ham noget af hvad han fordrer; nu vil man snarere spotte end beklage ham. — Men skal alligevel Rask fremstilles som Cujon, bør denne Svaghed ogsaa vise sig overalt; og meget urigtigt er det derfor, at Hr. Jordhøi blot ved de faae Replikker, hvori denne Feighed udtrykkeligen ligger, lader denne sin Caracteerfeil mærke, men iøvrigt paa mange andre Steder endog søger at drille Schönhoff ved at lægge et vist Spotterie i sin Tone; og dette maa upaatvivleligen være upassende for den frygtsomme Rask. — Jfr. Sannes's Spil som Madame Rask var ogsaa denne Gang meget godt; overhovedet besidder denne Skuespillerinde en ualmindelig Fyrighed og Udtryk i sine Bevægelser, hvilket synes at gjøre hende særdeles skikket til de lette franske Soubretter, et Fag, hvortil mange af den dramatiske Skoles Elever vise stort Anlæg. Jfr. Ss. Accentuation var dennegang i Almindelighed temmelig rigtig. — Hr. Simonsen var som Schønhoff

ikke saa hældig, som ved den første Forestilling; i Særdeleshed mislykkedes 2 A. 9 Sc. aldeles, saavel for Schenhoff som Rast. Paa hvad Grund Hr. S. i 1. A. 5 S. gjorde Bernau fra Charlottes Fader til hendes Onkel, kan Anm. ikke begribe. I 2 A. 11 Sc. kom det Spørgsmaal af Charlotte: "nu! kjender De mig?" efter at Sch. længe skal have betragtet hende, ganske uforanlediget, da Hr. S. ikke erindrede at stirre paa hende; derimod var det en Feil af Jfr. Olsen i 1 A. 7 Sc. at følge med Schönhoff, da han gik bort; thi derved nødedes han til at sige den Replik: "Faderen skulde dog vel ikke forvandle sig til Mirmesteren?„ til Charlotte, istedetfor den bør siges afsides. At Hr. S. i 2 A. 9 Sc. udelod den Sætning: "jeg under Dem hende af mit Hjerte,„ var en ubehagelig Feil, da Rast siden i 4 A. 3 Sc. uddrager en Slutning netop af disse Ord. — En Øret trættende Langsomhed i Foredraget fraregnet, var Jfr. Olsen som forhen overmaade brav; dog var 4 A. 4 Sc., hvor der indløb adskillige Urigtigheder, temmelig maadelig. — At Hr. Haack, der bestandigen, naar han talede med sin Herre, staaer med Hatten i Haanden, i 2 A. 12 Sc. naar han taler

med sin Frue, beholder den paa Hovedet er besynderligt. — Jfr. Hedeberg gav Mad. Asch, skjøndt meget for ungt, ret godt; særdeles var 2 A. 13 Sc. meget hældig. — Simon var ved denne Foreſtilling i 2 A. 4 Sc. meget rigtigen ifert en Frakke. — Suſanne gjør unægteligen et meget behageligere Indtryk paa Øiet end paa Øret. — Jfr. Thomſen gav Liſe, ſom man kunde vente det af hendes Flid og Talent. — Hr. Wildt ſpillede Bernau mindre gal end forhen; men dog ligeſaa urigtigt; Hr. Wildt bebuder iøvrigt en nærforeſtaaende Foreſtilling af Harlequin Patriot. — Baron Tennas Tjener: Blink; Peter: Poulſen.

Derefter gaves Paſchaen fra Suresne eller Fruentimmerveniſkab, Comoedie i een Akt af Etienne og Gaugiran-Nanteuil, overſat ved R. T. Brunn. — Den flaue, temmelig udramatiſke Anecdote, der ligger til Grund for dette lille Stykke, er ret hældigt benyttet; det var at ønſke, at Forfatterne havde anvendt deres Pund paa en værdigere Gjenſtand. Udentvivl ſkal Stykket indeholde en Satire over Frankrigs Pigeinſtituter, men, ubekjendte med diſſe Indretninger, kunne vi ikke føle dens Braad. Ogſaa er Madam Dorſans Cha-

racteer aldeles ikke vel tegnet eller vedligeholdt; thi blot een eneste Replik i 1 Sc. viser os de Grundsætninger, hvorefter hun opdrager sine Elever, og i den øvrige Deel af Stykket viser hun sig paa ingen Maade som den, der troer, at man blot behøver at kunne synge, dandse og spille Comoedie, for at blive en god Huusmoder. Jfr. Sannes fremstillede i det Hele ret vrav denne Forstanderinde; dog talede Skuespillerinden paa flere Steder for hurtigt, og gjorde det derved end mere paafaldende, naar hun, der ikke overalt var ganske fast i sin Rolle, undertiden maatte standse, eller langsomt gjengive Souffleurens Ord. Heller ikke lod Jfr. S. see den franske Gouvernante, der baade i Dragt og Adfærd burde være et Beviis paa Virkningen af Mad. Dorsans Opdragelsesmethode.

Laure, den ældste af Eleverne, var Jfr. Olsen; skjøndt denne Rolle er den største af de tre Elevers, er den dog saare ubetydelig, og vilde, uagtet al Jfr. Os. anvendte Flid ikke interressere. En meget god Scene, saavel fra Forfatternes som Skuespillernes Side, er den sextende, hvor Laures saarede Forfængelighed, og Natalies og Aglaes triumferende

Egenkjærlighed fortræffeligen er udtrykt; ogsaa blev den spillet med en Raskhed og Natur, der viste hvor fortrolig Skuespillerinderne vare medden Characteer, der her viser sig. Kun sjelden siges noget saa godt og hjerteligt, som disse tre Replikker bleve sagte: "O! De er ret en Coquette, Jomfrue!„ — "Og De en misundelig Mameselle!„ — "Og Du en storagtig Tosse!„ det var at ønske, at Skuespillerinderne altid vare saa bekjendte med Forfatterens Characteer; eller maaskee rettere, Forfatteren med Skuespillerindernes. — Synderligt var det, at Navnet Laure udtaltes paa saa mange forskjellige Maader; nogle sagde rigtigen Lore; andre Laure, ja hun kaldtes endog Laurà og Lora. Jfr. Olsens Versrecitation er ualmindelig skjøn. — Den "fromme„ Nathalie, der er er "en Engel i Blidhed„ blev givet af Jfr. Busk, og den "sjelmske,„ men "tillige oprigtige og uskyldige„ Aglae af Jfr. Abildgaard. Baade Jfr. Bs. Sang, og Jfr. As. Dands modtoges med Bifald, ligesom man ogsaa skjønnede paa Jfr. Os. fortræffelige Declamationsevelse.

Den stammende, stokdumme Dandsemester Flicflac var Hr. Haack, der, paa sit uhældige

Stammen nær, syntes i denne Rolle at være paa sin rette Hylde.

Hr. Simonsen var Perceval, der ligesom de fleste øvrige Personer i dette Stykke er meget ubetydelig. I den tyrkiske Dragt tog Hr. S. sig meget godt ud, og med fuldkommen Sandhed sagde Laure: "O! hvor han er smuk.„

Hr. Rungsted var som Jerome saare uvidende i sin Rolle; udelod adskilligt, sagde mange Replikker for tidligt, gjentog det eengang sagte, og efterlignede den Drukne endog i at snakke uden Sammenhæng. Iøvrigt havde Hr. R. et ikke ilde Greb paa denne Gartner; men det er umueligt at kunne give nogen Rolle med Hæld, naar man har den saa slet inde, som Hr. R. havde denne. Besynderligt maa det synes enhver, at Bestyrerne taale en saa skammelig Uvidenhed, der endog paa vort store kongelige Theater, hvor man dog er nogenlunde vant til at høre Souffleuren spille den vigtigste Rolle, vilde være paafaldende.

Jfr. Remy: Jfr. Ahrends; en lille Eleve: Jfr. Krabbe; en ditto Blink. Til de øvrige Umælende vare Skolens øvrige Elever satte i Requisition.

Til Hr. Thortsen, Stud. juris.

"Med Dværge man ei evigen vil stride,
"Jeg da bortlægger for en Tid min Pen.
"Naar mindst man venter det opvaagner atter
"Min Muse lsftende Satirens Sværd.
"Ei er hun Glædens spøgefulde Datter,
"Ei leger hun i Haabets Rosenskjær.
"I Tungsinds Skygger har hun reist sin Trone,
"Med billig Harme seer hun Tidens Daad,
"Derfor er hendes Stemme Alvors Tone
"Og hendes Tale skarp Satires Braad."

Med disse Linier sluttede jeg det andet Hæfte af Ugeskriftet Sædernes Skilderie. Men ikke maa man derfor troe, at det er enhver tilladt at fremkomme med Tiltale mod mig, uden tillige at erholde fortjent Svar. Derfor iler jeg med, medens jeg endnu er i Byen, at afgjøre der mellemværende med mine Antogonister.

"I Tungsinds Skygger har — min Muse —
reist sin — Trone."

siger jeg i ovenanførte Slutning af min Epilog, til Læserne, og sandelig det forholder sig virkelig saaledes. Af Naturen udrustet med Liv og Kraft, er jeg nu — ved Kunsten eller rettere ved kunstige Mennesker — uden begge Dele. Skiøndt min nærvæ-

rende Alder burde nære blide Følelser, nærer den desværre kun bittre. Dog bort med disse Erindringer.

Jeg kommer i dette Øieblik fra Skuespilhuset. Foreſtillingen af Weſſels vittige Kjerlighed uden Stremper blev givet fortræffelig. Epilogen, som Hr. Saaby — denne vor muntre Skuespiller — fremſagde, blev udtrykket med en Følelſe, der vidnede om Kunſtnerens Erkjendtlighed og Iver for at dyrke Kunſten med ſamme Held, han hidtil har lagt for Dagen. Mad. Schall og Jfr. Børreſen a) dandſede og — henrykkede. Glæd Dem med mig, med hver Dane, at vi endnu er i Beſiddelſen af den alt henrivende Mad. Schall. — Den uſædelige og mig aldeles uforſjente Opførſel, visſe Mennesker viſte mig denne Aften paa Skuespilhuſet, ſkal jeg naar jeg taler med Dem mundtlig meddele Dem. Hvis ikkedet afſkyelige Exempel i Fjor med Hr. Aſſeſſor Høſt, og hvis De ikke ſelv havde været Øienvidne til forhen, at Mennesker, der ikke allene gjøre Fordring paa Agtelſe, men endog give ſig Mine af at have

a) Jfr. Børreſen dandſede denne Aften intet Solopartie, og var vel endogſaa ved ſin Maſkering ukjendelig. Roſe hvad man ei har ſeet, er dog for galt.

Th.

Følelse af Ære for sig selv og andre, ja hvad endnu mere er braute af at besidde Kundskaber og æstehtisk Smag, da skulde De neppe troe, at deslige Personer fornedre sig ved sin Opførsel til at sættes i Klasse med den gemene Pøbel. Dog jeg seer min Indledning bliver for vidtløftig; jeg maa skride til mit Brevs sande Hensigt.

I Deres Blads No. 8. Pag. 115. findes en Note, der allene skal gjælde mig. — Som Svar paa denne tjener: at alle gjerne kan beundre en ung Kunstnerinde *), uden derfor at sige

*) Kunstnerinde er enhver, der spiller offentlig Comoedie a); ligesom De og jeg ere Kunstdommere fordi vi bedømme Kunsten offentlig. Forskjællen ved begge er, enten Kunstnerinden er slet eller god. Jfr. Busk, som De opholder Dem over at jeg kalder Kunstnerinde, er ikke allene Kunstnerinde men tillige en — ifølge Alder og Øvelse — ret god Kunstnerinde. Hvor mange unge Kunstnere og Kunstnerinder sætter ikke ved deres gode Spil ældre til Skamme.

M. G.

a) Fordi jeg kalder en Maler eller Billedhugger der er Mester i sin Kunst, Kunstner, kan jeg dog ikke kalde hans begyndende Lærling ved dette Navn.

Th.

at hun er fuldkommen a). — Hvo læser (NB. med Eftertanke) Ohlenslägers Lystspil Aladdin, og maa ikke beundre denne unge Mangs store Digtergenie; men er han derfor som Digter fuldkommen. Jeg troer nej, der er stor Forskjæl mellem en beundringsværdig Ting og en fuldkommen. Og tager man Ordet fuldkommen i en udstrakt Betydning, vil man see, at intet er fuldkomment. — Aldrig har endnu nogen Kunstner været fuldkommen, hvorfor vil De da have, at man skal troe, at en saa ung Kunstnerinde, som Jfr. Rossing er fuldkommen *).

De kalder hende i Deres Blads No. 6, for en Stjerne og et Lys b), der udkaster funklende Straaler. Hun er ingen af Delene. En fortræffelig Kunstnerinde, en Prydelse baade paa det større som mindre Theater og en Dame der af alle fortjener uindskrænked Agtelse og af ingen at

a) Heri feiler Hr. Gunnerus; thi hvad Alle, endog competente Dommere, beundrer, maa Alle anse for at være saa fuldkomment, at det fortjener Beundring, og kan en saadan Gjenstand altsaa gjerne kaldes fuldkommen, forudsat at noget kan kaldes saa.

*) At dette aldrig har været min Mening er allerede tilforn sagt.

b) Det er hun i Sammenligning med de fleste sorige.

ironiseres a), er hun; men ligesaalidet nogen Stjerne, som en fuldkommen Kunstnerinde. Og at det gjør mig ondt at en Dame med Jfr. Rossings Dyd og Talenter er bleven til en offentlig Tvist, dette behøver jeg vel neppe at tillægge.

Dette Svar bør være Dem nok. Derfore vil jeg slutte med den venskabelige Anmodning til Dem, at De for Fremtiden, søger mere passende Ord til at betegne Deres Følelser med b), og for alting ikke bruge Satiren mod en Gjenstand, der ingen anden Forsvarsvaaben har end Taushed — og — Foragt c).

Dersom De har Plads og De ønsker at give disse Linier Rum i Deres næste Blad, da gjør De mig paa en Maade en Tjeneste, da jeg ikke vil fort-

a) Hvo har gjort det?

b) Jeg er Hr. G. meget forbunden for hans Venskab og venskabelige Anmodning.

c) Dersom Hr. G. mener sig selv ved denne Gjenstand, da gad jeg gjerne vide, om han troer, nogen vilde bryde sig om hans Foragt; foragter han mig iøvrigt, da er det blot Lige for Lige.

sætte mit eget Blad, førend om sjorten Dage, naar jeg kommer fra Landet.

Kjøbenhavn, den 20de Decb. 1806.

N. T. L. Gunnerus.

I et privat Selskab er for kort siden opført Ohlenschlægers Freyas Alter. Versene bleve reciterede, og hvor dette ikke kunde finde Sted afsjungne efter almindeligen bekjendte Melodier. Den Interesse, hvormed henved 200 Tilskuere saae det, er et tydeligt Beviis paa, at dette Stykke ville have gjort Lykke paa Theatret, hvor det imidlertid ikke er bleven antaget; thi at Directionen engang havde antaget det og bestemt det til Opførelse gjør intet til Sagen, da den siden, Gud veed hvorfor, sendte det tilbage til Forfatteren, uden at spille det. I høieste Grad besynderlig er overhoved den kjendelige Ulyst, Theaterdirectionen viser til at opføre originale dramatiske Arbeider; medens den dagligen antager de maadeligste Oversættelser af de maadeligste tydske og franske Produkter, lægger alle optænkelige Hindringer i Veien for uendeligen bedre Original-

stykker, saaledes med Freyas Altar. Anm. kjender nogle af de Aarsager, hvorfor det ikke antoges; een af dem skal være, at der ingen Moral findes i Stykket. Hvor ugrundet denne Anmærkning er, behøver Anm. ikke at vise; enhver vil letteligen indsee, at et Stykke kan være fuld af den herligste Moral, uden at Personerne behøve at fortælle den, indbagt i Sentenser; han vil blot spørge, hvor er Moralen i de Stykker, hvormed man dagligen opvarter os? skal den søges i Brandskatten eller i Qvaksalverne? i Malerne og Ligene eller i Creditorerne? eller maaskee i Nytaarsgaven og hvad disse Stykker mere hedde. Har end Freyas Alter Pletter, ere de dog sikkert ikke af Usædelighedens Rust, og kunne disse enkelte Pletter da aldeles berøve det sin hele Glands? Den store Mangel, vi have paa gode Originaler, burde gjøre det til en Lov for Theaterdirectionen at møde en begyndende dramatisk Forfatter med enhver mulig Opmuntring, og ikke ved Vrangvillighed og overdrevne Fordringer gjøre ham kjed af en Bane, der alligevel er saa slibrig og tung som den dramatiske. Ikke har dette været Tilfældet med Forfatteren af Freyas Alter: Publicums gunstige Dom, hans egen Bevidsthed, og Følelsen

af hans Kald og Værd have vedligeholdt hans Ild, og ikke afskrækket af de Hindringer, der mødte hans første Skridt paa denne Bane, kunne vi snart haabe at see nye Beviser paa hans utrættelige Fremilen.

Epilog, fremsagt af Hr. Skuespiller Saaby efter Forestillingen af Kjærlighed uden Strømper.

Ikkun endnu et Ord før Dækket falder;
Ei heller mig Merkur til Live kalder,
Ei heller takker jeg hans Slangestav,
At ei endnu jeg bæres til min Grav.
Nei sad han end ved sin Bouef a la mode
Med fuldest Vished kunde man formode
Johan igjen til Live kommen var
Da han saa kjært et Kald paa Jorden har.

O I Velyndere! Velynderinder!
Den Gunst jeg her saa skjønt stadfæstet finder,
Den Godhed jeg fra allerførste Fjed
Mig fandt opmuntret, styrket, hædret ved,

Den, som mig al min Kraft, mit Mod har givet,
Den og i Aften vilde mig oplivet
At komme frem og takke glad derfor —
Hvi mangler gladest Tak, dog ofte Ord?

Alt er mig Livets bedste Deel henrundet,
Men Overbærelsen, jeg her har fundet,
Gjør at hver Gang jeg frem for Eder staaer
Jeg atter synes mig i Livets Vaar;
Og som den modtog mig fra første Dage
Saa den til Banens Ende mig ledsage;
O, det mit Hjertes første Ønske er
Næst det, at være denne Godhed værd.

K. L. Rahbek.

Søndagen den 21de Decbr. opførtes Lige for Lige af Jünger. Søndagen den 28de gives intet Skuespil. Den 4de Jan. 1807. opføres: Sødskenene fra Landet af Jünger, og den 11te Jan. Troskab paa Prøve af Lafontaine.

For Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 10.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 21de December opførtes, De to Fædre, ellen Underviisningen i Botaniken. (Om dette vakkre lille Stykkes første Forestilling see No. 3.) Hr. Simonsen fremstillede Forlis; og naar Anm. siger, at denne udentvivl er een af hans bedste Roller, troer han ikke at behøve at tilføie mere til hans Roes. Roller af det Slags som nærværende, høre til dem, man saa sjelden see taaleligen spillede, og det maa derfor glæde enhver den danske Skuepladses sande Ven, at see Hr. S. med saa megen Held vise sig i et Fag, som udfordrer baade naturligt Talent og dyrket Forstand hos Skuespilleren. I 1 A. 8 Sc., hvor Forlis overalt søger at sætte Prosper i Forlegenhed, bør han heller ikke forbigaae nogen Leilighed til at opnaae dette

sit Hiemed; derfor burde Hr. S. ogsaa have sagt den Sætning: "og naar man elsker, som Du — Botaniken,„ med det tilbørlige Ophold imellem "Du„ og "Botaniken,„ da Prosper, naar han hørte ham sige, at han vidste, at det, at han elskede var Aarsag til hans tidlige Morgenpromenader, nødvendigen maatte troe, at hans Forstaaelse med Laura var opdaget; og det var sikkert Forlis alt for behageligt, at see ham i en saadan Forlegenhed til at han skulde lade en saa skjøn Leilighed slippe sig af Hænderne. — Jfr. Abildgaard havde ved denne Forestilling rettet adskillige Accentuationsfeil og nærmede sig i det Hele mere til det, hun skulde være, den coquette, kjærlige, letsindige, franske Pige. Jfr. A. bør omhyggeligen vogte sig for at lade sin Stemme udarte til det pibende, hvilket undertiden indtræffer, især ved Replikker, der skulle siges med Liv og Munterhed; saaledes var den Stemme, hvormed disse Ord: "De forstaaer ham ikke,„ i 2 A. 9 Sc. bleve sagde, intet mindre end velklingende. — Hældigere end ved den første Forestilling var Hr. Jordheis Dorval; særdeles gav Skuespilleren dennegang 2 A. 12 Sc. langt rigtigere og bedre end forhen. — Jfr. Busk frem-

stillede Prosper med Flid, og uagtet Anm. just ikke kunde see den mandige Anstand, der saa meget er roest hos Jfr. B., lykkedes denne Rolle hende dog særdeles vel. Jfr. B. var ogsaa dennesinde ifort en mere passende Dragt, der ikke bidrog saa meget til at vise hendes for unge Alder, som den, Skuespillerinden forhen har brugt. I 1 A. 10 Sc. iagttog Jfr. B. endnu ikke, at Prosper virkeligen bør være rørt ved den Replik: "O, min Herre, troe mig, han vil blive rørt." — Gravmand: Hr. Tryde. Meget rigtigen er i et andet Blad anmærket, at Navnet "Gravmand" neppe er velvalgt; ikke allene fordi characteristiske Navne ikke vel bør bruges, thi her har Oversætteren Originalens ligesaa characteristiske Navn "Rustique" til sit Forsvar, men særdeles fordi et dansk Navn synes at staae temmelig upassende iblant lutter franske. — Flere ere af den Mening, at Gravmand bør tages som en gammel Mand, og bebreide Skuespilleren, at han ikke har gjort det; uden at ville nægte, at Rollen, paa denne Maade tagen, vilde gjøre ligesaa megen, ja maaskee mere Virkning, kan Anm. dog aldeles ikke indsee, hvor Forfatteren foreskriver, at Gravmand ikke maa være ung. Nogle have an-

mærket, at Gravmand nødvendigen maa have været i Tjeneste hos Forlis over tyve Aar, siden Dorval, der i saa lang Tid har været i Østindien, strax veed at nævne ham ved Navn; dog dette maa udentvivl være en Skjødesløshed af Forfatteren eller Oversætteren; thi dersom Gravmand kjender Dorval, hvorfor fortæller Forlis ham da i 1 A. 2 Sc. Dorvals Historie, og hvorledes kunde han da være uvidende om Prospers Herkomst? — Anm. troer aldeles ikke, at det kan regnes Hr. T. til en Feil, at han spillede Gravmand som en ikke gammel, eenfoldig Tosse, og paa denne Maade var Hr. T. meget brav. — Derefter Lige for Lige — (om dette Stykke i næste No.)

Scener af Forføreren, et utrykt Sørgespil.

Anden Act.

Første Scene.

Vilhelmi (allene).

Lad Kone, Barn og den forførte Pige
Kun raabe høit til mig! — Jeg føler intet —

Dog ligger det saa tungt paa dette Hjerte,
Det, som mit Hjerte intet føler for.
Kan jeg da føle, hvad jeg ikke føler?
Hvad? eller kan en Kones Stemme ryste
Saaledes Brehinden, at den altid,
Gjentoner: Grusomhed! og Synd! og Straf!
Vant til den samme Rystelse ved engang
At have følt sig rørt af denne Torden?
Hvi blegner jeg for det, som engang farved
Min Kind saa rød og blussende af Vellyst?
Hvad har da jeg vel gjort, at Banghed altid
Forfølger mig? — Forført? — Hvortil? — hvad
har da
En Kjødets Gjerning med min Sjel at gjøre
Og om — De vilde selv; jeg tvang Dem ikke;
Dog hvisker altid noget i mit Øre
Omtrent som, Du er Synder! Du skal straffes!
Hvorfor da? Ha, det svarer ei: men noget
Er der, som trykker mig her — her — paa Hjertet;
Hvad er det da? ha! mon det skulde være —
Jeg troer — ha! mon det er — — Samvittig-
heden?
Skræk! — Hvi er dette Navn saa frygteligt!
Men dette er en Barndoms Frygt, der kommer
Tilbage som en mægtig Fiende, der har
Tidt seiret, og som Alle frygte; ofte
Skjønt svag han vinder, blot fordi han frygtes;

Det er et Skin, en skrækkende Indbildning.
Vel! jeg vil frie mig fra en grundløs Rædsel!
Samvittighed? hvad er Samvittigheden?
En flygtig Tanke! ja! — en tom Bevidsthed,
Let at fordrive; jeg vil frie mig fra den.
Men denne flygrige og lette Tanke
Forfølger mig saa hurtigt, at jeg aldrig
Kan bortflye fra den, ængstet allevegne.
Og seer jeg nøiere, da er det noget,
Som ei er Skin, er meer end Skin, er mere
End Barndoms Frygt; og, om det og er Skin,
Da er det fra en rædsom blodrød Lue — —
Ha! denne Ild, som brænder Hjertet, dette
Fortærte Legeme, som overalt
Mig følger! Guds Forbandelse og Jordens; —
Ja! det, det føler jeg — haardt, — saa mit Hjerte
Sig sammentrækker omt: — Samvittighed! —
En Advocat for Handlinger! — thi Tanken
Er fæl og ræd; men Handlingen var syndig.
Saa kommer altid Gjerningen tilbage
Til den, som har bedrevet den, forandret
Af Aasyn, styg og grim, ei sød som fordum.
Saa er det! Rosens Blade har jeg nydt;
Hvad? hvi skal jeg og tage Tornene?
Usete, ak! men uadskilt fra Rosen;
Saa er det da, at hvo, som plukker Rosen,
Han plukker og dens tornefulde Stilk.

Men denne Qval besøger alle Dødens
Ugjæstfrie Børn, stor eller lille, som den fører
Faa eller mange onde Vidner med sig.
Saa har jeg skuet den Ophøiede
At knæle dybt i Støvet, og anraabe
Forbarmelse! og Fyrster selv at skjælve.
Ja! — Purpuret, det Hæderspant, det Skjul for
Al Last, og Dydens Tegn, det saae jeg bæve
Paa Brystet, og forraade Herrens Angest
Og sige: "dette Hjerte, som jeg dækker
Er fuldt af Nag, er lastefuldt, strafværdigt...
Ei ene bærer jeg den tunge Byrde:
Nei! mange bære den, og dette trøster;
Hvorfor? det ved jeg ei; men det var altid
En Lindring for den Ulykkalige
Som om af Kummeren, jo flere den blev
Udstykket til, des mindre fik enhver.

Anden Scene.

Vilhelmi og Andorf.

Andorf.

Vilhelmi!

Vilhelmi (i Tanker).

Morsomt nok, at en forbandet
Som jeg har dog en Trøst:

Andorf.

Vilhelmi!

Vilhelmi.

Og kan
Dog tænke noget, skjøndt jeg er forbandet,

Andorf.

Ha! hører Du mig?

Vilhelmi (farer op).

Hører Du?

Andorf.

Du drømmer!

Vilhelmi.

Din sorte Sjel! gaae! — Er dit Ansigt ikke
Blegt, som om Helvedes Ild alt skinte paa det?
Til Helvede! gaae Daare, gaae! did kalde
Forførte Piger; hører Du?

Andorf.

Hvad er der?

Vilhelmi.

Ha! ha! hvor Du forskrækkes let?

Andorf.

Men Du?

Vilhelmi.

Jeg?

Andorf.

Uforfærdet, uden Lige!

Vilhelmi.

Hm!

Andorf.

Havde Du ei lært din Katechismus
Da Du forførte dem, at nu Du drømmer
Bag efter?

Vilhelmi.

Sig mig dog, hvoraf det kommer?

Andorf.

Hvad?

Vilhelmi.

Den forbandede Samvittighed.

Andorf.

En Drøm!

Vilhelmi.

Men sig mig da, hvorfor jeg hæved
Dengang Du talte til mig?

Andorf.

Ogsaa Drømme!

Vilhelmi.

Nei, nei! ved Himlen! ei er dette Drømme;
Saa maatte jeg jo vaagne, naar jeg vilde;
Det kan jeg ei; mistroisk, bange, frygtsom
Skyer jeg enhver, som seer mig, ikke veed jeg
Hvorfor? men saa det synes mig at alle
Veed at det Hjerte her — her — er lastværdigt,
At denne Synder, som gaaer saa nedbøiet,
Er en Forfører, et Uhyre: Hvad!
Staaer det skrevet uden paa mit Hjerte?
Saa lader det for mig, da alle veed det.

Andorf.

Men sig mig, hvorfor grunder Du paa dette?

Vilhelmi.

Ved Himlen! ene dette er min Lindring;
Naar man betænker ret Ulykken, da
Bortviger den som en Snigmorder, der
Ei vil beskues nøie, førend han
Har fuldført Gjerningen; kun da forsvinder
Al Fordom og Indbildning, der forskrækker,
Da bliver Hjertet og langt mere roligt.
Jeg vil fordrive Tanken ved at tænke;
Som naar man stirrer længe paa et Lys, der
Besværer, blændes Øinene ved et
Velkommet Mørke.

Andorf.

Tænk da kun og sværme!
Hvi vil Du plage mig? hvi vil Du lægge
Din Vægt paa mig? ei er jeg saadan Daare
At jeg vil drømme kun om egne Synder.

Vilhelmi.

Ha! saa skal Du ei tale; Trøst og Lindring
Det venter jeg af Dig. Saa skal Du sige:
"Din Synd er ringe imod min; din Tilstand
Er Himmel imod min; jeg Arme nærer
Ei Haab som Du;„ saa vil jeg, Du skal tale;
Det fordrer jeg, thi Du, Du har forført mig.

Andorf.

Nar! Du befaler mig? og mener Du
Jeg agter halv saa høit dit Venskab? gaae!
Søg Dig en anden Ven! ha! neppe finder
Du En paa Jorden, som vil være det;
Men ønsker Du en Ven, da vogt Dig for at
Fortørne mig! Kun mig har Du tilbage.

Vilhelmi.

Min Ven allene Du? ha! jeg er dødsens
Nu er jeg dødsens, siger jeg; thi Livet
Er mig forhadt; Nu synes hele Jorden
Mig ret afskyelig, rædsom, og Du selv
Saa hæsselig, saa grim, som selve Synden;
Alt er forandret; intet fryder mere

Ha! troer jeg ei, at alting nu har klædt sig
I Sørgedragt for at forskrække mig?
Og Honning, Honning har indsuget Gift
For ei at glæde mig. Afskyeligt! hæsligt!
Og denne Ven til Trøst i al Ulykke!
Ha! maa jeg ikke bæve, blegne, styrte,
Flye overalt og synke ned til Jorden?

(Han gaaer.)

Det Kongelige Theater.

(Følgende Bidrag modtog Anm. d. 20de Decbr. med Posten fra Helsingør.)

Jubler med mig! I Faae, som har Sands for det Skjønne
Glæder og fryder Jer, — atter vor Jenny vi see.

Gun.

Tirsdagen den 23de Decbr. opførtes paa Kiøbenhavns Skueplads: **Hvordan bærer man sig ad i Comoedien**, eller: **Den bogstavelige Udtydning**, Comoedie i een Act, oversat efter W. H. **Brönels** tydske Original.

Dette lille, ikke uinteressante Stykke, see vi sjelden opført paa Skuepladsen, dog saalænge en **Olsen** og **Due** skal have deres Fingre med i Spillet

(Synd var det at beskylde dem for deres Hjerner havde Deel deri), maae man vel ønske, at det for Fremtiden maa henligge.

Uden at indlade mig paa, hvorlidet dette Stykkes Moral kan henregnes paa vore Forordninger, i Særdeleshed paa sidste Pressefov, der i Sandhed er et saare høderligt Product af den danske Litteratur, skrider jeg til Udførelsen af Stykket. — Første Scene aabnedes med at Jenny kommer ind, gaaer hen til Bordet, og der finder en Tegnebog, der ligger aaben og hvorpaa staaer: "Til Jenny.« "Naar din Vaar er forbi, og det lakker mod Enden af min Sommer; o, Jenny! er det da endnu Tid at føle Medlidenhed?« — hvorpaa Jenny udbryder: "Edvin elsker mig, den Ædle elsker mig!« og Edvin, (der imidlertid har listed sig ind og kastet sig for hendes Fødder) "Skal evig elske Dem!« — Den Velklang, hvormed Jenny frembragte ovenfor citerte Ord, og den Følelse, hvormed Hr. Foersom udtalede: "Skal evig elske Dem,« gjorde fortjent Virkning. I øvrigt var disse to, der er Scenens — i det Fag — eneste Fremtids Haab, overmaade brav. — Hvor skjøndt gik f. Ex. ikke disse R.plikker:

Jenny. Hvad forlanger De?

Edvin. Deres Haand og Deres Hjerte.

Jenny. Mit Hjerte?

Edvin. Eller har jeg det alt?

Jenny. Fordi Du stjal det fra mig: men jeg vil have det igjen, og give det til een, som elsker mig mere —

Edvin. End jeg? O! saa hører det mig til for evig! —

Tredie Scene aabnedes af Hr. Olsen, der i det han peger paa Edvin siger: "Vil Du see en forulykket Frier, da staaer der een. — End ikke denne Linie udtalede han rigtig. — I øvrigt viste denne Herre, saavel i Aften, som ellers i Almindelighed, at han gaaer Krebsegangen. Foran enhver Replik fremkommer han med et Aa — aa — aa —. Hvorfor? det maa Gud vide. Formodentlig er det en Vane fra gamle Tider — Aa — aa — hören Sie u. s. w. (See Barberen i den Stundesløse.) — Bedre havde Hr. Olsen gjort, om han pegende paa sig selv havde sagt: Aa — aa — aa — Vil I see en forulykket Kunstner, da staaer her een. En afstyelig Monotonie, staue, stive Armbevægelser, og en grændseløs stor Lyst til at afkopiere vor

fortræffelige Swartz, er forresten det hvorved Hr. Olsen gjør sig fortjent. Den Rolle han havde denne Aften var i sig selv saa interessant, at der netop hører en Olsen til at gjøre den til det den blev — kjedsommelig. Ordkalfatring er hans mindste Synd. — Hr. Due dreiede, medens han fremsagde sine faae Replikker, Hovedet paa hans sædvanlige Maneer frem og tilbage. — Man maae troe, naar man saaledes seer ham i al Høflighed at dreie og vrikke Hovedet, at han var kommen for at bede Fadder, og frygtede for Afslag. Forresten er Hr. Due en af de Akteurer, hvorom der hverken kan siges det ene eller det andet. — At see ham saa sjælden som mueligt paa Scener er vel enhvers grundede Ønske. Imidlertid har Hr. Due dette forud for Olsen, at han viser Lyst til Kunsten, medens den anden, daglig viser det modsatte. Nok om disse — Nu tilbage til den elskværdige Jenny og den ædle Edvin. Man erindre blot hvilken Godhed, der lyste af hendes Blik, da hun i 6te Scene siger til Edvin: "vær, naar Elskeren deer, min Broder, og jeg er fornøiet,„ Og i s. Sc., naar Edvin svarer: "Jeg skulde kunne holde op at elske Dig? Saa sandt„ — hun da saa træffende som skjønt siger: "Sværg ikke min Edvin! hvo kan indestaae for sine Følelsers Bestandighed! alt hvad vi kan er ikke at handle imod dem; — Sandhed og Oprigtighed maae derfor udmærke alle vore Handlinger„ — "Jeg fører Dig bort,„ sagde Jenny til Edvin med en Bestemthed og Energie, der var ligesaa vel udtrykt i Stilling, Physiog-

nomie og Sprog, som den Misnøie, der fulgte de Ord til Edvin, da han vægrede sig at følge hende: "En Uværdig besidder mit Hjerte, som ikke har Mod nok, for bestandig at kunne eie det, til i nogle Minutter ae see et suurt Ansigt. Men jeg skal rive det løs fra ham, hvormeget det end vil koste.„ Ikke fuldt saa vel fremsagde Jenny Replikken i 12te Scene, hvor hun begynder: "Hør min Fader„ — o. s. v., og baade her, som og flere Steder, viste hun en Kulde, der ikke var den passeligste; dog, hvor kan man opholde sig over, at en Dame, hvis store Fortjenester bliver saalidet paaskjønnet, som hendes, undertiden maa blive kold. Tiere at bruge min Pen mod de Uslinge, der søge at nedsætte hende, vil jeg ikke. Deres egen Skjændsel og almeen Foragt bør være deres eneste Straf. — Hr. Clausen, havde denne Aften imod Sædvane faaet en god Caracteer, den han (forsaavidt at den kunde vises i de enkelte Replikker han havde at fremføre) meget vel.

Hvad Stykket selv angaaer, da har jeg blot at anmærke, at Sproget er haardt og forældet, og at der findes Borgere f. Ex. den om Næsen, der er den usleste og dummeste jeg nogensinde har læst paa Prænt.

Saavidt om dette Stykke. Skulde nogen finde for godt, som de ellers pleier, at spørge hvorfor jeg har skrevet disse Bemærkninger over dette Stykke, da svarer jeg: fordi jeg havde Lyst.

N. T. L. Gunnerus.

For Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 11.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Endvidere gaves Søndagen den 21de December: Lige for Lige, Comoedie i 3 Acter, oversat efter Jüngers Omarbeidelse af Marivaux franske Original. — Ved denne Jüngers Omarbeidelse har dette Stykke unægteligen mere tabt end vundet, kun paa faae Steder er Originalens Lethed, og paa lige faa faae den ellers Jünger saa eiendommelige Vittighed og Lune at spore. Scenegangen er slæbende til den høieste Grad af Kjedsommelighed, og mange enkelte Scener overdrevent udspilede og udvandede, saaledes f. Ex. 2 A. 11 Sc.

Hr. Simonsen var Baron Svanholm, hvilken Rolle han udførte med megen Flid, uagtet hverken hans Ansigt eller Organ passede til den, i det ringeste passede ingen af Delene til den Maade,

hvorpaa Hr. S. tog den. Hr. S. gjorde sig Umage for at vise en gammel, jovialsk Adelsmand, der har henlevet sin meste Tid paa sit Gods, langt borte fra Kjøbstæder og Kjøbstædnoder, og hvis Snedighed og Vittighed just ikke er saa stor, som han selv troer det. At Skuespilleren undertiden lod denne indskrænkede Vittighed og Mangel paa Tone skinne for stærk frem, er meget undskyldeligt, naar man betragter, at denne Rolle ikke staaer saa langt fra Forlis, som han samme Aften spillede, at jo Skuespilleren let kunde lade dem falde sammen, dersom han tildeelte Svanholm for meget af Forlis's Fiinhed. Paa flere Steder fortaiede Hr. S. sig; een af de værste Fortalelser var, at Baronen i 1 A. 2 Sc. sagde: "jeg har endnu aldrig hørt, at der er kommet noget godt ud af et lykkeligt Ægteskab,.. istedetfor: "af et tvunget Ægteskab.

Adelaide havde i Jomfrue Olsen en fortræffelig Fremstillerinde; i Særdeleshed gaves de Scener, hvori Adelaide viser sig som Soubrette, med saare megen Kunst og Hæld. Overmaade hældigen udtrykte denne haabefulde Skuespillerinde fra Scene til Scene den gradviis stigende Lidenskab for Greven, der, tilligemed den saa vel fremstillede

Kamp imellem Fornuft og Hjerte, er det, der indtager os for den elskværdige Adelaide, hvis fortræffelige Sjel her viser sig i det reneste Lys. 1 A. 1 Sc. var den mindst hældige; i 3 A. 4 Sc., hvor der ved en Replik staaer foreskrevet: "med største Ild,.. iagttog Jfr. O. ikke dette; overhovedet synes alt stærkt lidenskabeligt ikke at høre til den Classe af Roller, hvori Jfr. O. viser sig hældigst; den koldere, mere raisonnerende Lidenskab synes derimod at være denne Skuespillerindes egentlige Fag. Hermed vil Anmelderen aldeles ikke sige, at han anseer Jfr. O. for udygtigogsaa til mere lidenskabelige Roller; tvertimod, han troer bestemt, at Jfr. O. altid vil spille dem correct, endskjøndt hendes Hjerte vel ikke overalt vil følge hendes Forstand. Det er overhoved Anm. Mening, at det sande Talent, forenet med en nogenledes dyrket Forstand, aldrig i noget Fag eller i nogen Rolle kan være sket, med mindre udvortes Omstændigheder skulle give Anledning dertil; imidlertid anseer han det dog for urigtigt, især for Begyndere i Kunsten, at spille i flere Fag, da nødvendigen deres egentlige Roller maae lide derunder; aldeles ubegribeligt forekommer det derfor Anm., at den dramatiske Skoles Bestyrere lade

enkelte af Eleverne træde frem i de meest forskiellige Roller, f. Ex. Hr. Simonsen, der spiller Schönhoff og Svanholm, Lessang og Forlis, Frisk og Olby og Fritz Froburg o. s. v. Efter Anm. Skjønnende ere Roller som Lessang og Olby, vel ogsaa som Forlis, de, hvortil Hr. Simonsen burde indskrænke sig; ikke fordi han er slet i de øvrige, thi ogsaa her kan ovenanførte Mening anvendes, men fordi hine sikkert vilde komme til at lide ved det.

Carl Svanholm er en yderlig tør og kjedsommelig Rolle; Hr. Bruhn spillede den, og, nogle lattermilde Grimasser fraregnede, gav han den ikke slet.

Som Grev Edelskjold viste Hr. Schjern sig for første Gang paa Skuepladsen. Denne Skuespiller udmærker sig ved en veldannet Figur, og Utvungenhed paa Theatret; derimod er hans Organ ham meget imod, særdeles er det uskikket til det Fag, hvortil Hr. Sch. iøvrigt synes at have meest Anlæg. Hr. Sch. veed hvad han siger, han fatter og føler det, men mangler stundom Evne til at gjengive det, han har fattet og følt. Dersom Hr. Schs. Organ med Tiden kan blive mindre stødende, hvil-

ket Anm. sikkert troer, vil han visseligen blive en meget brugbar Skuespiller.

Nærværende Rolle er langt fra at være af den Sort, hvori Debutanter *) i Almindelighed fremtræde, den har ingen Bravourscener, eller Steder, hvor Skuespilleren i Raserie forlader Theatret, og saaledes erhverver sig Bifald. Hr. Sch. gav den meget vel, særdeles de to sidste Acter; dog syntes han i 3 A. 2 Sc. for tidligt og for stærkt at lade Greven skinne igjennem. Uopherligen at betragte Fingerenderne er en ilde Vane, som Hr. Sch. bør søge at aflægge.

Jfr. Thomsen var som Lise aldeles ikke paa sin rette Plads. Uagtet al den synligen anvendte Flid, Jfr. T. ikke lod savne, var hun dog ikke istand til at vise den høie, eller maaskee rettere lave Grad af Coquetterie, Lises Rolle saa nødvendigen fordrer. Denne Rolle havde udentvivl været rigtigere besat med Jfr. Buss. eller Jfr. Abildgaard, eller maaskee rigtigst med Jfr. Hedeberg.

*) Anm. troer gjerne at kunne kalde Hr. Schjern Debutant, skjøndt han saare vel veed, at de egentligen saakaldte Debutter ikke finde Sted iblandt Eleverne.

Johan: Hr. Lund. Denne Rolle er af den Natur, at den morer og derved tilvender sig og sin Fremstiller Bifald, endog ved en maadelig Behandling; Hr. L. udførte den ikke uden Held, og var denne Johan unægteligen det Beste, Anm, erindrer nogensinde at have seet af Hr. L. Meget passende var den opblæste Mine, bydende Tone og storagtige Adfærd, Skuespilleren viste. Noget mere Ydmyghed imod Greven havde ikke skadet, da hans Herremine endnu mere var blevet hævet ved Contrasten; ogsaa for Skuespilleren gjælder den gamle Replik: opposita, juxta se posita, magis illuscescunt. Med meget mere Pathos og Svulst burde Hr. L. have sagt adskillige Replikker, f. Ex. den: "Mennesker og Engle! hvor er jeg? min Lykke overvælder mig, den river mig omkuld; den tager Livet af mig. Har I hørt det, I Elementer! hun elsker mig?" da netop det comiske ligger i denne kunstlede Henrykkelse, der paa en saa saare pudseerlig Maade afbrydes ved det, at han tager en Pris Tobak og derpaa ganske rolig spørger: "altsaa elsker De mig virkeligen?" Alt for tugtig var Hr. L. i 2 A. 2 S., da han neppe berører Lises Haand med Læberne, istedetfor uophørligen at kysse den, hvilket ikke allene udtryk-

keligen staaer forestrevet, men ogsaa tydeligen ligger i den Replik: "men skulde jeg da ikke lange til, naar der sættes saadanne Lækkerbidskener for mig?"

En Tjener: F. Blink.

Et par Ord om det Wedeljarlsbergske Selskab.

Det Wedeljarlsbergske Selskab, der i nogen Tid har givet Forestillinger her i Byen, har nu ophørt dermed, og spiller blot i Helsingør. Anm. var ikke tilstede ved den Forestilling af Pebersvendene, som Hr. Assessor Høst i sit Blad "Theatret" har omtalt, og troer altsaa gjerne, at dette Stykke er blevet udført med megen Hæld, og fortjener al den Roes, Hr. Assessoren tillægger det; imidlertid kunde denne Bedømmelse over et enkelt lykkeligt udført Stykke let lede til en Idee om denne Trups Fortræffelighed, der dog udentvivl ikke vilde være aldeles rigtig. Anm., der flere Gange har bivaanet dens Skuespil, vil derfor herved kortelig meddele sine Tanker om dette Selskab, for saa vidt det er muligt at dømme efter de tre, fire Forestillinger, han

hør seet. Selskabet bestod, saavidt Anm. erindrer, af 8te mandlige og 5 qvindelige Subjekter, Blandt disse sidste fortjener sikkerligen Mad. Colding den første Plads; kun i een Rolle saae Anm. hende — som Fru Warning i Epigrammet — men hun udviklede i den saa megen Talent og Correcthed, at han er overbeviist om, at denne Skuespillerinde, i det ringeste i lignende Roller, altid vil være meget brav. At anstille Sammenligning imellem hende og den Bedstinde, vi i samme Rolle beundre paa det Kongl. Theater, vilde være ubilligt i høieste Grad, og man kan sandeligen være en ikke allene upaaklagelig, men endog meget god Skuespillerinde, uden at kunne udholde en saadan Sammenligning. Mad Colding lod overhovedet til at være ganske frie for de mange og mangehaande Provincialtheaterunoder, og synes at have en saa correct Skole, at det forekommer Anm. ubegribeligen, hvorledes hun har kunnet faaet og vedligeholdt den iblandt Mennesker, der, om ogsaa nogle af dem ikke mangle naturligt Anlæg, dog næsten alle ere paa Afveie.

Jfr. Falk har ustridigen Talent, og mangler heller ikke Theatervanthed; hun har en behagelig Figur, og synes at forstaae sin Rolle; derimod fore-

kom hendes Stemme Anm. noget for skingrende, og det lod, som om hun aldeles ikke havde den i sin Magt, eller efter eget Ykke kunde modificere den. Rose i Corsicanerne synes at være hendes Triumf, men derfor fandtes der ogsaa i hendes øvrige Roller næsten altid Spor af Rose og Roses Naivitet. Som Frederike i Epigrammet viste Jfr. Falk sig sin Moder værdig. Ved de sidste Forestillinger opbørte Jfr. Falk at spille, og hendes Plads besattes med en Jfr. Rützel — et bedrøveligt Bytte! — Siden om denne.

Fra det naturlige Talents Side kan Jfr. Hammer gjerne maale sig med de to Ovenomtalte, men sikkert ikke fra Kunstrigtighedens Side. Af udvortes Omstændigheder er et underligen kunstlet, sonlistigt Organ og en meget for fyldig Figur, hende imod. Jfr. Hammer roser Forstand og er i Almindelighed ikke ubekjendt med sin Rolles Aand. Hendes naturlige Anlæg havde visseligen, dersom det fra Begyndelsen var kommet under en rigtig Behandling, giort hende til en meget brav Skuespillerinde. Anm. saae hende i den Rolle, der skal være hendes bedste, Grevinde Orsina, og han vil tilstaae, at uagtet det saare meget vilde og uregelmæssige, der dog ogsaa fandtes mange gode og rig-

rige Træk, hvorfor Jfr. Hammer rigtig nok mere bør takke Naturen end Kunsten. Som den muntre, lette Natalia i Corsicanerne var Jfr. Hammer aldeles ikke paa sit Sted; bedre havde hun udentvivl været som Ottilia.

Som Fru Løwe i Epigrammet, Ottilia i Corsicanerne og Claudia i Emilie Gallotti saae Anm. Jfr. Rumpright. Jfr. Rumprigth er en fød Saxerinde og har kun i seie Tid været Skuespillerinde i Danmark, man vil derfor letteligen begribe, at hun, uagtet al anvendt Meie, taler lige saa meget tydsk som dansk, hvilket naturligviis ikke gjør det behageligste Indtryk paa Øret. Denne Skuespillerinde fremfører sine Roller, i det hun altid vugger med Armene. I hendes Claudia fandtes imidlertid adskillige ikke slette Steder, der, oversatte paa dansk, vilde have fortjent Bifald. Maadelig i høieste Grad var derimod hendes Ottilia. En rank, velbygt Figur er denne Skuespillerinde til megen Fordeel.

Jfr. Nützel, der skulde indtage Jfr. Falks Sted, er vist nok et saare maadeligt Subjekt. Et temmeligt heldigt Organ er det eneste, der anbefaler hende. I to Roller saae Anm. hende, som Louise

i Epigrammet, og som Emilie Gallotti, og Mage til Emilie er neppe tilforn seet, ikke at tale om, at hendes corpulente Figur er saa aldeles stridende med det Billede, man har dannet sig af Emilie, den ængstelige, fromme, gudfrygtige italienske Pige. Lavkomiske Roller troer Anm. at være de eneste, hvori denne Goglerinde kunde taales; men hun vogte sig vel for at fremtræde i Roller som Emilie Galotti. Ved denne Leilighed kan Anm. ikke forbigaae et Indfald af Doctor Meza, der, da Emilie Gallotti sidst gaves i Helsingoer, og Dækket ved en Feil i Maskineriet ikke vilde hæve sig mere end nogle Fod, svarede sin Sidemand paa Parterret, der spurgde om Aarsagen til denne Standsning: "jeg vædder, det er Lessings Aand, der vil holde Dækket tilbage." Det pudseerligste ved denne Anecdote var, at adskillige af Skuespillerne, der fik dette Svar at høre, ansaae det for en ikke liden Compliment.

Endnu er der en Jfr. Hoi, hvem Anm. kun saae som Page i Emilie Galotti.

Det mandlige Personale bestaaer, hvis Anm. ikke feiler, af DHerrer Holst, Hertz, Torp, Raadvad, Meyer, Rosing, Christopherssen og Hendrichsen. Om disse i næste No.

Scener af Forføreren, et utrykt Sorgespil.

(Fortsat.)

Tredie Scene.

Andorf (allene).

Han gik. — — En morsom Rolle spiller jeg;
Om den er lidt forbandet, lidt sataniſk
Hvad skader det? Forbandet af en Præst,
En hellig Nar, hvor vilde saadan En
Ei grine stygt, naar han saae, hvad jeg gjorde!
Forføre Manden, smigre Konen, bringe
Ulykke allevegne! meget moersomt!
Hvor vilde ikke Præsten see og dømme
Mig til det skumle Helvede og Døden?
Dog er det ei saa galt endda, og om der
End kryber lidt om Hjertet hæ! saa er det
Dog ikke værdt at tale om; og tys!
Lad Ingen mærke det! — men ret alvorligt!
Nu er jeg saa paa Veien, at ei Gud
Kan trække mig tilbage, om han vilde;
Nu slentrer jeg som før, gjør, hvad jeg kan
Og kommer saa til Døden og til
Det skumle Helvede, som Præsten sagde
Hm! Sladder! Sladder! var det vel alvorligt?
Fy! — dette var kun Spøg; saa maa det være
Men ret alvorligt, ret betænkt, saa veed jeg

Dog heller ingen anden Ende paa det
Ha! hvad er det min Sag? nu vil jeg ikke
Nu vil jeg ikke plage mig med Drømme
Lad denne Gift ei komme i mit Hjærte!
Du griber vældig om i Saaret, see!
Jeg er jo rolig, naar jeg vil; o herligt!

Racine, betragtet som dramatisk Forfatter.

(Efter Schinck.)

Den næste Plads efter Voltaire iblandt Frankrigs dramatiske Skribenter fortjener unægteligen Racine. Ikke allene opnaaer han i sin elegante Stiil og rene og fortræffelige Versification næsten denne første franske Tragoediskriver, men der herskер ogsaa i hans Karaktertegninger en Sandhed og Fiinhed, der ikke vilde lade noget tilbage at ønske, dersom han ikke havde skrevet under og for Ludvig den fjortende, under og for den Tids Franskmænd. Et Hof, som uagtet Krigens Flamme luede høit, dog overalt gjentonede af Elskovssuk, og det i en Galanteritone, som ikkun et Hof — i hvis Atmosphære ingen uforfalsket Følelse kan trives — kan

bibringe, et saadant Hof maatte nødvendigen virke til Skade for Sandheden paa en af det protegeret Digter. Heraf kommer det, at ikke allene alle Racinske Tragoedier blot aande Kjærlighed, men at ogsaa hans elskende Grækere og Romere meget ofte kun ere forelskede Franskmænd med græske og romerske Navne. Ligesaa lidet som dette paa den ene Side lader sig nægte, ligesaa lidet kan man ogsaa paa den anden Side miskjende de træffende Strøg, hvormed han meget ofte udtrykker Lidenskab og Følelse. Ikke sjelden møder man hos ham Steder, hvor han meget hældigen gjør sig de gamle Grækeres Aand eiendommelig, og hvor han taler ligesaa meget af Hjertet som til Hjertet; kun er endogsaa paa selve disse Steder den Kolorit, som han giver sine Karakterer og deres Følelsers Udtryk, alt for let og behagelig, med eet Ord, alt for fransk for Tragoediens Værdighed: en Bebreidelse, der vel til evig Tid vil ramme den franske tragiske Muse, ligesom denne Nations Theatersmag altid bliver den samme, om den ogsaa nu, ved dens Statsforfatnings fuldkomne Forandring, viser sig hist og her i en anden Skikkelse.

Sorgespillet Alexander blev 1666 først givet af den Molièreske Theatertrup og faldt igjennem.

Siden spillede Skuespillerne i hotel de Bourgogne det, og det fandt almindeligt Bifald. Heller ikke her er Racine endnu hvad han siden blev.

(Fortsættes.)

Anecdote.

Da Voltaire i Aaret 1750 havde skrevet sit Sorgespil Orestes, og dette første Gang skulde opføres, havde han den Forfængelighed at lade forfærdige nye Comoediebilletter til den Forestilling, hvorpaa følgende var trykket:

O. T. P. Q. M. V. D.

(omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.)

Et vittigt Hoved havde det Indfaldt at forklare disse Bogstaver saaledes:

Oreste, tragoedie pitoyable, que Monsieur Voltaire donne.

En Revselse, som den forfængeligste af alle Nationers og alle Tidsalderes Poeter vil have fortjent.

Den dramatiske Skole er for nyligen forøget med et nyt Subjekt: Jfr. Rosenkilde, den samme, der ifjor viste sig saa uhældigen som Henriette i Erindringen. Dog kan Jfr. Rosenkilde egentligen ikke betragtes, som Eleve af Skolen, da hun blot har Tilladelse at bivaane og deeltage i de daglige Deklamationsøvelser, uden derfor at betræde Hoftheatret. Hensigten dermed er, at hun skal danne sig saa meget, at hun strax kan vise sig paa det Kongl. Theater, hvor hun allerede i forrige Aar skulde have debuteret som Eugenie, men ved indtrufne Omstændigheder forhindredes. Jfr. Rosenkilde har tilforn været engageret ved Hr. Instrukteur Schwartzes Theater, og under denne Mands Veiledning har hun ogsaa hidtil dannet sig for Theatret.

I Søndags opførtes paa Hoftheatret: Søskendene fra Landet. Paa Søndag gives Troskab paa Prøve af Lafontaine. Den 18de Januari opføres intet Skuespil, da Theatret benyttes til Maskerade. — Om Skillerummet i næste No.

For
Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 12.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Den 4de Januari 1807 opførtes paa Hofthea-tret: Søskendene fra Landet, Comedie i fem Akter af Jünger, oversat ved N. T. Bruun. — Atter et af Jüngers mindre gode Stykker, men som dog meer end en "Lige for Lige" viser sin Forfatters udmærkede Talent og Kald til at være dramatisk Skribent. Jünger har ogsaa her fulgt sin Sædvane, at blande flere Handlinger sammen, hvilke undertiden kun ere hæftede sammen med meget løse Traade; saaledes er i nærværende Stykke hele Episoden med Fridau og Lov se ikke alene ganske unødvendig, men den kjeder endog, og opholder Hovedhandlingens raske Gang. Forfatteren har ogsaa undertiden indladt sig i lange Afhandlinger om Materier, der have ligget ham paa Hjertet, men som

ikke interessere Tilskuerne; saaledes kunde f. Ex. Undersøgelsen af hvad et Skuespil er, uden Skade været udeladt, ligesom den lange Snak om Comedier, uagtet de mange skjenne Sandheder, den indeholder, gjerne kunde have været meget forkortet. Enkelte Steder i Oversættelsen synes at vise, at Oversætteren har havt i Sinde at localisere Stykket, men han har gjort meget vel i ikke at udføre dette Forsæt, thi skulde dette Stykke localiseres maatte en meget stor Deel af det, blandt andet næsten hele første Akt, ganske omarbeides. At Stykket iøvrigt ikke, som nogle ville paastaae, mangler al Interesse, seer man tydeligen deraf, at det uagtet den saare maadelige Forestilling, dog ikke mishagede.

Øverst paa Personernes Liste staaer Fru Pittini, og denne Rang høvdede Jfr. Busk meget vel. Biedermann characteriserer i 2 A. 2 Sc. Fru Pittini med faae Ord meget rigtigt: "lutter Overgivenhed! den Kone er fornuftigere end hun vil synes,„ siger han, og af disse Ord kan man tydeligen udvikle Fru Pittinis hele Character. Denne viste Jfr. B. meget rigtigen ved at fremstille hende som et Fruentimmer, af Naturen udrustet med Forstand og Vittighed, der længe havde været indskræn-

ket af en gammel, knarvurren Mand, men nu ved hans Død var blevet Herre ikke alene over en stor Formue, men ogsaa over sin Frihed, som hun nu først tilfulde begynder at bruge til at bekrige hele Mandkjønnet, som hun dog, da hendes Hjerte alt har valgt, blot bruger til Tidsfordriv. Overordentlig hældig fra Jfr. Bs. Side var 4 A. 8 Sc. med Bierring, hvor Pittinis Vittighed, Forlegenhed og Kjærlighed saa fortræffeligen udtrykkedes; den eneste Urimelighed var, at et Fruentimmer med Pittinis Aand og Hjerte kunde falde paa at elske en saa hjerne- og hjerteløs Figur, som den Bierring, Hr. Lund viste. Jfr. B. bør vogte sig for i lange Replikker at nedsluge de sidste Stavelser af et langt Comma eller Punctum, hvorved hun undertiden bliver noget utydelig.

Hr. Simonsen var Biedermann, men var langt fra at spille den saaledes, som man med Føie kunde vente det af ham. Han forfeilede ganske Personens Characteer, eller rettere, han gav ham aldeles ingen; thi et Menneske, der skifter den saa ofte som Hr. Ss. Biedermann, har ingen, og en saadan Inconsequenthed kunde neppe noget Sted anvendes urigtigere end hos den faste, ligefremme,

tænkende, brave Biedermann. Den saa skjønne Scene i 3 Akt, hvor Therese tøver sin Tilbøielighed for Biedermann, mislykkedes temmeligen fra begge Sider, og den declamatoriske Tone, hvori Hr. S. sagde de sidste Replikker kunde ikke opveie den Mangel af sand Følelse og indvortes Varme, han viste hele Scenen igjennem. De Steder, hvor Biedermann viser sin Tænkemaade og sine Grundsætninger, vare de uhældigste for Hr. S., og var han ikke der Manden paa 39 Aar, som Overbeviisning og Omgang med Mennesker har dannet til det, han er, men en slappet 20aarig Nar, som, uden Ild og Fyrighed, affecterer Melankolie og Menneskeforagt. Meget gode derimod vare 3 A. 3 og 4 Sc.

Biedermanns Niece Louise Bürgel gav Jfr. Abildgaard tildeels paa en Maade, der viste hendes Slægtskab, thi ogsaa i hendes Spil fandtes samme Characteerleshed, som i hendes Onkels. Jfr. A. affecterede for meget Naivete, og det Streg af Ængstelighed, der bør findes hos Louise, udtrykte Skuespillerinden aldeles ikke. Jevrigt fandtes der mange meget gode Steder i denne Rolle, f. Ex. Scenen med Benedict i 4 A., hvor Jf. A. var overmaade brav.

Eduard Fridau: Hr. Bruhn. Denne Rolle er allerede fra Forfatterens Haand saare kjedsommelig, og blev det i en endnu høiere Grad ved Hr. Bs Behandling; men var end Rollen tør, var Skuespilleren desto moersommere, særdeles i 5 Akt, hvor han tog sig særdeles godt ud i den urimelige Kjole, han var ifert. Urigtige Accenter synes Hr. B. at være stærk i, ligesom det udentvivl maa være ham umueligt at være sit Hoved lige, thi det hviler altid med swægtende Miner snart paa den høire, snart paa den venstre Skulder.

Som Baron Wandel, som overalt i Cavalierfaget, synes Hr. Haack ikke at være paa sit Sted; han mangler aldeles den Lethed og ton, som vel endogsaa i overdreven Grad bør findes i Roller som nærværende; Hr. H. var langt fra ikke den pudseerlige, charmante, vittige Abekat, som Fru Pittini i 2 A. 3 Sc. kalder ham; ikke engang Abekat var han, uden for saa vidt, han uhældigt efterabede den store Verdens Tone, og netop i denne og i denne eneste Post maa han ikke være Abekat. Ikke meget vel var Rollen memoreret; strax i den første Scene, Baronen har med Biedermann, bleve adskillige Re-

plikker overſprungne, og hele Stykket igjennem endevendte og omkalfatrede Hr. H. ſin Rolle.

Hr. Lund var ſom Lieutenant Bjerring temmelig maadelig og uden al den Ild, Raſthed og Mandighed, det Menneſke nødvendigen maa beſidde, der ſkal vinde en Pittinis Hjerte. Det er beklageligt, at Hr. L., der af Naturen har et ſaa behageligt Organ, forfalder til den meeſt utaalelige Monotonie; al anvendt Flid paa at rette denne Feil vil være forgjæves, ſaalænge Hr. L. ſøger Aarſagen i ſin Stemme. "Vil Du undgaae Monotonie, maa Du trænge ind i din Forfatters Aand;" er en af de ypperlige Aphorismer, hvoraf ſaa mange træffende kunde anvendes paa Skuespillerne ved vore Theatre, der findes i den af Hr. Foerſom nyligen udgivne interessante Lommebog for Skuespilyndere; denne Anmærkning burde Hr. L. rette ſig efter, og ſikkert vilde da hans Monotonie forſvinde. Uagtet Overſætteren, der ſikkert har havt en Ahnelſe om i hvis Hænder denne Rolle vilde falde, har ladet de af Bjerrings Ord, der ſkulde have ſtærk Accent, trykke med ſtørre Stil, glemte Hr. L. dog ofte at give Ordene deres tilbørlige Tryk; ſaaledes i 4 A. 8 Sc. ved en Sætning: "det var ogſaa en Venus, der gjorde ham men-

neskelig,„ lagde Hr. L. ligeledes ingen Vægt paa Ordet "ogsaa,„ hvorved det Galanterie, Bjerring skulde sige, paa en Maade forvandledes til en Uartighed; ligeledes accentueredes ei heller Ordet "De,„ i den Sætning: imod De Vaaben, De ferer, hjælper ikke al Verdens Harnisker„ o. m. a. St.

Benedikt Halter: Hr. Schjern. Benedikt er et Menneske paa 30 Aar, uden Opdragelse og Kundskaber, nylig kommen til Hovedstaden, og ved Hjælp af sine Penge i den store Verdens Vrimmel. Lyst til at efterligne den Tone og Levemaade, han der har lært at kjende, er et udmærket Træk hos ham, men hans fuldkomne Mangel paa alle nødvendige Forkundskaber gjør, at Plumphed og Usleben hed overalt skinner frem. Han er godhjertet og ædel, men uculiveret. — Ikke ganske rigtigt gav Hr. Sch. derfor sin Rolle, thi den Bondeagtighed, Benedict skal vise istedetfor Ubundenhed og Verdenstone, saaes kun sjelden; men dette, rigtig nok meget characteristiske Træk, som Hr. Sch. ikke gav, fraregnet, udførte han sin Rolle med megen Held og Flid: sandt nok, en saadan Rolle spiller sig selv, men den kan dog ved en god Behandling vinde i Interesse. Overmaade vel gik Scenen

med Louise, hvor imidlertid ovenanførte Bebreidelse især passer; dog noget for liden Plumphed er paa dette Sted bedre end for meget, der letteligen kunde gjøre Benedikt til en Gjenstand for vor Latter, og saaledes berøve ham noget af sin Interesse. I 1 A. 2 Sc. forvirredes Hr. Sch., sprang en mægtig Hob over, og gav en urigtig Replik; Therese, der formodentligen ikke vilde miste nogle af sine bedste Replikker, blev hvor hun var, og herved opkom et Vilderede, der dog snart bragtes i Orden. De Scener, der gik hældigst, vare, foruden ovennævnte 4 A. 6 Sc., 3 A. 6 og 7 Sc.

Therese Halter: Jfr. Bassøe. Uagtet de enkelte ret gode Steder, der fandtes hos Therese, var Jfr. B. dog i det Hele taget, langt fra at give sin Rolle godt. Jfr. B. indblandede for meget af Karoline i Gjeldsbeviset, uden at betænke den Forskjæl, der er paa Karoline og Therese, og som dog er meget i Øine faldende, naar man blot vil eftertænke de forskjellige Maader, hvorpaa de ere opdragne. Karoline er opvoxet under en kjærlig Faders vennehulde Pleie; han har stedse været hendes Fortrolige, og for ham udøser hun sit Hjerte, og troer ikke at kunne eller turde have noget skjult for

ham; heraf hendes skjønne Naivitet. Therese, der er opdraget af Forældre, der brugde deres hele Myndighed til at indjage Frygt, der uden Omgang med Fremmede, pludseligen er kommet i en ganske nye og fremmed Kreds kan umueligt saa hurtigen være blevet til den aabenhjertede, frimodige, uforfærdede Pige, som Jfr. B. fremstillede; tvertimod viser Therese ofte i sine Ord en Mangel paa Opdragelse og Kjendskab til Mennesker, men denne var det Jfr. B ansaae var Naivitet og Aabenhed, og heri feilede hun. Det lod overhoved som om denne Skuespillerinde stolede for meget paa sig selv og den Yndest, hun har erhvervet sig; men lige saa nødvendig og nyttig nogen Selvtillid er for en Skuespiller, lige saa skadelig er den i for høi Grad; men heri som i meget andet er Publikum Skyld; thi ligesom det aldrig tilstaaer en Skuespiller, imod hvem det engang har fattet Fordom, sit fortjente Bifald, saaledes troer det ogsaa, at alt hvad en yndet Skuespiller eller Skuespillerinde foretager sig, er rigtigt og skjønt. Saaledes med Jfr. Bassoe. Det være langt fra Anm., at ville nedsætte denne unge Skuespillerindes ypperlige Talent, han troer endog tilforn at have vist, at han veed at sætte tilbørlig

Priis paa det, og har allerede fra den første Forestilling omtalt denne Begynderinde som et udmærket og sandt Genie for Theatret, men netop derfor bør man vel vogte sig for paa nogen Maade at svække dets Spændekraft, og det vil overdrevent Bifald, endog hvor det ikke fortjenes, sikkert udrette. Kulde hindrer den unge Plante i at voxe, men for stærk og for tidlig Hede afsvier Spiren.

Da fandt saa mangt et Skud, saa mangen Spire,
Mit Velkomstsmiil for tidligt Livet gav,
I Jordens Moderfavn, den smigred' sig at zire,
En ubetimelig, uvenlig Grav.

Jfr. Hedeberg var en meget god Lise, kun talede hun undertiden noget vel hurtigt, f. Ex. i Enden af Monologen i 4 A 3 Sc.

Vilhelm: Hr. Wildt. En Tjener: Hr. Rungsted.

Helena.

Da jeg i et af Deres Blade læste en Critik over Jfr. Rossings Spil i Helena, — hvilket Hr. M. T. L. Gunnerus saa skarpsindigt recenserede —

saa fik jeg Lyst til dog at see dette Stykke. Det tilfredsstillede fuldkommen min Forventning, og man saae i dette Stykke, hvorlidet manges ubillige Fordomme, eller hvad jeg skal kalde det, imod Jfr. Rossing og hendes Værd som Kunstnerinde, kan skade hende; thi man kunde næsten sige om hende: major est, quam cui possint inimici nocere! — Hvor skjønt, udtryksfuld er ikke den Scene, hvor man i hendes Ansigt skuer Moderomheden, og Glæden over sin Sons gode Hjerte, hvor hun som Hyrde med en Moders Varme trykker Barnet til sit Bryst! — Hvor passende veed hun ikke at udtrykke den Overraskelse, da hun seer Constantin; skjendt jeg troer, at Jfr. Rossing begik den Feil, at hun saae paa ham, allerede længe førend hun i ham gjenkjendte sin Gemal. Men især fortjener Jfr. Rossing offentlig Roes for den Flid, hun har anvendt paa hele Stykket i Almindelighed, som paa den Scene i Særdeleshed, hvor hun giver sig tilkjende for Gouverneren, den Heftighed, hvormed hun, efter en lang Kamp imellem Moderkjerlighed og Selvfrelse, springer frem for at redde sit Barn; — men hendes Flid anvendte hun ikke heller for intet; thi baade havde den det ønskeligste Udfald, og tillige

spillede hun for et ikke utaknemmeligt Publikum, som veed at skjønne paa Fortjenester og som ikke laaner Øre til ukyndige og partiske Kunstdommeres Bedømmelse. Gid hun stedse med samme Held og Bifald maa træde frem paa Skuepladsen, og Følelsen om hendes eget Værd vil da holde hende skadesløs imod Enkeltes Utaknemmelighed! Hvad de øvrige Akteurer og Aktriser angaaer, da føler jeg mig for svag til efter Kunstens Regler at bedømme dem; men overlader dette til en Gunnerus, som med saa megen Held har vist sig i dette Fag.

Kjøbenhavn, den 7 Januarii 1807.

Klein, Stud.

Epilog.

Følgende ham tilsendte Epilog bar Hr. Skuespiller Saabye havt den Godhed at meddele Anm.; da Hr. Saabye allerede i Forveien havde erholdet den af Hr. Prof. Rahbek forfattede og i No. 9 af dette Blad aftrykkede Epilog, kunde han ei benytte sig af nærværende, i Særdeleshed da den skulde siges lige efter

Stykkets Ende, og den Wesselske Epilog altsaa havde maatter udeblive.

(Johan von Ehrenpreis reiser sig op efter at Jesper har stukket sig.)

Høistærede! tilgiv at jeg mig reiste op,
Jeg ellers ikke kan faa bøiet vel min Krop,
Og som De veed for vist, mit Haandværk fører med
En saare bøiet Ryg, og megen Ydmyghed;
Saa skal De faae at see, med Lyst jeg den kan bøie,
Jeg derfor bukker nu, for Lave og for Høie,
For hver en ærlig Sjæl, for hver en Recensent,
For hver en ædel Ynder, for hver en Ubekjendt,
Som hjalp mig til jeg fik en lille Smule Glæde,
For sidste Litanie jeg her kom til at qvæde,
Som hjalp mig til at sige om Wessel i hans Grav,
Han Stykket nægted' Strømper, men mig han Klæder gav.

C. Top.

Anecdote.

I Amsterdam gav et tydsk Skuespillerselskab Forestillinger. Efter Stykk og Brug maatte Comedieplacaterne indeholde Skuespillets Titel og Personale i det tydske og hollandske Sprog. Denne Oversættelse fra Tydsk til Hollandsk besørgede en af Stadens Lærde. En Dag skulde Operaen den skjønne Arsena opføres; Oversætteren fandt her i dette Stykkes Personale antegnet: en Fee, tilligemed den Skuespillerindes Navn, der skulle spille denne Rolle. "En Fee! hvad mon det er?" tænkte han. Til Lykke faldt det plattydske Ord Veh (Fæ) ham ind. "Fundet," raabte han, og skrev: ein Beest, Demoiselle Reimbold.

Forandret Theaterrepertoire

for

Januarii Maaned.

Tirsdagen d. 13de, Hertugen af Monmouth.

Torsdag d. 15de, Krigsretten.

Fredag d. 16de, Skillerummet, En Times Ægteskab.

Mandagen d. 19de, Hertugen af Monmouth.
Tirsdag d. 20de, Eropolis.
Onsdag d. 21de, Armod og Hoimodighed (Torsdags Abonnement).
Torsdag d. 22de, Kjerlighed uden Stromper.
Fredag d. 23de, Hexerie eller Blind Allarm.
Mandag d. 26de, Skillerummet, Entrepeneuren i Knibe.
Tirsdag d. 27de, De sex Mile.
Fredag d. 30de, Gyrithe.
Loverdag d. 31de, Gyrithe (Torsdags Abonnement d. 29de Decb.).

Februarii Maaned.

Mandag d. 2den, Gyrithe.
Tirsdag d. 3de, Reisen til Byen.
Torsdag d. 5te, Strikkepindene.
Fredag. d. 6te, Indianerne i Engelland.
Loverdag d. 7de, Gyrithe.
Mandag d. 9de, Den ellevte Juni.
Tirsdag d. 10de, Gyrithe.
Torsdag d. 12te, Maleren af Kjerlighed.
Fredag d. 13de, Epigrammet.
Loverdag d. 14de, Helena (uden Abonnement).

Mandag d. 16de, Skinsyge Kone.
Tirsdag d. 18de, Hververne,
Torsdag d. 19de, Ponce de Leon.
Fredag d. 20de, Elisa Werner.
Mandag d. 23de, Spradebassen, En Times Ægtskab.
Tirsdag d. 24de, Krigsretten.
Torsdag d. 26de, Frieren fra Landet.
Fredag d. 27de, Don Juan.

Nye Stykker i Martz:

Bonden som Dommer, Den afbrudte Concert, Det farlige Naboskab.

Gamle Stykker:

Dyveke, Hjertets Forvildelse, Udflyvet, Skumlerne, Alexis, Camilla, Ungdom og Galskab.

Den 24de Januarii opføres til Benefice for vor ligesaa yndede, som talentfulde og fortjente Madame Lange: Indianerne i Engelland samt Balletten: Den forladte Dido, hvori den saa haabefulde Jfr. Lauerwald for første Gang skal vise sig som Dido.

Forrige Søndag opførtes paa Hoftheatret: Troskab paa Prøve. Søndagen den 25de Jan. gives: Gouverneuren fra Indien.

For Skuespilyndere.

Et Ugeblad.

No. 13.

Udgivet af Thortsen, Stud. Juris.

Trykt og forlagt hos E. M. Cohen.

Søndagen den første Januari gaves: Troskab paa Prøve eller Feiltagelserne, et Lystspil af A. Lafontaine, oversat af H. G. Nyegaard. — Sikkert har aldrig noget dramatisk Product mindre fortjent Navn af Lystspil end denne kjedsommelige Troskabsprøve, der virkelig er en sand Taalmodsprøve. Det skulde være meget besynderligen om Skolens Bestyrere ikke letteligen kunde erholde saa mange Oversættelser — thi originale Arbeider tør man ikke vente skrevne eller antagne — af gode Stykker, at de kunde undgaae at opføre et saa ulyksaligt Lystspil. Imidlertid har Bestyrelsen dog den sandelig ikke liden Fortjeneste at have udeladt en stor Deel af de moralske Sententser og almindelige Betragtninger, "der ere den forlegne Forfatters kjed-

sommelige Udflugter; „ saaledes er f. Ex. den atten Sider lange Scene imellem Harfner og Ritter betydeligen forkortet. Ubegribeligt forekommer det Anm. at man tog saa lempeligen mod den jammerlige Foreſtilling af dette jammerlige Stykke. Sige meget om hvorledes de enkelte Roller udførtes er et vanskeligt Arbeide, formedelſt den ſkammelige Uvidenhed i Rollerne, der herſkede.

Hofraad Allner var Hr. Jordhøi, der gjorde ſig umiskjendelig Flid for ſin Rolle, ſom dog ikke overalt lykkedes ham aldeles. Roesværdigen var det, at Hr. J. fremſtillede Hofraaden fra den mindſt latterlige Side, uden at tage Hensyn paa, at han derved berøvede ſig ſelv det klappende Bifald, der altid følger den Skuespiller, der ſørger for Mellemgulvers Ryſtelſe. Meget godt udtrykte Hr. J. Vreden over at kaldes Comoediefader, — 2 A. 1 Sc. — der brød los med ſaa meget mere Heftighed, da den længe var tvunget af den paatagne Kulde og Ligegyldighed.

Jfr. Buſk var ſom Conſtance Allner unægteligen den eneſte, der med Rette kan kaldes god. Conſtances Livelighed, Raſkhed, Vittighed og gode Hjerte intereſſerer og intereſſerer dobbelt naar

de saa hældigen fremstilles af Jfr. B. Med særdeles passende Tone sagde Skuespillerinden de mange "Jaer„ i 2 A. 2 Sc., hvor netop Tonen alene kan vise den stigende Forundring over at høre sin Broder noiagtigt underrettet om Vilhelmines hele Kjerlighedshistorie og Forbindelse med den formeente Müller. Ligeledes udtrykte hun meget vel baade Forundring og Forlegenhed i den Replik: "Broder, Du staaer udentvivl i Forbindelse med en ond Aand.„ Rollen var ikke vel memoreret og der indløb adskillige meget urigtige Accentuationer.

Som Wilhelmine Allner opfyldte Jfr. Olsen aldeles ikke de Fordringer, man med Føie kan gjøre paa den Holbergske og Dupatuske Lucretias; Agnetes, Adelaides o. s. Fremstillerinde. Jfr. O. var efter Anm. Mening i denne Rolle nær det maadelige, et Punkt, man burde vente Jfr. O. ophøiet over. En utaalelig Kulde var udbredt over hendes hele Spil, hvilken særdeles viste sig i 3 A. 7 Sc. ved Læsningen af Brevet, og i samme A. 15 Sc. hvor hun i den forhadte Ritter gjenkjender sin elskede Müller.

Capitain Harffner: Hr. Simonsen. Lafontaine har unægteligen længere inde i Stykket

afveget fra den Characteer, han først havde bestemt, for Harffner, der overhoved er en meget maadelig Person. Hr. S., der var denne maadelige Persons maadelige Fremstiller, vedligeholdt ikke det Navn, han har erhvervet sig blandt Skolens Elever. Om Rollen ikke passede for ham, om det var for ikke at skade Ensemblet, eller hvad anden Aarsag det havde, veed Anm. ikke, men denne Harffner er unægteligen det sletteste, Hr. S. nogensinde har gjort, og vil udentvivl blive det sletteste, han i lang Tid vil gjøre. Ogsaa Hr. S. var temmelig uvidende i sin Rolles Ord.

Stykkets Hovedperson Krigsraad Ritter, blev givet af Hr. Schjern, der ikke var bedre end Onkelen og Kjæresten. Mindst uhældig var han i den Scene med Allner, hvor han er "grovere, end en dadlet Philosoph, ja grovere end et Stridsskrivt.„ Anm. vil ligesaalidet indlade sig i en udførlig Kritik over denne Rolle, som over de øvrige, da han indseer, at det maatte være Hr. Sch. som de fleste øvrige, umueligt at vende deres Tanker og Øine fra Souffleurens og Rollens Ord til Rollens Aand. En Pudseerlighed var det imidlertid, at Hr. S., da han i 2 A. 8 Sc. gik bort med en meget pathetisk Replik, ganske uden for Rollen kaste-

de et saare moersomt "Adieu„ til Constance; ligeledes kunde man ikke andet end trække paa Smilebaandet, naar man i 2 A. 16 Sc. hørte Hr. Sch. declamere disse Ord: "mærk det, mærk det Mine„ o. s. v. henvendt til Allner. Om det stærke Accent, Skuespilleren lagde paa Ordet "fortroligste„ i den Replik: "i to Aar har jeg havt den fortroligste Omgang med hende„ — 1 A. 2 Sc. — var uvilkaarlig eller frivillig, kan Anm. ikke sige, anstødelig var den.

En Tjener: Hr. Rungsted.

Det Kongelige Theater.

Den 16de Januarii opførtes anden Gang Skillerummet, Skuespil i een Akt, oversat af det Franske ved L. Kruse. — Kun meget faae af de senere Oversættelser af franske Bagateller fortjene at staae ved Siden af nærværende. En flydende Dialog, en naturlig Scenegang og ægte fransk Munterhed udmærker dette Stykke for mange andre. Der er intet spændt eller unaturligt i Handlingen, men vi see et Par Mennesker, som Ungdom og Kjær-

lighed giver Mod til Alt, og som stolende paa deres egen Snedighed, troe bestandig, at kunne føre Onklen bag Lyset, uden at mærke, at det er dem selv, som narres. Der findes meget interressante Situationer, f. Ex. i den Scene, hvor Dorsee viser sig som Maler, og Onklen forhindrer ham i at fuldende sit begyndte Malerie; ligeledes i sidste Scene, hvor begge de Elskende troe, at Onklen villiger i Alt, og forskrækkede høre, at han beder Dorsee forfærdige en Ægteskabscontract imellem sig selv og Cecilie. — Denne Rolle blev af Hr. Frydendahl udført med en saare moersom Lunefuldhed, skjøndt det undertiden syntes, som han drev den for vidt, saa det nødvendigt maatte forekomme enhver ubegribeligt, at Cecilie ikke mærkede, at han havde opdaget hendes hele Forstaaelse. "Jeg tør sværge paa, at han næsten er 65 Aar„ siger Cecilie om ham i 1 Sc. Anm. har ikke Bogen ved Haanden, og erindrer ikke, om denne Alder der er angivet, men det er sikkert, at Hr F. aldeles ikke saae ud som en 65aarig Mand. Det "Ja„ Hr. F. frembragte, og som skulde efterligne Cecilies Stemme, blev pebet frem i en ligesaa upassende som ubehagelig Tone. At lære sin Rolle er ikke Hr. Fs. Vane, imidlertid veed han efter Lei-

ligbed at hjælpe sig ved egne Sammensætninger; saaledes ogsaa ved denne Forestilling.

Mad. Lange var Cecilie, og var det saaledes som man kunde vente det af en Kunstnerinde med Mad. Ls. Talent og Flid. Cecilie er et sandt Fruentimmer, er uskyldig og god, men snedig og hævngjærrig i Ordets mildere Mening; hun elsker Dorsee saavel for hans Skyld, som og fordi det smigrer den unge Pige, at være saa høit elsket. Mad. L. fremstillede hende saaledes fra en Side, der nødvendigen maa gjøre os Cecilie saare interessant. Meget fortræffelige vare de Overgange, som forekomme i denne Rolle; saaledes erindre man sig blot den Overgang fra Vreden paa den unge Maler til den Venlighed, hvormed hun taler med ham og føier sig i Alt, da hun seer, at det er Dorsee. Ynde, Letbed, Studium og Raskhed udmærkede overhoved som sædvanligt Md. L. ved denne Forestilling.

Dorsee: Hr. Foersom. Hr. F. udførte denne Rolle med lige saa megen Hæld som Flid; særdeles lykkedes den Scene, hvor han viser sig som Maler, ham overmaade vel; man saae i ham den meest brændende Elsker, der ikke tænker sig større Lykke, end at kunne gribe hvert Træk af sin Elskede;

særdeles passende var den dæmpede Forbittrelsestone, hvormed han bad Onklen at gaae bort fra ham, da Uvedkommendes Tilstædeværelse altid forstyrrede ham. Roller, som denne og enhver, hvor Skuespilleren ingen hæftig Lidenskab skal udtrykke, er efter Anm. Mening de, hvori Hr. F. viser sig med meest Held. I Roller, hvor Lidenskabens Udbrud ere stærkere, viger han let af fra Naturen, og indblander stundom i sit Spil en Spænding, som det var at ønske, denne ellers saa brave og yndede Skuespiller vilde søge at aflægge. Anm. vil indrømme, at det Fag, hvori Hr. F. almindeligst spiller, uagtet det af de Fleste ansees for det letteste, er et af det vanskeligste; men for en Kunstner, som Hr. F., kan Fagets Vanskelighed ikke tjene til Undskyldning.

Racine, betragtet som dramatisk Forfatter.

Racines Alexander er en fransk elegant i græsk Heltecostume, der har mere at bestille med sin Princesses skjønne Øine, end med Marses og Achills Vaaben. Heller ikke undgik han Satirens Svøbe;

en af Boileaus Samtaler i Underverdenen imellem Pluto, Diogenes og Alexander, der indeholder den bittreste Spot, blev anvendt paa ham.

Et Aar efter Alexander udkom Andromache uden at gjøre synderlig Lykke; deri skede den just ikke Uret. Har den end skjønne og rørende Steder, saa gaaer dog ogsaa ofte blot Declamation i Stedet for Følelse. Ogsaa over Andromache gjorde Kritiken sig lystig, men paa en anden Maade; det var en Parodie, og det den første, som forekommer i det franske Theaters Annaler. — En Anecdote i Anledning af dette Sørgespil hører herhid. — En ærbar Magistratsperson, som endnu aldrig havde seet noget Skuespil, lod sig overtale til at bivaane en Forestilling af Andromache; han var hele Stykket igjennem meget opmærksom. Til Slutning gaves de Proceslystne af samme Digter. Efter Forestillingens Ende mødte denne Hædersmand ved Udgangen Forfatteren. "Hr. Racine," — tiltalte han ham — "Deres Andromache har skaffet mig megen "Fornøielse. Det er et prægtigt Stykke; jeg for- "undrer mig kun over, at det fik en saa lystig Ende; "et Par Gange var jeg nær ved at græde, men da "jeg fik de smaae Hunde at see, maatte jeg lee."

Den høivise Herre anſaae nemlig de Proceslyſtne for den ſidſte Akt af Andromache.

Britanicus, Berenice, Mithridates og Bajazet ere Tragoedier, hvoraf hver kan roſe ſig af enkelte Skjønheder; men det hele mangler for meget almindelig Intereſſe; man bliver ikke varm, og Følelſen rores kun overfladigt. Den første, Britanicus fra Aaret 1669 er uſtridigen den fortrinligſte iblandt dem; den udholdt dog kun otte Foreſtillinger. Berenice er et Stykke Hofarbeide, beſtilt af en Prindſeſſe, Ludvig den Fjortendes Svigerinde, og med Hensyn hertil er den lykkedes ret vel; kun herſker et utaaleligt Følerie i den, ſom da ogſaa gav Anledning til mange Spotterier. Efter en Foreſtilling af den ſagde Ludvig den fjortende til ſin Livlæge Dodart: "Doctor, jeg var i Be-"greb med at ſende Bud efter Dem, for at hjælpe en "Prindſeſſe, ſom gjerne vilde dee, men ikke ret vidſte "paa hvad Maade, hun ſkulde bære ſig ad.... Mi-"thridates, første Gang opført i Aaret 1663, blev modtaget med udmærket Bifald. Bajazet 1672 med ikke mindre. Tyrkerne, ſom træde frem i denne Tragoedie, ere efter deres Tænkemaade ſaa aldeles Franſkmænd, at deres Turbaner og ſtore Beenklæder ere uundgaaeligen nødvendige, naar man ſkal antage dem for det, de udgive ſig for.

Indhold.

No. 1. Manden af Ord, vor Fritz, de Skinsyge; til Læserne.

2. Harlequin Patriot, Maleriet, Reversen; til Hr. Assessor Høst; Anke; Theaterrepertoire.

3. De to Fædre, den Vægelsindede, Krigsretten; Scener af Jeannette Helm; Sang for Petronius, af Prof. Rahbek.

4. Den gode Fader, Fruentimmerhævn, Brandskatten; Scener af Jeannette Helm; i Anledning af Hr. Gunnerusses Angreb.

5. Gouvernøren fra Indien; Scener af Jeannette Helm; Om Helena; nogle dramaturgiske Bemærkninger og Meninger; om det russiske Theater; Impromptu.

6. Maleriet, Abracadabra; om det russiske Theater; Scener af Tryllesøen; dramaturgiske Anmærkninger og Meninger; Epigram

No. 7. Manden af Ord; den dramatiske Skole om Lagertha; Prøve af det nyere italienske Theater; Trylleøen; i Anledning af Hr. Gunnerusses Antikritik.

8. Gjeldsbeviset, den Stundesløse (indsendt) med Udgiverens Bemærkninger; Anecdote; Theaterrepertoire.

9. De Skinsyge, Paschaen fra Suresne; Brev til Udgiveren fra Hr. Gunnerus; i Anledning af en privat Forestilling af Freyas Alter; Epilog, fremsagt af Hr. Saabye, forfattet af Prof. Rahbek.

10. De to Fædre; Scener af Forføreren; om den bogstavelige Udtydning, af Hr. Gunnerus.

11. Lige for Lige; om det wedelsjarsbergske Selskab; Scener af Forføreren; Racine; Anecdote; Nyhed.

12. Sødskendene fra Landet; Helena; Epilog af Hr. Top; Anecdote; Theaterrepertoire.

13. Troskab paa Prøve, Skillerummet; Racine.